Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

PRÁVNÍ ÚPRAVA MYSLIVOSTI

Diplomová práce

Jan Pečinka

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.

Katedra: Právo životního prostředí

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 31. 5. 2013

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci na téma: Právní úprava myslivosti vypracoval samostatně za použití zdrojů a literatury v ní uvedených.“

V Radkově dne 31. 5. 2013 _____

Poděkování

Děkuji rodičům za podporu při studiu a také svému bratrovi za pomoc při technickém zpracování této diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat všem, kdo mi pomohli radou či poskytnutím učebních pomůcek. Především děkuji za odborné vedení poskytnuté doc. JUDr. Vojtěchem Stejskalem, Ph.D.

Obsah

1. Předmluva 1
2. Historický vývoj myslivosti 3
3. Myslivost a její vztah k životnímu prostředí 7
3.1. Právní úprava myslivosti v ČR 8
3.2. Právní úprava myslivosti a životního prostředí v ČR 9
3.3. Právní úprava v Evropské unii 10
3.4 Mezinárodní právní úprava 12
4. Honitba 15
4.1. Vytvoření honitby 16
4.2. Uznání honitby 17
4.3. Změna a zánik honitby 18
4.4. Právo myslivosti a jeho výkon v honitbě 19
5. Chov a péče o zvěř 24
5.1. Zvěř 24
5.2. Normované a minimální stavy zvěře 25
5.3. Zásady chovu zvěře 26
5.4. Plán mysliveckého hospodaření 27
5.5. Ochrana zvěře 28
5.6. Chovatelské přehlídky 30
6. Lovectví 32
6.1. Lovecký lístek, povolenka k lovu a povinné pojištění 33
6.2. Zásady používání loveckých psů 34
6.3. Povolení lovu zvěře ve zvláštních případech 35
6.4. Zakázané způsoby lovu 36
7. Sokolnictví a myslivost 39
8. Myslivecká stráž a myslivecký hospodář 41
8.1. Myslivecká stráž 41
8.2. Myslivecký hospodář 42
9. Výkon myslivosti ve chráněných územích 44
10. Odpovědnost za škodu 45
10.1. Škody způsobené na zvěři 46

10.2. Škody způsobené zvěří 47
10.3. Škody způsobené zvěří, které se nehradí 49
10.4. Škody způsobené zvláště chráněnými živočichy 50
11. Deliktní odpovědnost 52
11.1. Trestní odpovědnost 52
11.2. Odpovědnost za přestupky 56
11.3. Odpovědnost za jiné správní delikty 56
12. Státní správa myslivosti 58
12.1. Státní správa myslivosti mimo území národních parků 58
12.2. Státní správa myslivosti na území národních parků 60
13. Právní úprava myslivosti ve Slovenské republice 61
14. Závěr 64
Resumé 73
Seznam použitých zdrojů 75
Přílohy 77

1. Předmluva

V následující práci se pokusím blíže popsat právní úpravu myslivosti. Toto téma jsem si vybral záměrně, protože sám myslivost už šestým rokem aktivně provozuji. Lze říci, že myslivost máme v rodině tzv. „v krvi“. Myslivosti se věnuje i můj tatínek, strýc, bratranec i děda. Prababiččin švagr byl dokonce knížecím hajným. Mému směřování k myslivosti sice zpočátku nic nenasvědčovalo (do mysliveckého kurzu jsem se vlastně přihlásil náhodou), ale po absolvování mysliveckých zkoušek mně myslivost doslova učarovala. Je to můj největší koníček, kterému se snažím věnovat maximum volného času, co mi studijní a ostatní povinnosti dovolí.

Dovolím si upozornit, že kromě běžně používaných výrazů používám ve své práci i něco málo z myslivecké mluvy, ovšem snažím se, aby tyto výrazy byly pochopitelné i pro laika. Jelikož ani zákon se pevně nedrží používání termínu výkon práva myslivosti, ani já tak nebudu činit a v zájmu pestré jazykové skladby budu používat i jiné běžné výrazy jako provozování myslivosti, užívání honitby, myslivecké hospodaření aj.

Ve své práci se zaměřím především na současnou právní úpravu, ale neopomenu zmínit ani historický vývoj myslivosti, a to v kapitole 2. Pokusím se nastínit její nejvýznamnější milníky od středověku, kdy se s myslivostí jako takovou poprvé setkáváme, až po současnost. Přičemž v tomto vývoji budu věnovat větší pozornost 20. století.

Další kapitola je věnována životnímu prostředí a jeho zásadnímu významu pro myslivost. Dotknu se i předpisů chránících životní prostředí a jeho jednotlivé složky před ohrožením či poškozením. Potřeba ochrany životního prostředí je akcentována celosvětově, proto neopomenu ani právní úpravu Evropské unie a další mezinárodní smlouvy.

Další kapitoly už jsou věnovány myslivosti samotné, jejímu praktickému vykonávání. V kapitole 4. zaměřím pozornost na problematiku honiteb, srovnání úpravy v současně platném OZ a NOZ. Také zde definuji právo myslivosti a uživatele honiteb.

Kapitola 5 je zaměřena na nejdůležitější a nejpodstatnější poslání myslivosti, a totiž na chov a péči o zvěř. Jsou zde vymezeny zásady této činnosti a opatření k jejímu co nejefektivnějšímu výkonu.

V 6. kapitole pojednám o lovu, lovectví. Jaké jsou předpoklady pro možnost lovení, uvedu i zakázané způsoby lovu. Zmíním také právní problematiku nejdůležitějších pomocníků při lovu - loveckých psů.

7. kapitola je zaměřena na sokolnictví. Ačkoliv se jedná o způsob lovu, i tento pojem je širší a určitě si zaslouží větší pozornost v samostatné kapitole.

Myslivecké stráži, jejím povinnostem, oprávněním a také předpokladům pro výkon této funkce je věnována kapitola 8.

Specifikům výkonu myslivosti v chráněných územích se věnuji v kapitole 9.

O odpovědnosti za škodu pojednává 10. kapitola. A to nejen za škodu, která vzniká při výkonu myslivosti, ale zaměřím se i na škody způsobené na zvěři, škody, které se nehradí či problematiku náhrady za škody způsobené zvláště chráněnými živočichy.

Případy deliktní odpovědnosti následně řeší kapitola 11. Největší pozornost budu věnovat samozřejmě TČ pytláctví. Z hlediska myslivosti však nelze opomenout ani trestné činy týrání zvířat, zanedbání péče o zvíře z nedbalosti, šíření nakažlivé choroby a TČ proti volně žijícím živočichům a planě rostoucím rostlinám. Kromě TČ přichází v úvahu i odpovědnost za přestupky či jiné správní delikty. I této odpovědnosti je věnována pozornost.

V kapitole 12 se zabývám problematikou státní správy myslivosti. V této kapitole uvádím, které orgány veřejné správy a v jakém rozsahu se podílí na řízení myslivosti.

13. kapitola pak obsahuje srovnání s právní úpravou myslivosti Slovenské republiky. V této kapitole se budu snažit upozornit na hlavní rozdíly naší a slovenské úpravy myslivosti.

Na závěr každé z těchto kapitol provedu malé zhodnocení dané problematiky. Komplexní zhodnocení celé problematiky je provedeno v kapitole 14. Pokusím se upozornit na slabá místa stávající legislativní úpravy, popřípadě navrhnout možnost řešení.

2. Historický vývoj myslivosti

Počátky myslivosti, tak jak ji chápeme dnes, lze datovat přibližně do 16. století. Do této doby lze mluvit spíše jen o samostatném lovu, lovectví. I to se samozřejmě postupně vyvíjelo. V nejstarších dobách byl lov základním prostředkem obživy, ale nejen to. Ulovená zvířata poskytovala i kožešinu, parohy a kosti, jejichž pomocí si naši prapředci zhotovovali různé nástroje nebo jim sloužily i jako stavební materiál. S rozvojem zemědělství začíná lov ztrácet svůj význam jako zdroj obživy, stává se z něj jen doplňkový zdroj potravy. Jeho hlavní význam tkví spíše v obraně polí a stád před divokou zvěří. Z těchto dob se zachovalo jen málo písemných záznamů o lovectví, tudíž se můžeme jen domnívat, jak moc významný lov byl.

V době vlády prvních knížat se společnost začala rozdělovat a právo lovu určitých druhů zvěře si přisvojovala knížata a členové jejich družin. Ostatní obyvatelstvo, zejména zemědělské, ztratilo k těmto druhům zvěře přístup. Kníže Boleslav I. vydal kolem roku 950 nařízení, které stanovilo, že lov je výhradním právem panovníka, tzv. regál. Panovník mohl udělovat lovecké právo, ale této možnosti využíval jen zřídka. Když už lovecké právo leníkovi propůjčil, většinou se týkalo jen drobné zvěře. Později právo lovu obdržela i některá města, ovšem prostý lid tohoto práva nikdy nenabyl. Z nejstarších písemných záznamů, datovaných kolem roku 1000, lze vyčíst, že lov byl u knížat velmi oblíbený. I proto si ho vyhrazovali pro sebe a své blízké, o čemž svědčí i ustanovení funkce lovčího. Nejstarším známým členem knížecí družiny, jmenovaným do této funkce, byl Hovora, který tohoto významného postavení dosáhl záchranou knížete Jaromíra. Úkolem lovčího bylo zejména obhospodařování panovnických lovišť, dodávání zvěřiny, ale také plánování a zajišťování řádného průběhu lovů. Ačkoliv se u této hodnosti měnil význam i podstata, tak přetrvala až do 19. století.

Vedle osoby ustanovené do této funkce museli činnosti spojené s lovem zajišťovat i další služebníci, jenž se nazývali docela obyčejně, a to lovci, v pozdějších dobách polesní, lesní a od 16. století se začíná objevovat pojmenování myslivec. Toto slovo pochází pravděpodobně z polštiny, kde je poprvé doloženo roku 1474, kdy v Polsku vládli Jagellonci.

Myslivcům byli podřízeni hajní. Společně měli pečovat nejen o les, ale i o zvěř. Hlavní náplní jejich činnosti bylo tlumení drobných predátorů, jako například lišek, kun, tchořů, ale i jestřábů, vran či strak. Důsledně také dbali na potírání pytláctví, které i v té době, podobně jako dnes, bylo rozšířeným nešvarem. Snad největší intenzity dosahovalo pytláctví koncem 17. st. či v polovině 19. st. V tomto období se po lesích potulovaly celé pytlácké tlupy. Jak

uvádí archivní záznamy, tak pytláci na Křivoklátsku ulovili trojnásobně víc jelenů a srnců než právoplatní lovci. Nelze se proto divit, že se proti pytlákům vedl nemilosrdný boj. V době své vlády Josef II. vydal lovecký řád, který dokonce uděloval i právo zastřelit pytláka.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že právo lovu bylo důsledně chráněno. Pokud se někdo dopustil přestupku, zpravidla následoval velmi přísný trest. Ovšem i přes tuto přísnou regulaci začalo zvěře ubývat. Nemohl za to ani nadměrný lov, ani pytláctví, ale hlavní příčinou byly změny v krajině, kdy lesů začalo ubývat a ty lesní porosty, které zůstaly, se potýkaly se zhoršenou kvalitou. Z těchto důvodů se začala myslivosti věnovat zvýšená pozornost. Mimo jiné se začaly zakládat i bažantnice a obory.

Od 16. st. začínala mít péče o zvěř centralizovanou podobu. Byly vydány první lovecké instrukce, a to císařem Maxmiliánem v roce 1568, další vydal císař Rudolf II. r. 1599. Tyto instrukce zakazovaly kromě jiného i plašení zvěře, mýcení či pálení dřeva, poprvé bylo zakázáno pasení dobytka, koní a koz v lesích, což byl do této doby obyčejný jev.

Od r. 1388 se začíná uplatňovat právo dominikální, a sice v důsledku nařízení krále Václava IV. Podle tohoto nařízení byl lov výsadou vrchnosti. Panovník měl vyhrazené jen určité lovecké okrsky. Jako příklad lze uvést Ferdinanda I., který měl vyhrazen lovecký obvod v okruhu 1 míle od Prahy.

Český sněm přijal r. 1573 usnesení, které obsahuje i nařízení o hájení a době lovu zvěře. Právě v této době se myslivost stává povoláním. Myslivci svá obydlí budují přímo v honitbách, aby byli vždy připraveni chránit les i jeho zvířecí obyvatele.

Od 18. st. začíná myslivost ustupovat lesnictví. Tento trend výrazně podpořily lesní řády Marie Terezie z let 1754 a 1756. Tyto předpisy měly zabránit neustálému kácení a pustošení lesů. Vlastník lesa musel zalesnit vykácené plochy. Bylo zakázáno budování dřevěných plotů, domů, dokonce se nesměly stavět ani máje. Mosty se měly místo z dřeva stavět z kamene. V tomto trendu pokračuje i její syn Josef II., který vydává r. 1786 řád o myslivosti neboli všeobecný honební patent. V něm je zdůrazňována ochrana polních plodin, v případě vzniku škody lovem vzniká povinnost tuto škodu nahradit, černá zvěř smí být chována jen v oborách. V důsledku předchozího zrušení nevolnictví došlo k úbytku pracovních sil, proto se začíná upouštět od náročného chovu velké zvěře, např. jelení, mufloní, a naopak se pozornost soustřeďuje na zvěř drobnou a srnčí. Dochází jím také k převedení práva myslivosti na stát, který byl oprávněn jej svěřovat.

Také v 19. st. se myslivost podřizuje lesnímu hospodaření. Tuto linii dodržuje i Říšský patent o myslivosti č. 154 vydaný císařem Františkem Josefem I. r. 1849. Jedná se o významný

milník v dějinách myslivosti, protože základním předpokladem výkonu práva myslivosti se stalo vlastnictví půdy. Patent umožnil zakládání honiteb vlastních i společenstevních, honitby mohly být i pronajímány. U vlastních honiteb byla nejmenší možná výměra 200 jiter, tj. 115 ha souvislých pozemků. Do společenstevních honiteb se sdružovali vlastníci menších pozemků jedné obce. Zemský zákon o myslivosti byl vydán roku 1856 pro Čechy. Pro Moravu byl vydán roku 1873, o čtyři roky později i pro Slezsko. Stále se však ještě nejedná o zpřístupnění myslivosti veškerému obyvatelstvu. Honební zákon vydaný r. 1866 stanoví: *nikdo nesmí vykonávati myslivost osobně bez honebního lístku (lístku na honbu) příslušným úřadem vydaného, nebo bez honebního certifikátu lístek honební ve smyslu § 27 nahrazujícího*[1]. Mezi osoby, kterým honební lístek nesměl být vydán, patřili např. dělníci pracující za mzdu denní nebo týdenní, osoby chudobné či na duchu choré. S tímto období je spojen i začátek intenzivních chovů drobné zvěře, jehož tradice pokračovala až do 60. let 20. st., kdy v důsledku změn v zemědělském hospodaření začalo drobné zvěře rapidně ubývat a tento trend přetrvává až dodnes.

Myslivost ve 20. století

Počátek 20. st. se vyznačuje rozsáhlými společenskými změnami. Po vzniku samostatného československého státu dochází v Brně r. 1923 k založení první jednotné myslivecké organizace na našem území a to Československé myslivecké jednoty. Na jejím vzniku se významnou měrou podíleli mimo jiné i pánové Josef Žalman či Karel Podhajský, do funkce předsedy byl zvolen lesní rada Zdenko Slanina. Prvním významnějším zákonem, vztahujícím se k myslivosti, vydaným v nově vzniklém státě, byl z. č. 98/1929 Sb., známý pod názvem Malý honební zákon. Tímto zákonem byly stanoveny doby lovu a hájení zvěře, upravoval i podmínky vydávání loveckých lístků. Za první republiky se zemědělské hospodaření snaží přizpůsobit potřebám myslivosti, což má za následek ohromný rozvoj chovu drobné zvěře. Naopak chov spárkaté zvěře, s výjimkou srnčího, ustupuje do pozadí. Pokud jde o černou zvěř, ta je už od 18. st. stále chována jen v oborách.

V době trvání Protektorátu Čechy a Morava byla vydána dvě vládní nařízení o myslivosti - č.127/1941 a č.128/1941. U nově vzniklých honiteb byla vyžadována výměra nejméně 150 ha. Dále dochází k uzákonění povinného členství fyzických osob v České myslivecké jednotě. Dne 18. 12. 1947 přijalo Ústavodárné shromáždění republiky Československé zákon č. 225, o

1 § 26 a) honebního zákona z r. 1866.

myslivosti, který sjednocoval právo myslivosti pro území celé republiky. Zvěř rozlišoval na užitkovou a škodlivou (škodnou). Podle § 4 z. č. 225 mohlo být právo myslivosti vykonáváno v honitbách společenstevních, sloučených honitbách společenstevních nebo v honitbách vlastních a v oborách, a to podle uznaných mysliveckých zásad. Nejnižší výměra byla stanovena pro honitby společenstevní 150 ha, pro vlastní 200 ha. Společenstevní honitbu spravovalo honební společenstvo, které mělo postavení veřejnoprávní korporace. Zároveň mělo pravomoc využívat honitbu na vlastní účet či ji propachtovat. Zákon na straně jedné upravoval doby lovu jednotlivé zvěře, na straně druhé obsahoval výčet druhů zvěře, které byly celoročně hájeny. Nadále trvá povinné členství: *„Držitelé tuzemských loveckých lístků se povinně sdružují v Československé myslivecké jednotě, která je jedinou uznanou celostátní organisací mysliveckou a skládá se ze Zemského svazu pro Čechy, Zemského svazu pro zemi Moravskoslezskou a Svazu loveckých ochranných spolků na Slovensku. Nevyžádá-li si člen po uplynutí platnosti loveckého lístku do tří měsíců nový lovecký lístek anebo bude-li mu lovecký lístek odňat nebo pravoplatně odepřen, přestává býti členem. Ministerstvo zemědělství může povoliti výjimky“*[2]. Roku 1961 dochází ke sloučení Československé myslivecké jednoty a Zväzu poĺovnických ochranných sdružení v Československý myslivecký svaz.

K dalším změnám došlo roku 1962, kdy byl přijat z.č. 23/1962 Sb., o myslivosti. K vytvoření honitby je zapotřebí nejméně 500 ha souvislých honebních pozemků, právo myslivosti už nenáleží vlastníkům pozemků, ale nově s ním disponují státní organizace – státní lesy, státní statky a JZD. Tyto organizace ho pak postupovaly mysliveckým sdružením, samozřejmě za úplatu. Od této doby se podmínky pro zvěř, zejména drobnou, začínají zhoršovat. Vliv na to má nejen rozorávání mezí a scelování pozemků, ale i nadměrné používání chemie v zemědělství, jeho mechanizace i znečišťování vod a ovzduší.

Po pádu komunistického režimu byl zákon o myslivosti novelizován roku 1992, a to pod číslem 270/1992 Sb.. Největší změnou, ovšem zcela zásadní, bylo přiznání práva myslivosti opět vlastníkům pozemků. Výměra honiteb zůstává zachována, vlastníci v nich mohou dle §14/2 vykonávat myslivost sami nebo honitbu smluvně pronajmout československé fyzické nebo právnické osobě nebo jejich sdružení. V současné době se myslivost řídí z.č. 449/2001 Sb., který spolu s ostatní platnou legislativou rozeberu v následujících kapitolách.

2 § 4 z.č. 225/1947 Sb.

3. Myslivost a její vztah k životnímu prostředí

Myslivost je v z.č. 449/2001 Sb., o myslivosti (dále jen zákon o myslivosti) definována jako *„soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví.“*[3] Za myslivost tedy nelze považovat jen samotné lovectví, to je jen nedílnou, avšak jednou z mnoha součástí myslivosti. K myslivosti odpradávna a neoddělitelně patří i péče o zvěř, o životní prostředí jako celek i o jeho jednotlivé součásti, snahy o udržení biologické rozmanitosti a rovnováhy v přírodě, myslivecká kynologie, dodržování zvyků a tradic, ale i nejrůznější aktivity týkající se společenského života. Toto poslání myslivosti se nemění už několik století, jak dokládají i slova profesora Antonína Dyka, který před více jak devadesáti lety vykládal myslivost takto: „*Myslivost jest oborem lidské činnosti směřujícím k trvalému zachování a hospodárnému využívání zvěře jakožto nerozlučné součásti přírodního bohatství naší vlasti. Zvěř je součástí a plodem přírody, její osud jest závislý od všech podmínek prvovýroby, od životního prostředí ovládaného člověkem. Trvalá péče o zvěř je tedy hlavním znakem a jádrem pojmu myslivosti“*[4]. Široké a specifické pojetí naší myslivosti je možno spatřovat už v jejím názvu. Pokud se totiž podíváme do okolních států, ve většině případů nalezneme pouze ekvivalenty rovnající se lovectví. Ať už jde o slovenské poĺovnictvo, anglické Hunting či německé das Jagdwesen. Jednotlivé obory myslivosti se pokusím podrobněji popsat v následujících kapitolách.

O významu myslivosti svědčí i její zapsání na Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky, kde jsou kromě myslivosti zapsány už jen čtyři položky. Ačkoliv se proti tomuto zapsání zvedla vlna kritiky, dle mého názoru si myslivost tuto poctu zaslouží. Nejen z výše uvedených důvodů, ale i proto, že myslivci vykonávají činnost, která je svým rozsahem, náročností, ať už časovou či finanční, a celkovým přínosem pro přírodu, její živočišné i rostlinné obyvatele a vůbec pro společnost nenahraditelná. Protože kdo jiný by byl schopen strávit tolik času v přírodě, přikrmováním zvěře, jejím průběrným odlovem, zvyšováním kvality životního prostředí (zakládání remízků, biopásů, biokoridorů,...). A teď mám na mysli ty právoplatné myslivce, protože i mezi příslušníky Hubertova cechu se bohužel najdou jedinci, pro které je hlavní nalovit co nejvíce, tradice a zvyky jim nic neříkají,

3 § 2, písm.a) z.č. 449/2001Sb.
4 Časopis Myslivost, ročník 1932, str. 337

zkoušky si „koupili“, pytlačí, nedodržují zákony. Samozřejmě lze namítnout, že za tuto činnost jsou odměněni ulovenou zvěří, uspokojením své lovecké vášně. Avšak krédem myslivosti je zásada, že „*nechováme, abychom lovili, ale lovíme, abychom chovali*.“ Troufám si tvrdit, že bez péče myslivců bychom dnes v přírodě nespatřili už tak vzácnou koroptev polní, uvidět zajíce polního či bažanta obecného by bylo velkou vzácností. A přitom tyto druhy k venkovské krajině neodmyslitelně patří. Právě na příkladu zmíněné koroptve lze ukázat, že myslivost se nerovná jen lov, protože ze svého okolí znám řadu myslivců, kteří o koroptev pečují, v období strádání ji přikrmují, snaží se jí vytvořit příhodné podmínky nejen pro přežití, ale i pro reprodukci. A to ji podle zákona nelze obhospodařovat lovem, tudíž je nikdo nemůže podezírat ze zištnosti. Nelze opomenout ani působení myslivců a jejich organizací na širokou veřejnost, kdy se různými způsoby pokouší vysvětlovat a propagovat potřebu ochrany přírody.

3.1. Právní úprava myslivosti v ČR

V této kapitole se jen pokusím stručně nastínit, jakými právními předpisy se myslivost řídí. Podrobněji se budu jednotlivým zákonům, vyhláškám a ostatním předpisům věnovat v dalších kapitolách.

Ústavní rámec je vymezen jednak ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., tedy Ústavou ČR, jednak z.č. 2/1993 Sb., Listinou základních práv a svobod (dále jen Listina). Už v preambuli Ústavy je vyjádřeno odhodlání střežit zděděné přírodní bohatství, výslovná povinnost státu dbát o ochranu přírodního bohatství a šetrné využívání přírodních zdrojů je pak zakotvena v čl. 7 Ústavy. Pokud se jedná o Listinu, je třeba určitě zmínit čl 35, v němž je stanoveno právo každého nejen na příznivé životní prostředí, ale i na informace o něm. Navíc je zde stanoven zákaz jeho poškozování či ohrožování nad míru stanovenou zákonem. S tímto ustanovením souvisí i čl. 11 Listiny, kdy se zakazuje výkon vlastnického práva poškozující přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Za ostatní uvedu ještě alespoň čl. 26, zaručující svobodu sdružování.

Jak jsem už uvedl výše, základním právním předpisem je zákon o myslivosti. K provedení tohoto zákona byla vydána řada vyhlášek. Mezi nejdůležitější patří vyhl. Ministerstva zemědělství č.244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o myslivosti (dále jen vyhl. Mze č. 244), vyhl. Ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., o době lovu

jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu (dále jen vyhl. Mze č. 245). Pro mysliveckou praxi je také nezbytná vyhláška Ministerstva zemědělství č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře (dále jen vyhl. Mze č. 491) i vyhláška Ministerstva zemědělství č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě (dále jen vyhl. Mze č. 553).

Pro výkon myslivosti je nezbytný také zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (dále jen z. o zbraních). Myslivost má také úzkou vazbu na les, proto se uplatní i některá ustanovení z.č. 289/1995 Sb., o lesích (dále jen z. o lesích). Z.č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (dále jen z. o sdružování občanů) se uplatní při vzniku subjektů oprávněných vykonávat právo myslivosti. Nelze opomenout ani ochranu zvěře a péči o zvěřinu po jejím ulovení, tyto činnosti jsou upraveny zejména z. č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a také z.č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

Odpovědnost za trestné činy je upravena v z.č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, odpovědnost za přestupky v z.č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

Je třeba také zmínit z.č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy. K jeho provedení je vydána vyhl. č. 360/2000 Sb., která stanoví způsob výpočtu výše náhrady škody způsobené těmito živočichy.

Právní předpisy upravující vztah mezi myslivostí a životním prostředím vyjmenuji a rozeberu v následujících podkapitolách.

3.2. Právní úprava myslivosti a životního prostředí v ČR

Životním prostředím se rozumí „*vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje*“[5]. Myslivost a životní prostředí jsou spolu neodmyslitelně spjaty, myslivost bez životního prostředí by nemohla existovat. Tento vztah si myslivci uvědomovali už v dávných dobách, proto mnoho z nich patřilo mezi první ochránce přírody. I v dnešní době patří mezi jedno z poslání myslivosti chránit přírodu, všechny její živé i neživé složky.

Právní úprava této oblasti je v České republice poměrně bohatá a komplexní. Obecným zákonem, který vymezuje základní pojmy je z.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. Základní právní rámec stanoví zákon č. 114/1992 Sb. (dále jen z. o ochraně přírody a krajiny).

5 §2 z.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí.

Důležitou roli hraje také z.č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi. Tyto zákony doplňuje řada vyhlášek Ministerstva životního prostředí ČR, které spolu s těmito zákony rozeberu podrobněji v dalším textu.

Zákon o ochraně přírody a krajiny stanoví potřebu pečovat o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva. Tuto péči ukládá jak fyzickým, tak i právnickým osobám. Povinnosti však není zbaven ani stát. Zároveň stanoví i určitá opatření, jak se má péče provádět. Některá z nich jsou totožná i s povinnostmi uživatelů honiteb v zákoně o myslivosti[6]. Zákon poskytuje ochranu všem druhům rostlin a živočichů *„před ničením, poškozováním, sběrem či odchytem, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci,... zániku populace druhů..."*[7] Ovšem tato ochrana se nevztahuje na výkon myslivosti, jak stanoví §5/2 z. o ochraně přírody a krajiny. Z hlediska mysliveckého hospodaření je důležitý i zákaz vypouštění geograficky nepůvodních druhů živočichů bez povolení orgánu ochrany přírody. Ve většině případů se totiž jedná o živočichy (ať už jde o norka amerického[8], mývala severního a řadu jiných), kteří způsobem svého života způsobují škody na původních druzích naší zvěře. Často ani nemají v dnešní přírodě přirozené nepřátele, tudíž jejich regulace je velmi obtížná. Jediným, velmi těžko proveditelným, způsobem vypořádání se s těmito nežádoucími živočichy je jejich odlov. Ten může nařídit orgán ochrany přírody. Zmocňovacím ustanovením k tomuto rozhodnutí mu je § 5/6 z. o ochraně přírody a krajiny. Tento zákon také umožňuje omezit či vyloučit výkon myslivost na určitém území, této problematice se budu podrobněji věnovat v kapitole 9. K provedení některých ustanovení tohoto zákona vydalo Ministerstvo životního prostředí vyhlášku č. 395/1992 Sb. Její příloha č, III stanoví druhy živočichů kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené. Z této přílohy vychází i zákon o myslivosti ve svých ustanoveních, kde jsou uvedeny druhy zvěře, které nelze lovit.

3.3. Právní úprava v Evropské unii

Ochrana přírody hraje v legislativě EU významnou roli. Zlepšování životního prostředí má Evropská unie vytyčeno jako jeden ze svých primárních cílů. V této oblasti byla vydána řada

6 Srovnej §2/2, písm. a) a j) z.č. 114/1992 Sb. a § 11/1 z.č. 449/2001 Sb.
7 § 5/1 z.č. 114/1992 Sb.
8 Neplést s norkem evropským, který podle přílohy II směrnice č. 92/43/EHS patří mezi druhy vyžadujících vytvoření zvláštní území ochrany.

právních předpisů, pokusím se vybrat jen ty nejdůležitější, které se dotýkají i myslivosti. Vzhledem k našemu členství v tomto společenství jsou tyto předpisy začleněny do našeho právního řádu.

Jedním z těchto právních předpisů je Nařízení Rady 97/338 EHS o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi. Tomuto nařízení odpovídá i stejnojmenný český zákon. Nařízení si klade za cíl přispět k ochraně určitých druhů živočichů a rostlin a zachovat jejich populace. Tohoto cíle se má dosáhnout pomocí různých omezení při vývozu, dovozu a přemisťování živých exemplářů. Tyto činnosti lze vykonávat na základě žádosti a následně vydaného povolení. Sankce za porušení povinností nechává nařízení na uvážení jednotlivých členských států, jen je třeba, aby „*zahrnovala také ustanovení týkající se zadržení a případně i zabavení exemplářů.*“[9] Druhy, požívající ochrany nařízení, jsou uvedeny v jeho přílohách. Patří mezi ně například včelojed lesní, luňák červený či jelenec běloocasý.

Důležitým právním nástrojem ochrany je rovněž směrnice o ptácích[10]. Poskytuje ochranu všech druhů ptáků, přirozeně se vyskytujících na evropském území členských států EU[11]. Ochrana se vztahuje nejen na samotné ptáky, ale i jejich hnízda, vejce a stanoviště. Ochrana se týká druhů uvedených v příloze I směrnice. Nejvýznamnějším prostředkem k jejímu dosažení je povinnost vyhlásit nejvhodnější oblasti ochrany těchto druhů, tzv. ptačí oblasti. K dalším ochranným opatřením patří zákaz lovu těchto druhů, jejich prodej, držení, chov a ničení jejich vajec a hnízd. Určitou výjimku představují druhy uvedené v příloze II, které lze podle čl. 7 směrnice za jistých, národní legislativou přesně stanovených podmínek, lovit. Jedná se např. o kachnu divokou, bažanta obecného, lysku černou a další. Směrnice také přikazuje členským státům, aby zakázaly „*užití všech prostředků, zařízení nebo metod, jimiž jsou ptáci ve velkém měřítku nebo nevýběrovým způsobem chytáni nebo usmrcováni nebo jejichž použití by mohlo způsobit vymizení druhů v určitých územích.*“[12], včetně provádění lovu z dopravních prostředků. Výčet těchto zakázaných způsobů lovu obsahuje příloha IV směrnice, jako příklad lze uvést pasti, jed, výbušniny, slepá či zmrzačená živá zvířata použitá jako návnada.

Nadto je ještě umožněno, aby členské státy stanovily přísnější pravidla ochrany, než jaká směrnice požaduje.

9 Čl.16, odst.2 Nařízení rady 97/338 EHS.
10 Směrnice č. 147/2009/ES.
11 Čl.1 Směrnice č.147/2009/ES.
12 Čl. 8, odst. 1 směrnice č. 147/2009/ES.

Neméně významnou je směrnice o stanovištích[13]. Směrnice si klade za cíl zajištění biologické rozmanitosti ochranou přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin[14]. Členské státy jsou povinny vytipovat a navrhnout lokality vhodné k těmto účelům. Dochází tedy k vyhlašování tzv. evropsky významných lokalit. Ty spolu s ptačími oblastmi tvoří soustavu NATURA 2000. Jedná se o jednu z nejrozsáhlejších sítí chráněných území. Příloha č. I vyjmenovává typy přírodních stanovišť, která vyžadují vytvoření zvlášních území ochrany. Směrnice zahrnuje i druhovou ochranu[15]. Její opatření jsou téměř totožná se směrnicí o ptácích. Stejně jako směrnice o ptácích, tak i směrnice o stanovištích obsahuje zakázané způsoby a prostředky odchytu a usmrcování a způsoby přepravy, a to v příloze VI směrnice. Do značné míry se shodují se způsoby a prostředky uvedenými ve směrnici o ptácích. Nad rámec této směrnice zakazuje příloha VI směrnice o stanovištích používání kuší či plynování a vykuřování.

3.4 Mezinárodní právní úprava

Také na mezinárodním poli lze nalézt řadu smluv zabývajících se ochranou přírody, které se více či méně dotýkají i výkonu myslivosti. Nutno podotknout, že u většiny z nich je smluvní stranou i EU.

Na prvním místě je nutné zmínit Bernskou úmluvu z roku 1979 o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť. Zaměřuje se především na druhy a stanoviště, jejichž ochrana vyžaduje spolupráci několika států a z druhů především na ty zranitelné a ohrožené, včetně těch stěhovavých. Úmluva rozlišuje chráněné druhy (vyjmenované v příloze III Úmluvy, např. kuna skalní, lasice hranostaj či sojka obecná) a přísně chráněné druhy živočichů (příloha II Úmluvy, jedná se např. o tchoře stepního, vydru říční či o čírku úzkozobou). Druhy uvedené v příloze II Úmluvy je zakázáno záměrně odchytávat, usmrcovat, ničit či odebírat vejce z volné přírody či je záměrně vyrušovat[16]. Mezi opatření k zajištění ochrany chráněných druhů řadí čl. 7 Úmluvy např. stanovení doby hájení, přísná pravidla prodeje či držení za účelem prodeje těchto živých nebo mrtvých volně žijících živočichů. Také tato úmluva obsahuje zakázané prostředky a metody lovu a jiných forem využívání, a sice v příloze IV (např. zdroje umělého osvětlení, lepidla nebo sítě). Jednotlivé

13 Směrnice č. 92/43/EHS.
14 Čl. 2, odst. 1 Směrnice č. 92/43/EHS.
15 Čl. 12-16 směrnice č. 92/43/EHS.
16 Čl. 6 Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť.

státy mohou z těchto pravidel udělit výjimky, ovšem jen z důvodů stanovených v Úmluvě. Důvody pro poskytnutí výjimek mohou být např. zájem na ochraně rostlin a živočichů, veřejného zdraví a bezpečnosti, nebo předcházení vážným škodám na úrodě, dobytku či lesích[17].

Jednou z dalších mezinárodních smluv, která je základem pro ochranu životního prostředí jako celku, je Úmluva o mokřadech mající mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva. Jak už vyplývá z jejího názvu, je zaměřena na ochranu mokřadů a jejich ptactva. Ponechává na uvážení členských států, kterým mokřadům poskytnou ochranu, ovšem aby se stát stal členským státem úmluvy, musí před podpisem smlouvy určit nejméně jeden mokřad na svém území. Členským státům je uloženo dbát o zachování mokřadů a o zvyšování početnosti populací vodního ptactva. Smluvní strany si mají poskytovat vzájemnou pomoc a výměnu informací.

Stejně významná je Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. Úmluva poskytuje ochranu oblastem s výskytem ohrožených druhů zvířat. Vymezení těchto oblastí opět ponechává na jednotlivých smluvních státech. Ty si uvědomují, že mají odpovědnost za zachování tohoto dědictví a jeho předání budoucím generacím. Je vytvořen Fond na ochranu světového kulturního a přírodního dědictví[18].

Mezinárodní obchod s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin je upraven stejnojmennou úmluvou, podepsanou ve Washingtonu. Smlouva pracuje s pojmem exemplář[19], které rozděluje do tří příloh, z nichž každá stanoví odlišný režim zacházení. K vývozu exemplářů je třeba povolení, vázané na různé podmínky. Strany jsou povinny zavádět co nejúčinnější, avšak přiměřená, opatření znemožňující zakázané obchodování.

Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů stanoví primární povinnost členských států předcházet ohrožení některého ze stěhovavých druhů živočichů. Druhy, které už jsou ohroženy, stanoví příloha I. Logickým opatřením ochrany je zákaz jejich lovu, byť i z něj jsou možné výjimky, např. pokud se jedná o vědecké účely. Ve smlouvě jsou naznačena i určitá pravidla pro uzavírání ochranných dohod.

Jako další pramen je třeba zmínit Úmluvu o biologické rozmanitosti. Jejím základním cílem je ochrana biologické rozmanitosti a šetrné využívání jejích složek. Rozlišuje ochranu *in situ,* tj. v místě přirozeného výskytu, a ochranu *ex situ,* tj. v místech mimo přirozený výskyt.

[17] Čl. 9 Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť.
18 Čl. 15-18 Úmluvy.
19 Čl. 1, písm. b) Úmluvy.

Zhodnocení

Ochranou neživých i živých složek přírody se tedy zabývá nejen množství právních předpisů EU, ale i řada mezinárodních úmluv. Myslím si, že tento komplex předpisů představuje nezbytné minimum pro zachování přírody pro budoucí generace v co nejméně poškozeném stavu. Přijetí těchto předpisů lze považovat za úspěch. Musíme si uvědomit, že na mezinárodním poli se velmi těžko hledá konsensus. Ať už z důvodu odlišných tradic, zvyklostí, rozdílného ekologického smýšlení nebo politických orientací jednotlivých států. To, co je pro jednoho priorita, považuje ten druhý za bezvýznamné.

Pokud jde o naši právní úpravu, poskytuje pro ochranu přírody komplexní a dostačující rámec. Některé problémy se týkají spíše jejího důsledného dodržování, uplatňování či naplňování. A zde míří kritika i do řad mysliveckých spolků, protože dle mého názoru se málo podílejí na utváření budoucího vzhledu a struktury krajiny. Řada projektů proběhne bez povšimnutí ze strany myslivců, aniž by vyjádřili své připomínky a námitky. Jestli je to z nedostatku znalostí, nezájmu o věci veřejné nebo z pohodlnosti, je těžké říci. Ovšem naříkat poté, co je záměr schválený, či snad už dokonce realizovaný, je pozdě.

4. Honitba

Honitba je jeden ze základních pojmů celé myslivosti. I když jsou splněny všechny ostatní podmínky, bez řádně vytvořené honitby nelze myslivost provozovat.

Honitba je definována jako „*soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti podle tohoto zákona*.“[20] Honebními pozemky se zde rozumí všechny, které nejsou v tomto zákoně uvedeny jako nehonební. Taxativní výčet nehonebních pozemků je uveden v § 2, písm. e) zákona, jako příklad lze uvést náves, ulice, hřiště, silnice, sady a zahrady řádně ohrazené.[21] Jeden honební pozemek nemůže být součástí dvou či více honiteb, přičemž každý musí být přičleněn do některé honitby. Samozřejmě se nejedná o jakékoliv rozhodnutí, ale jedině rozhodnutí o uznání honitby. Této problematice se budu věnovat v další části textu. Pokud jde o souvislost honebních pozemků, je vyžadováno, aby jednotlivé pozemky na sebe bezprostředně navazovaly. Není možné považovat za souvislé dva pozemky, pokud je nutné k tomu, abychom se dostali z jednoho pozemku na druhý, překročit cizí pozemek. „*Při dvou úzkých pruzích (například souběžně vedoucí silnice a dráha) nelze toto ustanovení aplikovat.“*[22] Základní rozdělení honiteb je na vlastní a společenstevní. Vlastní honitba je taková, kde podmínky pro uznání honitby splňuje jediný vlastník pozemků. Naproti tomu společenstevní honitba je tvořena honebními pozemky více vlastníků.

Specifickým druhem honitby je obora. V zákoně je vymezena jako „*druh honitby s podmínkami pro intenzivní chov zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, že chovaná zvěř z obory nemůže volně vybíhat.“*[23]. I tento druh honitby může být vlastní nebo společenstevní. Existenci trvalého oplocení zabraňujícího zvěři unikat z obory musí vlastník dokázat, k jeho vybudování je třeba stavebního povolení. Naopak je umožněno vybudovat v oborním oplocení tzv. záběhy nebo záskoky k pronikání zvěře dovnitř. Podle platné legislativy musí činit výměra obory alespoň 50 ha. Ačkoliv by se mohlo zdát, že zvěř v oboře je vlastnictvím jejího majitele, podle zákonné úpravy tomu tak není. Zvěř je stále považována za res nullius, za přírodní bohatství.

Přestože zákon hovoří o bažantnici jako o součásti honitby, lze ji považovat za druh honitby *sui generis*. Musí být sice ustanovena v rámci řádné honitby, ale pro myslivecké hospodaření

20 § 2, písm. i) z. o myslivosti.
21 § 2, písm. e) z. o myslivosti.
22 Vladimír Čechura, Rudolf Novák, Jiří Vaněk: Komentář k zákonu o myslivosti, Českomoravská myslivecká jednota, Praha 2002, str. 12.
23 § 2, písm. j) z. o myslivosti.

v ní platí specifická pravidla. Bažantnice jsou totiž určeny k intenzivnímu chovu bažantí zvěře. Na rozdíl od obecné úpravy, „*bažanti chovaní v odchovnách jsou majetkem vlastníka bažantnice*“.[24] Zvěří se stávají teprve až vypuštěním.

4.1. Vytvoření honitby

Nejnižší požadovaná výměra při vytváření honitby je 500 ha souvislých honebních pozemků, u obory 50 ha. Nelze tedy provozovat myslivost na jediném honebním pozemku, ale jen na jejich souboru[25]. Také není možné pozemek rozdělit do více honiteb, součástí jedné honitby musí být celý pozemek, tak jak je veden v katastru nemovitostí. Při procesu tvorby honitby nejsou stanovena žádná omezení týkající se katastrálních hranic obcí, krajů. Honitba může zahrnovat území několika obcí, překážkou k jejímu vytvoření tedy není ani situace, kdy svou rozlohou zasahuje na území dvou či více krajů. Hranice honitby by měly být tvořeny především s ohledem na zájmy zvěře, měly by být v terénu rozpoznatelné pouhým okem. Proto je vhodné využívat jako hranici řeku, železniční trať, polní cesty a jiné výrazné krajinné prvky. Co je naprosto nevhodné, je vedení hranice na rozhraní pole – les. Zákon to sice výslovně nezakazuje, ale doporučuje a zmocňuje vlastníky honebních pozemků a orgány státní správy myslivosti, provádět výměnu honebních pozemků nebo jejich přičlenění za tímto účelem. Intenzitu realizace tohoto zmocnění už však ponechává na jejich uvážení. Omezením, stanoveným v § 17/6 z. o myslivosti, je zákaz, aby honitba měla obdélníkový tvar, který je ve svém nejširším místě široký max. 500 m. Je také nepřípustné, aby honitba byla tvořena dvěma vzdálenými částmi, spojenými jen úzkým pruhem.

V § 17/2 z. o myslivosti je obsaženo zmocnění orgánu státní správy myslivosti prohlásit za nehonební i jiný pozemek, než jaký je uveden v taxativním výčtu v § 2, písm. e). Může tak učinit z vlastní iniciativy či na návrh vlastníka. A to z důvodů bezpečnostních, vojenských nebo v zájmu vlastníka. Jedná se o správní řízení a orgánem příslušným k tomuto rozhodnutí je krajský úřad. Jakmile pomine důvod tohoto rozhodnutí, prohlásí jej opět, se souhlasem jeho vlastníka, za honební. V takovém případě je automaticky přičleněn k honitbě, na jejímž území se nachází, nebo s níž ho spojuje nejdelší hranice.

Oproti dřívější úpravě nejsou stanoveny výjimky pro honitby výzkumných ústavů a škol. I jejich honitby musí splňovat všechny podmínky, včetně výměry minimálně 500 ha.

24 Vladimír Čechura, Rudolf Novák, Jiří Vaněk: Komentář k zákonu o myslivosti, Českomoravská myslivecká jednota, Praha 2002, str. 14.
25 Vladimír Čechura, Rudolf Novák, Jiří Vaněk: Komentář k zákonu o myslivosti, Českomoravská myslivecká jednota, Praha 2002, str. 59.

4.2. Uznání honitby

O uznání honitby žádá vlastník honebních pozemků nebo přípravný výbor honebního společenstva, návrh na uznání podávají státnímu orgánu správy myslivosti.[26] V návrhu musí být doloženo vlastnictví honebních pozemků a proveden zákres honitby na mapě. Typickým dokladem vlastnictví je výpis z listu vlastnictví z katastru nemovitostí či kupní nebo darovací smlouva. Mezi jeho další náležitosti patří navržení názvu honitby a plánu chované zvěře, včetně jejích normovaných a minimálních stavů. Při splnění podmínek uvedených v § 17 tohoto zákona musí příslušný orgán vydat kladné rozhodnutí, tedy že honitba se uznává.

Zvláštní požadavky jsou kladeny na návrh na uznání obory nebo honitby, v jejímž rámci má být zřízena bažantnice. Zákon požaduje přiložení studie o vhodnosti chovu daného druhu zvěře a také vyjádření příslušných veterinárních orgánů a orgánů ochrany přírody.

Úprava řízení samotného je pak obsažena až v § 29 zákona. Jedná se o správní řízení, k němuž je příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu se nachází všechny či největší část dotčených honebních pozemků. Opatření proti nečinnosti držitele honitby jsou stanovena v § 29/2 z. o myslivosti. Je stanovena lhůta 60 dnů, ve které musí držitel začít vykonávat právo myslivosti v honitbě sám, nebo ji pronajmout jiné osobě. Náležitosti rozhodnutí o uznání honitby jsou stanoveny v § 29/3 z. o myslivosti, v odst. 4 je pak zabráněno střídání držitelů honiteb v mezidobí do pravomocného uznání honitby. Účelem tohoto ustanovení je opět především ochrana zvěře. Při doručování rozhodnutí se postupuje dle správního řádu, vždy se doručuje držiteli honitby a držitelům sousedních honiteb.

Z § 18 vyplývá i definice honitby vlastní (návrh na uznání podává jediný vlastník souvislých honebních pozemků, lze „*přičlenit honební pozemky i jiných vlastníků, nesmí se však jednat o více jak 10% výměry vlastních honebních pozemků navrhovatele*“[27]) a společenstevní (více vlastníků, kteří vytvořili honební společenstvo, přičleněny honební pozemky s výměrou nad 10 %). Oba dva subjekty se po uznání honitby stávají jejími držiteli, na rozdíl od vlastníků tohoto postavení nenabývají nájemci honebních pozemků. Držitelem honitby se tedy může stát nejen osoba fyzická, ale i právnická.

Vlastní podmínky přičlenění honebních pozemků jsou upraveny v § 30 zákona. Je zde stanoven požadavek, aby byly přičleněny k honitbě, s níž mají nejdelší hranici. To samozřejmě platí, pokud se nacházejí vně, nikoliv uvnitř honitby. I po přičlenění zůstává vlastnické právo k těmto pozemkům zachováno. Z dikce zákona vyplývá, že každý honební

26 § 18/1 z. o myslivosti.
27 Vladimír Čechura, Rudolf Novák, Jiří Vaněk: Komentář k zákonu o myslivosti, Českomoravská myslivecká jednota, Praha 2002, str. 62.

pozemek musí být součástí některé honitby, proto lze provést přičlenění i proti vůli vlastníka pozemku. Oprávněnost tohoto nuceného omezení vlastnického práva potvrdil i Ústavní soud: *„Představuje-li realizace myslivosti činnost ve veřejném zájmu, je nutno klást důraz na to, aby hlavní cíl chráněný zákonem o myslivosti – ochrana zvěře – nebyl ohrožen a nelze tedy bez výhrad a za všech okolností trvat na uzavření dohod se všemi vlastníky honebních pozemků zahrnovaných do honitby“*[28].

Podle odst. 2 tohoto paragrafu přísluší vlastníkům takto přičleněných pozemků náhrada, a to ve formě finanční kompenzace. K plnění je povinné honební společenstvo. Tento nárok zaniká, pokud se vlastník pozemku stane členem honebního společenstva. Při určení výše náhrady se preferuje dohoda dotčených subjektů. Pokud k ní nedojde, určí výši příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.

4.3. Změna a zánik honitby

Změnou honitby se rozumí vyrovnávání jejích hranic nebo výměna honebních pozemků[29]. V zákoně sice není výslovně upraveno slučování honiteb, není však vyloučeno, aby k němu v praxi docházelo[30]. Stejně jako při vytváření honiteb, tak i při jejich změnách nejsou držitelé honiteb ani orgány státní správy myslivosti vázány hranicemi katastrů obcí a krajů. Jedná se o návrhové řízení, kdy k podání návrhu jsou oprávněni držitelé dotčených honiteb. Změnu příslušný orgán povolí jen tehdy, vyžadují-li to zásady řádného mysliveckého hospodaření. Ke změně honitby je tedy nutno přistoupit, pokud nejsou splněny podmínky § 17 tohoto zákona. Při navrhování změn jsou držitelé honitby vázáni také požadavkem, aby výsledná změna nevedla ke snížení či zvýšení výměry honitby o více jak 10 %. „*Orgán státní správy myslivosti může na návrh držitele honitby, orgánu ochrany přírody nebo orgánu státní správy lesa v odůvodněných případech rozhodnout o změně minimálních nebo normovaných stavů zvěře pro danou honitbu“*[31]. Důvodem pro takové rozhodnutí může být změna přírodních podmínek nebo i rozhodnutí o prohlášení určité části honebních pozemků za nehonební.

Způsoby zániku honitby jsou tyto:

a. *„zrušením, sloučením nebo rozdělením honitby na žádost jejich držitelů a nabytím právní moci nových rozhodnutí o uznání honitby,*

[28] Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 34/03.
29 § 31/1 z. o myslivosti.
30 Srov. s § 31/6, písm. a) z. o myslivosti.
31 § 31/5 z. o myslivosti.

b. *zrušením honebního společenstva,*
c. *poklesne-li výměra honitby pod minimální výměru v důsledku změny vlastnického práva k honebním pozemkům, zaniká honitba k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k poklesu došlo,*
d. *prohlásí-li orgán státní správy myslivosti v honitbě více než 10 % pozemků pod stanovenou minimální výměru za nehonební, zaniká honitba k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k prohlášení došlo,*
e. *rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti, není-li ohrazení obory funkční a nezjedná-li držitel honitby v přiměřené lhůtě stanovené orgánem státní správy myslivosti nápravu"*[32].

V tomto výčtu není uveden případ, kdy honitba zanikne v důsledku rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti z důvodu neužívání honitby jejím držitelem. U zrušení pod písm. *a)* se totiž rozumí pouze zrušení na návrh držitele vlastní honitby.

4.4. Právo myslivosti a jeho výkon v honitbě

Právo myslivosti znamená „*souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků"*[33]. Má povahu věcného práva k věci cizí. Jednotlivé znaky tohoto práva vysvětlím v příslušných kapitolách věnovaných dané problematice. Zde se zaměřím jen na způsob využívání honebních pozemků. Ten musí odpovídat zásadám řádného mysliveckého hospodaření. Je dovoleno vstupovat a vjíždět na tyto pozemky, vykonávat lov a s ním související oprávnění nosit zbraň. To vše s maximálním ohledem na zájmy vlastníků pozemků. Výkon tohoto práva přísluší v honitbě pouze jejímu uživateli. Užívat honitbu je možné ve vlastní režii či na základě pronájmu. Ve vlastní režii užívá honitbu sám její držitel, kdežto u pronájmu ji užívá jiná osoba = nájemce. V praxi to znamená, že honitbu užívá buď honební společenstvo (samo nebo ji pronajímá) nebo myslivecké sdružení (na základě smlouvy o nájmu).

32 § 31/6 z. o myslivosti.
33 § 2, písm. h) z. o myslivosti.

Honební společenstvo

Právní úprava honebního společenstva je obsažena v hlavě II. z. o myslivosti. Má postavení právnické osoby, členství v ní zakládá vlastnické právo k honebním pozemkům. V případě spoluvlastnictví se musí dotčené osoby dohodnout, kdo z nich bude vykonávat práva související se členstvím ve společenstvu. Případně je jim umožněno, aby si určili společného zmocněnce. Členství je možné převádět, spolu s vlastnickým právem k těmto pozemkům. Dochází tak k zániku členství, naopak u druhé osoby členství vzniká. Dalším důvodem zániku členství je např. už zmíněný institut prohlášení pozemků za nehonební. Se zánikem členství se spojuje nárok na vypořádací podíl, způsob jeho výpočtu je obsažen ve stanovách společenstva.

Jeden vlastník může být členem více honebních společenstev, ale je vyloučeno, aby jediné společenstvo vykonávalo myslivost ve více honitbách. Honební společenstvo nesmí být zřizováno jako podnikatelský subjekt, má postavení jiného subjektu dle § 18/2 OZ. Návrh na jeho registraci podává přípravný výbor, tvořený alespoň dvěma vlastníky honebních pozemků, kteří dovršili 18 let věku. Návrh musí mít zákonem stanovené náležitosti. Pokud má vady, lze je na výzvu příslušného orgánu a v jím stanovené lhůtě opravit. Pokud to přípravný výbor neučiní, bude řízení zastaveno.

Opět se rozhoduje ve správním řízení před příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností. Ten je povinen registraci odmítnout, pokud nebudou splněny zákonné podmínky. V opačném případě je povinen registraci provést. Den nabytí právní moci tohoto rozhodnutí se považuje za den registrace honebního společenstva. Dochází ke vzniku nového subjektu. Zároveň je zapsán do rejstříku honebních společenstev, který je veřejně přístupný.

Mezi orgány honebního společenstva patří valná hromada, honební starosta a honební výbor.

Do působnosti valné hromady patří mimo jiné i volba a odvolání honebního starosty, schvalování jeho návrhů či rozhodování o změně stanov[34]. K jejímu svolání je příslušný honební starosta. Pokud se vzdá funkce, zemře či je nečinný, přechází toto oprávnění na honebního místostarostu. Zákon doporučuje svolávat valnou hromadu každý rok, nejedná se však o povinnost, záleží na volném uvážení a potřebách honebního společenstva. K hlasování na valné hromadě jsou oprávněni pouze členové společenstva. Počet hlasů je mezi ně rozdělen podle výměry jimi vlastněných honebních pozemků. Podmínkou usnášeníschopnosti valné hromady je přítomnost členů, kteří disponují alespoň polovinou hlasů. Pokud se tito členové

34 § 21 z. o myslivosti.

neshromáždí ani do hodiny od začátku valné hromady, k usnášeníschopnosti postačuje jakýkoliv počet přítomných členů. Podle § 22/5 z. o myslivosti vyžaduje přijetí návrhu souhlas většiny přítomných členů, s výjimkou, kdy zákon nebo stanovy vyžadují vyšší počet.
Funkci statutárního orgánu honebního společenstva vykonává honební starosta, volený valnou hromadou na dobu 10 let. Honební starosta a místostarosta nemusí být voleni jen ze členů honebního společenstva, ale i z jiných osob. Tímto je dána možnost, aby tyto funkce zastávaly osoby „*s manažerskými schopnostmi*“[35].
Honební výbor je povinně volen při počtu 10 a více členů honebního společenstva. Je tří- až sedmičlenný. Usnášeníschopnost je podmíněna přítomností nadpoloviční většiny členů, usnáší se většinou přítomných, pokud stanovy nestanoví jinak. Významné je pravidlo, že při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.
Za závazky honebního společenstva odpovídají jeho členové a to podle míry své účasti na rozhodování.
Podmínky zrušení a zániku honebního společenstva stanoví § 27 tohoto zákona. Za den zániku se považuje den výmazu z rejstříku. Před zánikem dochází ke zrušení honebního společenstva, při kterém se prování likvidace, s výjimkou rozdělení či sloučení honebních společenstev.

Myslivecké sdružení

Z poslední známé statistiky za rok 2011 vyplývá, že z celkového počtu 5760 honiteb je myslivost provozována ve vlastní režii v 671 honitbách, kdežto pronajímáno je 5089 honiteb[36]. Honitbu lze sice pronajmout i jiným osobám (české fyzické či právnické osobě za splnění zákonných podmínek), v naprosté většině případů se však jedná právě o myslivecké sdružení. Proto problematiku pronajímání honiteb zahrnu do této kapitoly.
Uznanou honitbu nelze rozdělit a pronajímat její jednotlivé části, je nutno ji zachovat vcelku, jak je vymezena rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti o jejím uznání. Pro nájemní smlouvu je předepsána obligatorní písemná forma. Lze ji uzavřít pouze na dobu určitou, na 10 let. Pokud se jedná o státní honební pozemky, má dosavadní nájemce po skončení nájemní smlouvy právo priority, tzn., že držitel s ním musí jednat jako s prvním. Dlouhodobost nájmu je stanovena především s ohledem na potřeby zvěře. Chov a péče o zvěř totiž není krátkodobá

35 Vladimír Čechura, Rudolf Novák, Jiří Vaněk: Komentář k zákonu o myslivosti, Českomoravská myslivecká jednota, Praha 2002, str. 88.
36 Časopis Myslivost 11/2012, str. 24.

záležitost, jejich výsledky se projeví až v delším časovém horizontu. K zániku smlouvy dochází mimo jiné i výpovědí. Tam, kde v zákoně není stanovena výpovědní lhůta, je nutno postupovat podle ustanovení OZ, tedy platí, že lhůta je tříměsíční. Subsidiární použití ustanovení OZ o nájmu je stanoveno v § 33/9 z. o myslivosti.

Pokud se jedná o samotné myslivecké sdružení – má povahu sdružení podle z. č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů. Nelze ho proto považovat za sdružení dle § 20f OZ. Vznik nastává registrací, jejíž *„návrh“* mohou podat *„alespoň tři občané, z nichž minimálně jeden musí být starší 18-ti let“*[37]. Současně musí být vytvořeny stanovy, v nichž musí být uveden účel sdružení, zde specifický – výkon myslivosti. Registraci provádí ministerstvo vnitra.

V zájmu ochrany zvěře a řádného hospodaření s ní jsou jednotlivým uživatelům honiteb v § 11 z. o myslivosti stanoveny určité povinnosti. Základním obsahem těchto povinností je vytvářet zvěři příhodné životní podmínky. Spadá sem např. přikrmování zvěře v době nouze a k tomuto účelu vytváření vhodné sítě krmelců, slanisek, zásypů. Se souhlasem vlastníka pozemku jsou také povinni zlepšovat krytové podmínky zvěře, ať už se jedná o zakládání remízků či výsadbu roztroušené zeleně. Mezi další povinnosti patří poskytnout zvěři dostupnou pomoc při mimořádných živelných pohromách.

Přikrmovací a ostatní myslivecká zařízení, která mají charakter drobné stavby dle stavebního zákona, včetně zařízení k lovu, lze budovat jen se souhlasem vlastníka dotčeného pozemku. Ve většině případů dojde k dohodě, pro případ, že nesouhlasí žádný vlastník, rozhodne o umístění orgán státní správy myslivosti. To se však týká pouze přikrmovacích zařízení, jejichž přítomnost je v honitbě nezbytná. Ačkoliv se nepochybně jedná o nucené omezení vlastnického práva, je tento postup zákonný. Zmocnění k tomuto omezení dává čl. 11/4 Listiny. Za veřejný zájem lze považovat ochranu zvěře, náhradu je možno spatřovat v nájemném za honitbu. Tudíž je vyloučeno, aby vlastník s tímto rozhodnutím příslušného orgánu spojoval pro svou osobu další nárok na kompenzaci.

Na veškerá zařízení se vztahuje zákaz jejich poškozování či ničení. Při porušení tohoto zákazu by se jednalo o přestupek (pachatel FO) či správní delikt (pachatel PO), se kterým je spojena příslušná sankce. Více k této problematice je uvedeno v kapitole věnované deliktní odpovědnosti.

37 § 6/2 z.č. 83/1990 Sb.

Zhodnocení

Myslivost lze vykonávat pouze v rámci řádně vytvořené a uznané honitby. Takto vytvořenou honitbu může držitel užívat sám či ji pronajímat. Ačkoliv se má při vytváření honitby postupovat v souladu se zájmy zvěře, je současná minimální výměra honitby pro chov jelení či mufloní zvěře naprosto nedostačující. Řádné hospodaření s touto zvěří je možné usktečňovat při výměře 1500 ha a více. Nelze souhlasit s požadavky na zmenšení výměry honiteb z důvodu zajištění lepší péče o menší území. Naopak je třeba získávat pro myslivost více poctivých, zapálených a erudovaných jedinců. Jen tak se myslivost může posunout kupředu a hrdě navazovat na svou mnohaletou tradici.

5. Chov a péče o zvěř

Tato kapitola si klade za cíl nejen vysvětlení pojmu zvěř, ale snaží se ozřejmit i další činnosti nutné k jejímu řádnému chovu. Chov a péče o zvěř představuje základ veškeré myslivecké činnosti. Hospodaření se zvěří se řídí několika hlavními zásadami, jsou stanovena opatření usnadňující a zajišťující dosažení žádoucích výsledků.

5.1. Zvěř

Myslivecké názvosloví nepoužívá běžně užívaný termín zvíře, ale zvěř. Tato odlišnost má vyjádřit skutečnost, že ne každý živočich je považován za zvěř.

Zvěř je považována za „*obnovitelné přírodní bohatství“* tvořené „*populacemi druhů volně žijících živočichů“*[38] Tento paragraf stanoví základní rozdělení zvěře na zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem a zvěř, kterou nelze takto obhospodařovat. Opouští se myslivecké dělení zvěře na srstnatou a pernatou, tento způsob je nahrazen dělením na savce a ptáky. Zvěř je tedy přírodním bohatstvím, považovaným za res nullius, věc ničí. Nikdo nemá nárok přisvojovat si vlastnictví tohoto bohatství. Toto pravidlo se týká živé zvěře. Jak ale vyplývá ze zákonné definice práva myslivosti, lze si zvěř přivlastňovat. Oprávnění se však vztahuje pouze na zvěř ulovenou, uhynulou či na její vývojová stádia a náleží pouze a jen uživateli honitby.

Výčet druhů zvěře, které nelze lovit, je dán § 2, písm. c) z. o myslivosti a vychází z řady mezinárodních úmluv, předpisů na ochranu zvláště ohrožených živočichů, případně jiných zvláštních předpisů. Jako příklad lze uvést Bernskou úmluvu, dále pak Ramsarskou úmluvu, Washingtonskou úmluvu, směrnici o ptácích, směrnici o stanovištích, z. o ochraně přírody a krajiny a další, kterým jsem věnoval pozornost ve 2. kapitole. Jedinou možností jejich lovu je udělení výjimky orgánem ochrany přírody. Jak už bylo naznačeno, vesměs se jedná o druhy, které se na našem území vyskytují výjimečně, popřípadě jen na určitých menších územích. Ze savců se jedná např. o medvěda hnědého či vydru říční, z ptáků o tetřeva hlušce či výra velkého. Ačkoliv je jejich lov zakázán, nic to nemění na povinnosti uživatelů honiteb poskytovat jim náležitou ochranu a péči.

Oproti tomu v písm. d) stejného paragrafu jsou vymezeny druhy zvěře, které lze

38 § 2, písm. b) z. o myslivosti.

obhospodařovat lovem. Samozřejmě jejich lov nelze provádět libovolně, ale je nutné dodržovat řadu pravidel. Jak zákonných (oprávnění k lovu či dodržování doby lovu), tak i mysliveckých (střelba na mysliveckou vzdálenost, průběrný odlov a další). Jedná se např. o jezevce lesního, kunu skalní, perličku obecnou nebo bažanta královského.

Myslivecká praxe používá i jiná rozdělení zvěře. Asi nejpoužívanější je rozdělení na zvěř spárkatou a drobnou. Mezi spárkatou se řadí zvěř srnčí, prase divoké aj. Za drobnou se považuje zejména zajíc polní a bažant obecný. Za určitý posun lze považovat opuštění dělení na zvěř škodnou a užitečnou. Přestože třeba liška obecná napáchá spoustu škod na drobné, nelze ji přičítat pouze negativní vliv. I ona má své zastoupení v přírodě, kde působí jako „zdravotní policie" svou specializací na slabé a nemocné kusy. Kromě toho patří mezi nejlepší lovce myší.

Podle dnes platné právní úpravy se zvíře považuje za věc. Zcela zásadní změnu však přinese nový občanský zákoník, z. č. 89/2012 Sb. Ten v § 494 stanoví, že živé zvíře už nelze považovat za věc, ale přisuzuje mu postavení živého tvora, který má zvláštní význam.

5.2. Normované a minimální stavy zvěře

Určení těchto stavů je důležitým nástrojem pro řádný výkon myslivosti. Jejich stanovení provádí příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. A sice až po dohodě s orgánem ochrany přírody. Při jejich stanovení vycházejí z vyhlášky min. zemědělství č. 491/2002 Sb. (v této podkapitole dále jen vyhláška). Základním kritériem, ze kterého se stanovení provádí, je úživnost honitby. Ta je dána jakostní třídou honitby, stanoví se jí vhodnost prostředí pro chov určitého druhu zvěře. V současnosti existují 4 jakostní třídy. Navzájem se od sebe liší přírodními podmínkami a charakterem zemědělské výroby – druhy pěstovaných plodin.

Normovaným stavem se rozumí „*nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby; uvádí v rámci jakostní třídy honitby i požadovaný poměr pohlaví a věkovou skladbu zvěře a koeficient očekávané produkce*"[39]. Tento stav tedy určuje maximum zvěře, které je z hlediska životního prostředí ještě únosné. Určují se zvlášť pro každý druh spárkaté zvěře a zvlášť pro zajíce a bažanta. Normované stavy spárkaté zvěře se určují podle výměry souvislých lesních pozemků, případně podle výměry pozemků porostlých jinými druhy stromů či keřů. U zajíce a bažanta je postup složitější, řídí se

39 § 3/2 z. o myslivosti.

přílohami č. 5 a 6 vyhlášky. Koeficient očekávané produkce je nejvyšší v 1., tedy nejúživnější, jakostní třídě honitby. V dalších třídách se postupně snižuje. Požadovaný poměr pohlaví je zpravidla stanoven 1:1, s výjimkou kamzíka horského (1:2 ve prospěch samic) a bažanta obecného (1:4 ve prospěch slepic).

„*Minimálním stavem zvěře je stav, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu*“[40]. Tato definice je velmi přesná a vypovídající. Pozastavit se lze jen nad faktem, že dle vyhlášky nelze prakticky chovat černou zvěř v honitbách, jejichž výměra lesních pozemků činí méně než 1000 ha. I to lze považovat za jeden z důvodů jejího současného přemnožení. Pokud je minimální výměra honitby nastavena na 500 ha, v málokteré pak přesáhne výměra lesa požadovaných 1000 ha. V takových honitbách pak nelze dospělou černou zvěř lovit.

K přesnému určení všech požadavků vyhlášky slouží její jednotlivé přílohy.

Za zachování populací zvěře v takto vymezeném rozsahu odpovídá držitel honitby, případně její nájemce.

5.3. Zásady chovu zvěře

Chov zvěře představuje hospodaření s populacemi zvěře na odborné úrovni. Jeho cílem je zlepšit nebo alespoň zachovat jejich stávající kvalitu, zabránit zhoršení životního prostředí neúměrným nárůstem početních stavů zvěře, ale současně také zabraňovat degeneraci zvěře.

Hlavní zásadou je zachování všech geograficky původních druhů zvěře v přírodě. Právě těmto druhům zákon poskytuje ochranu. Otázkou je, které druhy lze považovat za geograficky původní. Řada druhů, které dnes považujeme za běžné, byla totiž na naše území v minulých stoletích reintrodukována. Ať už se jedná o bažanta či kamzíka. Je možné se přiklonit k názoru, že se jedná o druhy, které se zde vyskytují po staletí, byly záměrně vysazeny a nemají na přírodu, její rostlinné i živočišné složky, významně negativní vliv.

Právě i k dosažení tohoto cíle slouží výše zmíněné normované a minimální stavy. Pro zachování minimálních stavů zvěře jsou důležité i zákazy stanovené v § 5 z. o myslivosti. V podstatě se jedná o zákazy vypouštění zvířat z farmových chovů a jejich různé kříženc. Na ustanovení navazuje i zákaz stanovený § 10/1 zákona, kdy vlastníci hospodářských zvířat je nesmí nechat pobíhat volně po honitbě, aby nedošlo ke křížení s druhy zvěře. Zákaz křížení se

40 § 3/2 z. o myslivosti.

však vztahuje i na jednotlivé druhy zvěře mezi sebou.
Dalším nástrojem je omezení obvyklého mysliveckého užívání pro některé honitby. Na tomto omezení musí být obecný zájem.
Opatřením, pomocí kterého se má dosáhnout tohoto cíle, je i stanovení podmínek pro dovoz a vývoz živé zvěře. Tato činnost, stejně jako dovoz a vypouštění geograficky nepůvodních druhů, smí být prováděna pouze s předchozím souhlasem příslušných orgánů vymezených v § 4/2 z. o myslivosti.

5.4. Plán mysliveckého hospodaření

Pro řádné hospodaření se zvěří zákon vyžaduje každoroční vypracování podrobného plánu mysliveckého hospodaření (dále jen plán). Základní vymezení této povinnosti je v § 36 a 37 z. o myslivosti. Podrobnosti jsou stanoveny prováděcí vyhláškou ministerstva zemědělství č. 553/2004 Sb. Plán je sestavován pro období mysliveckého (zákon používá termín hospodářský) roku, tedy období od 1. dubna do 31. března roku následujícího. Povinnost vypracování plánu je uložena uživateli honitby.
Základním předpokladem pro její splnění je znalost početních stavů zvěře a jejich struktury v honitbě. O této skutečnosti by měl mít řádný uživatel honitby přehled během celého roku. Pro případy, kdy tomu tak není, zákon stanoví povinnost uživatele honitby provádět každoročně sčítání zvěře. Termín sčítání určuje krajský úřad a je jednotný pro všechny honitby v jeho působnosti. Zpravidla jsou stanoveny 2 termíny, většinou během února a března. Metod sčítání je několik, ale o žádné nelze říci, že poskytne stoprocentní údaje o stavech zvěře. Zvěř lze sčítat přímým pozorováním, sledováním pobytových znaků nebo vymezením ploch v honitbě za účelem získání reprezentativního vzorku, který se následovně přepočte na celou honitbu. Termíny sčítání vyhlašuje krajský úřad dlouho dopředu, tudíž nasčítané hodnoty mohou být ovlivněny řadou faktorů. Mezi nejvíce limitující faktor patří charakter počasí nebo životní cykly zvěře. I proto jsou stanoveny dva termíny. V zájmu větší objektivity je vhodné využívat zákonnou možnost účasti při sčítání i zástupců sousedních honiteb.
Plán představuje komplexní pohled na myslivecké hospodaření v honitbě. Kromě výše uvedeného vychází i z celkového stavu ekosystému v honitbě, z minimálních a normovaných stavů zvěře, ze škod způsobených zvěří, koeficientu přírůstků[41]. Zahrnuje nejen plánovaný lov

41 § 36/2 z. o myslivosti.

jednotlivých druhů (přičemž spárkatá zvěř je rozdělena podle pohlaví a samčí zvěř ještě do věkových tříd), ale i opatření ke zlepšení životních podmínek zvěře, zajištění řádné péče o ni.
Takto vypracovaný plán je uživatel povinen předložit ke chválení držiteli honitby. Pokud s ním nesouhlasí, ani se následně na jeho podobě nedohodnou, zahájí orgán státní správy myslivosti řízení vedoucí k určení plánu. Bez schválení plánu totiž v honitbě nelze lovit. Tento orgán je zároveň oprávněn i ke kontrole dodržování plánu. Není vyloučena ani změna schváleného plánu, opět však musí dojít k dohodě mezi držitelem a uživatelem honitby a následnému zaslání plánu příslušnému orgánu státní správy myslivosti.

5.5. Ochrana zvěře

Ochrana zvěře patří mezi nejdůležitější činnosti zajišťované myslivci. Zákon o myslivosti stanoví řadu povinností, nejen samotným uživatelům honiteb, ale také vlastníkům pozemků, případně jejich nájemcům, orgánům státní správy myslivosti a ostatním návštěvníkům přírody. Pro ochranu zvěře je nezbytná jejich spolupráce. Cílem je chránit zvěř před nepříznivými přírodními i antropogenními vlivy.
Základem k dosažení tohoto cíle je obecná povinnost každého, kdo vstupuje do přírody, počínat si tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožení zvěře, poškození jejích přírodních podmínek. Samozřejmě nelze vyloučit v přírodě veškerou lidskou činnost, spíše se apeluje na uvědomění si, že příroda představuje pro zvěř domov. Proto bychom při uspokojování svých vlastních potřeb měli brát i maximální možný ohled i na její potřeby.
Mezi nejdůležitější patří zákaz „*plašit zvěř jakýmkoliv způsobem, s výjimkou opatření k zabránění škodám působeným zvěří a dovolených způsobů lovu. Dále je zakázáno rušit zvěř při hnízdění a kladení mláďat a provádět další činnosti záporně působící na život zvěře jako volně žijících živočichů, pokud nejde o činnosti při obhospodařování pozemků nebo o činnosti při návštěvách honiteb jako součástí krajiny*“[42]. Tento zákaz se však mnohdy důsledně nedodržuje. Často můžeme být svědky doslova neurvalého chování lidí k přírodě, kdy si myslí, že celá příroda je pouze jejich. Výjimkou není volné pobíhání psů, jízda na kole nebo koni v lesích mimo vyznačené cesty ani fenomén posledních let – terénní motocykly a „čtyřkolky“, jejichž majitelé v řadě případů nerespektují žádné zákazy a se svými stroji se dostanou v podstatě kamkoliv. Chovají se tak přesto, že tyto činnosti škodí nejen zvěři, ale i

42 § 9/1 z. o myslivosti.

samotné přírodě. Proto jsou tyto zákazy obdobně formulovány i jinými zákony[43]. Kontrola dodržování tohoto zákazu sice patří mezi povinnosti myslivecké stráže, ale postihnout tyto pachatele je často obtížné.

Významným nástrojem k zabránění rušení zvěře v době hnízdění a kladení mláďat je možnost omezení či zákazu vstupu do vybraných míst honitby. K vydání tohoto nařízení je oprávněn obecní úřad obce s rozšířenou působností. Smí tak učinit pouze v odůvodněných případech, na návrh uživatele honitby a pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody. Zákaz se pak týká nejen vstupu, ale i jízdy na koních a jiné zájmové činnosti. Naopak se nevztahuje na činnosti nutné k obhospodařování pozemků.

Povinnosti vlastníků pozemků, hospodářských a domácích zvířat stanoví § 10 z. o myslivosti. Zakazuje se volné pobíhání těchto zvířat v honitbě mimo vliv svého vlastníka či vedoucího. Vyhodnocení, zda se jedná o volné pobíhání či nikoliv, závisí v řadě případů na subjektivním posouzení.

Důležité povinnosti z hlediska ochrany zvěře pak tento paragraf ukládá vlastníkům, případně nájemcům pozemků. Způsob jejich hospodaření musí být ke zvěři šetrný, při zřizování oplocení pozemků nesmí používat ostnatý drát či jiné prostředky, které by mohly vést ke zranění, či dokonce usmrcení zvěře. Opatření, kterým by došlo k podstatnému zabránění ztrát zejména na mladé zvěři, je povinnost postupovat při sklizni zemědělských komodit od středu pozemku k jeho okraji a používat přitom některé z mnoha typů plašících zařízení. Nutno podotknout, že k realizaci tohoto opatření dochází vskutku pouze ve výjimečných případech.

Největší díl odpovědnosti za ochranu zvěře tedy mají jednotliví uživatelé honiteb, kteří mají uloženu řadu zákonných povinností. Ale i kdyby tomu tak nebylo, povinnost chránit zvěř během celého roku podle svého nejlepšího svědomí a vědomí jim přikazuje myslivecká etika. Jedná se o celou řadu činností, jejichž úspěšné vykonávání vyžaduje mnoho času a úsilí. Nejedná se pouze o přikrmování zvěře v období strádání, kdy současná krajina poskytuje jen málo způsobů obživy. Jedná se i o vyhánění a plašení zvěře v období sečení pícnin, spolupráce s vlastníky při výběru nejvhodnějšího řešení k ochraně zvěře při zemědělském hospodaření a snahy o zlepšování úživnosti honitby. Sem lze zahrnout zakládání remízků, biopásů, napajedel, políček pro zvěř, odváděcí přikrmování (snaha stáhnout zvěř z míst, kde by mohla působit značné škody, tím, že ji budeme cíleně přikrmovat na méně rizikovém místě). Pro realizaci těchto opatření je důležitá spolupráce s vlastníky jednotlivých pozemků,

[43] Srovnej s § 20/1 z. lesích, zejm. písm. g). Tento zákaz však není absolutní, nevztahuje se např. na zaměstnance orgánu státní správy lesů v obvodu jejich působnosti a se svolením vlastníka lesa ani na výkon práva myslivosti.

protože většinou se tak děje právě na jejich pozemcích a k tomu je nezbytný jejich souhlas.
Za způsob ochrany zvěře lze považovat i dodržování určitých podmínek při jejím lovu. K tomuto tématu více v kapitole o lovectví.

5.6. Chovatelské přehlídky

Chovatelské přehlídky představují důležitý nástroj pro posouzení správnosti prováděného chovu. Poskytují určitou zpětnou vazbu, hodnotí správnost odlovu a úspěšnost chovu. Na těchto přehlídkách jsou odbornou komisí, ustanovenou orgánem státní správy myslivosti, hodnoceny různé trofeje. Tímto pojmem se zde nerozumí vše, co lze z pohledu myslivosti považovat za trofej, ale pouze *„rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně lebky oddělené před prvním krčním obratlem, zbraně u prasete divokého, lebky a kůže některých šelem“*[44]. Podle zákonné úpravy je trofej vlastnictvím uživatele honitby, podle mysliveckého zvykového práva však náleží tomu, kdo zvěř ulovil. Aby tomu tak bylo i podle platné legislativy, musí dojít mezi uživatelem honitby a lovcem k darování.
Přehlídky jsou pořádány v jednotlivých územních obvodech orgánů státní správy myslivosti. Ty jejich pořádáním zpravidla pověří příslušné okresní myslivecké spolky. Ačkoliv v zákoně není stanovena povinnost předkládat trofeje, mělo by se to považovat za samozřejmost. Apeluje se na mysliveckou morálku, čest. Pokud je chov a lov prováděn správně, není důvod trofeje nepředložit. Naopak, jejich nepředložením se vystavují podezření, že porušili určité myslivecké zásady či zákonnou povinnost.
Vývoz trofejí není nijak omezen, s výjimkou význačné trofeje. Ta musí být nejdříve ohodnocena alespoň jedním členem ústřední hodnotitelské komise a pořízena její fotodokumentace.
Chovatelské přehlídky jsou významné nejen pro myslivce, ale i pro širokou veřejnost. Právě jejich prostřednictvím lze veřejnost seznámit se správností mysliveckého chovu a lovu, s činností myslivců v přírodě. Tyto přehlídky je také možné využít k ekologické osvětě a to zejména u dětí. Pokud je jim poskytnut náležitý odborný výklad ze strany některého zkušeného myslivce, lze předpokládat, že to v nich probudí alespoň nepatrný zájem nejen o myslivost, ale o přírodu vůbec. Je to nepochybně jeden ze způsobů jak vychovávat budoucí ekologicky odpovědné občany.

44 § 6/1 z. o myslivosti.

Zhodnocení

Ochrana zvěře je důležitá nejen z hlediska myslivosti, ale vůbec pro životní prostředí jako celek. Tato opatření nesměřují pouze k zachování určitých živočišných druhů, ale jejich cílem je také zvyšování přírodní rozmanitosti, podpora a rozšiřování některých rostlinných druhů v přírodě. Těmto činnostem věnují myslivci podstatnou část svého volného času, často na úkor jiných aktivit. Z tohoto hlediska se myslivosti nevyrovná žádná jiná činnost, její přínos je nenahraditelný. Existuje mnoho různých teoretických prací, které se zabývají tím, co by se mělo udělat a jak. Nechci zpochybňovat jejich přínos, i ony jsou důležité pro zlepšování našeho prostředí. Ale je s podivem, že už se najde málo jedinců, kteří jsou ochotni a schopni uvést tato opatření v praxi, vlastní prací se podílet na zlepšování kvality prostředí. Samozřejmě netvrdím, že myslivci jsou jediní, ale mnozí z nich se každodenně pohybují v přírodě, všímají si nedostatků a jsou ochotni pro zlepšení stávajícího stavu něco udělat, podílet se na nápravě.

Určitým problémem je, že myslivci toto své výjimečné poslání neumí využít ve svůj prospěch. Neumí laické veřejnosti vysvětlit přínos svého počínání pro celou přírodu. Také proto je určitá část veřejnosti vnímá jako pouhé lovce.

6. Lovectví

Lov je nedílnou součástí myslivosti. Měl by směřovat především ke zkvalitnění populací jednotlivých druhů zvěře, eliminaci nežádoucích druhů. Za tímto účelem existuje v myslivosti propracovaná systematika lovu, zejména lovu spárkaté zvěře. Základním pravidlem je, že přednostně lovíme kusy slabé, nemocné, přestárlé či jinak nevyhovující nastaveným kritériím chovu. Naopak kapitální kusy je třeba chránit, zejména za účelem zkvalitnění genofondu.

Možnost lovit je podmíněna celou řadou povinností. V prvé řadě je možno lovit zvěř jen ve stanovených dobách lovu, a to pouze zvěř, která není hájena. „*Hájena je ta zvěř, která je uvedena v*

§ 2, písm. c), a kterou bude možno lovit jen po povolení výjimky z ochrany zvláště chráněných druhů živočichů“[45]. Ačkoliv zákon uvádí, že takovou zvěř poté může lovit držitel loveckého lístku, nebude se jednat o jakéhokoliv držitele, ale bude vyžadován vztah k uživateli honitby. A bude se jednat pouze o druhy nežádoucí v přírodě, které jsou vymezeny v § 14/1, písm. f) z. o myslivosti, případně další, stanovené prováděcí vyhláškou.

Doby lovu a bližší podmínky jeho provádění stanoví vyhláška ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb. Obsahuje přesné časové vymezení, kdy je možno lovit jednotlivé druhy zvěře. Samozřejmě jen ty, které lze obhospodařovat lovem, jak vyplývá z výše uvedeného. Doba lovu je stanovena s ohledem na životní cykly jednotlivých druhů. I z mysliveckého hlediska je totiž nepřípustné lovit jedince březí, pečující o potomky či právě mláďata v prvních měsících jejich života. Dále jsou vyhláškou stanoveny výjimky, kdy v oborách a v oblastech chovu některých druhů zvěře lze lovit určité druhy celoročně. Zákazem, který by si snad žádný myslivecký hospodář (právě jemu náleží organizace honů) nedovolil porušit, je zákaz lovit na témže honebním pozemku zajíce polního více jak jedenkrát, a bažanta obecného více jak dvakrát během jednoho roku.

Další povinností, souvisejí s úctou ke zvěři, je povinnost provést dohledávku či dosled, zakotvená v § 43 z. o myslivosti. Povinnost je uložena uživateli honitby, největší část odpovědnosti však nese myslivecký hospodář[46]. Dohledávku i dosled nemusí provést osobně, postačí, pokud někoho pověří. Rozlišování pojmů dohledávka a dosled je ryze záležitostí myslivecké terminologie, zákon toto nerozlišuje, ale už samotné zdůraznění pojmů *sledování*

45 Vladimír Čechura, Rudolf Novák, Jiří Vaněk: Komentář k zákonu o myslivosti, Českomoravská myslivecká jednota, Praha 2002, str. 154.

46 srovnej s § 35/4, písm. c) a s § 35/5, písm. f) z. o myslivosti.

a *dohledání* k dodržení tohoto rozdělení vybízí. Dosled se tedy týká spárkaté zvěře, provádí se krátce po postřelení, kdežto dohledávka se týká drobné zvěře a provádí se druhý den po honu. Cílem obou je nalezení zvěře, aby se zkrátilo její případné utrpení a nedošlo ke znehodnocení zvěřiny.

Nelze opomenout ani řadu dalších povinností, které je nutno splnit po úspěšném lovu. Poté, co se vzdá zvěři patřičná úcta v souladu s mysliveckými zvyky a tradicemi, je nutno zvěř ošetřit za dodržení příslušných veterinárních předpisů[47]. Ovšem ještě předtím, než se přistoupí k samotnému ošetření a aby se dodržela litera zákona i před vzdáním pocty zvěři, je nutno označit spárkatou zvěř nesnímatelnou plombou. Pokud se jedná o společný lov, je nutné mít při přepravě deseti a více kusů řádně vyplněný lístek o původu zvěře.

Při přepravě zvěře a jejím uvádění do oběhu musí osoba mít u sebe „*vyplněný lístek o původu zvěře, z něhož je patrné datum ulovení a honitba, v níž byl uloven, a číslo plomby*“[48]. Toto opatření bylo zavedeno zejména za účelem snažšího odhalování pytláků, ale jak se ukazuje v praxi, žádoucí účinky se zatím nedostavily, vede to pouze ke zvýšení administrativní zátěže.

Podrobnosti stanoví vyhl. č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení z. o myslivosti.

6.1. Lovecký lístek, povolenka k lovu a povinné pojištění

Při lovu zvěře je nezbytné, aby každý, kdo loví, měl u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu, potvrzení o povinném pojištění, zbrojní průkaz a průkaz zbraně. Předpoklady a vydávání zbrojních průkazů a průkazů zbraně stanoví speciální zákon, z. č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, příslušné jsou oblastní inspektoráty PČR pro zbraně a střelivo. Proto se budu podrobněji věnovat pouze prvním třem zmíněným atributům.

Vydání **loveckého lístku** je vázáno na prokázání obecné a zvláštní způsobilosti. Může být vydán pouze osobě, která je starší 16 let, prokáže úspěšné absolvování zkoušky z myslivosti, způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost a že splňuje podmínku pojištění. Bezúhonnost se prokazuje výpisem z Rejstříku trestů a předložením čestného prohlášení podle § 47/4 z. o myslivosti. U podmínky složení zkoušky z myslivosti postačí, pokud je „*žákem či absolventem střední nebo vyšší odborné školy, na které je myslivost studijním oborem nebo*

47 Zejména z. č. 166/1999 Sb., o veterinární péči.
48 § 51/2 z. o myslivosti.

povinným vyučovacím předmětem"[49]. Lovecký lístek může být vydán těmto žákům či absolventům (pouze na dobu jednoho školního či akademického roku), jiným druhem je lovecký lístek pro české občany (lze vydat na dobu neurčitou i na dobu neurčitou) a posledním lovecký lístek pro cizince (zde se rozlišuje denní, pětidenní, třicetidenní, šestiměsíční a roční). K vydání je oprávněn místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Pro určení místní příslušnosti je rozhodující trvalý pobyt žadatele, pokud jej nelze zjistit, tak místo, kde se žadatel zdržuje. Pokud úřad zjistí skutečnosti bránící vydání loveckého lístku, jeho vydání odepře. V případě, že je zjistí až po vydání lístku, je oprávněn jej odejmout, nejdéle však na dobu 5 let.

Povinné pojištění představuje pojištění odpovědnosti pro případy způsobení škody při lovu. Pojistný limit je stanoven pro případ škody na věci na 500.000 Kč, pro ublížení na zdraví či usmrcení na 20.000.000 Kč na jednu pojistnou událost. Je třeba zdůraznit, že se jedná o pojištění osobní, tudíž musí být vždy zjištěn konkrétní jedinec, který svou nedbalostí způsobil vzniklý následek. Splnění této povinnosti se prokazuje pojistkou pojišťovny. U členů myslivecké organice, která pro ně zajišťuje hromadné pojištění, postačí předložení členského průkazu s vyznačením zaplacení členského příspěvku a v něm zahrnutého pojistného na příslušný rok.

Povolenku k lovu vydává uživatel honitby jednotlivým osobám. V povolence jsou zpravidla uvedeny jednotlivé druhy zvěře, včetně pohlaví a množství, které smí daná osoba lovit. Pokud se jedná o společný lov, postačí jmenný seznam jeho účastníků, tzv. hromadná povolenka k lovu. Povinnost evidovat vydané povolenky platí pro uživatele honitby do 3 let od skončení jejich platnosti.

Podrobnosti jsou opět stanoveny vyhl. č. 244/2002 Sb.

Kontrolu všech těchto dokladů jsou oprávněni provádět myslivecká stráž, myslivecký hospodář, orgán státní správy myslivosti a příslušné orgány PČR.

6.2. Zásady používání loveckých psů

Pro výkon myslivosti je řádně vycvičený lovecký pes nenahraditelný. Ostatně jeho výjimečné postavení vyjadřuje i jedno myslivecké pravidlo, používané už mnoho staletí: „*Myslivec bez psa je jen poloviční myslivec"*.

49 § 47/3 z. o myslivosti.

Povinnost držet a používat v honitbě lovecké psy je stanovena zákonem. „*Loveckým psem se rozumí pes loveckého plemene uznaného Mezinárodní kynologickou federací (FCI) s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu*“[50]. Skutečnost, že je uživatel honitby musí držet, neznamená povinnost tyto psy vlastnit. Postačí, pokud bude mít dostatečný počet loveckých psů zajištěn smluvně nebo půjde o psy jeho členů, zaměstnanců. Z této skutečnosti také vyplývá, že jeden pes může být využíván ve více honitbách. Lovečtí psi musí být v jednotlivých honitbách evidováni, povinnost vedení jejich evidence je uložena mysliveckému hospodáři.

Bližší podrobnosti opět stanoví vyhl. č. 244/2002 Sb. Určuje potřebný počet psů pro jednotlivé honitby dle jejich výměry, jakostních tříd, normovaných a minimálních stavů drobné či spárkaté zvěře. V závislosti na typu honitby je tedy nutno mít určitý počet loveckých psů, kteří úspěšně absolvovali příslušné zkoušky z vyhledání, dohledání, přinesení či dosledování zvěře a norování.

Podmínkou pro konání společného lovu je účast alespoň tří střelců a jednoho loveckého psa se složenou zkouškou pro lovený druh zvěře. Na každých dalších i započatých deset střelců je nutné mít dalšího jednoho loveckého psa. Vyhláška dále stanoví obecné předpoklady pro výkon funkce rozhodčího a pro hodnocení psů na zkouškách.

Majitelé loveckých psů mohou být z titulu povinnosti jejich držení osvobozeni od místního poplatku ze psů. Tato možnost je plně v pravomoci obecního zastupitelstva, záleží pouze na jeho rozhodnutí.

6.3. Povolení lovu zvěře ve zvláštních případech

Zákon se zmiňuje o třech mimořádných situacích, kdy je možno lov zvěře povolit. Jak lze dovodit, bez povolení nelze lovit.

První situace je upravena v § 39 z. o myslivosti, který zmocňuje k povolení lovu za účelem snížení stavů zvěře či zrušení jejího chovu. V obou případech se jedná o totožné důvody vedoucí k takovému rozhodnutí. Zejména se to týká případů, kdy některý druh zvěře je natolik přemnožen, že jím působené škody na lesních a zemědělských pozemcích a škody z hlediska ochrany přírody a mysliveckého hospodaření jsou neúnosné. Zároveň tyto škody nelze snížit technicky a ekonomicky dostupnými a přiměřenými prostředky. Řízení provádí

50 § 44/1 z. o myslivosti.

obecní úřad obce s rozšířenou působností. Zahájí ho buď na návrh některého z dotčených subjektů, nebo z vlastní iniciativy. Rozhodnutí o povolení nebo uložení snížení stavů či zrušení chovu vede logicky ke snížení normovaných stavů zvěře (je možné dočasné či trvalé) a tím i ke změně rozhodnutí o uznání honitby týkající se této části. Stav je možno snížit až na úroveň minimálního stavu. Pokud by orgán ani toto opatření neuznal za dostačující, lze zrušit chov určitého druhu zvěře úplně. I takové rozhodnutí by vedlo ke změně rozhodnutí o uznání honitby, v němž by tento druh přestal být uváděn.

Dalším zvláštním případem je povolení lovu mimo dobu lovu dle § 40 z. o myslivosti. Příslušný orgán může takové rozhodnutí vydat z důvodů potřeby určitého druhu zvěře pro účely vědecké nebo výcviku a zkoušek loveckých psů a dravců. Dalším důvodem vydání rozhodnutí je nutnost odchytu či odlovu poraněné zvěře. Povolení je možné vydat pouze pro druh zvěře, který není hájen podle § 2, písm. c) z. o myslivosti. Pokud je rozhodnuto o povolení lovu zvěře mimo dobu lovu pro vědecké účely, může být součástí povolení i rozhodnutí o tom, jakým způsobem má být lov proveden a zda uživateli přísluší náhrada – za ulovenou zvěř, náklady spojené s jejím ulovením atd.

Následující ustanovení z. o myslivosti - § 41, upravuje možnost lovu na nehonebních pozemcích. K jeho aplikaci dochází při výskytu nežádoucích druhů nejen zvěře, ale i jiných živočichů na těchto pozemcích. Typickým případem, kdy se bude postupovat podle tohoto ustanovení, je pronikání divokých prasat do měst, sídlišť, zahrádkářských kolonií. Tento problém je velice aktuální a nevyhnula se mu ani Praha, kde černá zvěř pronikla téměř až k zoologické zahradě v Praze-Troji. Pokud je tedy nutno přistoupit k regulaci stavů, je třeba požádat o povolení lovu příslušný orgán státní správy myslivosti. Ten je oprávněn v případě potřeby zahájit řízení i z vlastní iniciativy. Navíc je oprávněn povolit lov na těchto pozemcích z takto stanovených důvodů i mimo dobu lovu. Pokud se nehonební pozemek nachází uvnitř honitby, nebo s honitbou sousedí, pověří se lovem uživatel této honitby. Jestliže tomu tak není, pověří příslušný orgán osoby vlastnící lovecký lístek. V rozhodnutí musí být uvedeny podmínky lovu a koordinace postupu. Je možné rozhodnout i o omezení vstupu na tato místa. Ke vstupu se zbraní, loveckým psem či dravcem na takto vymezené nehonební pozemky musí mít pověřené osoby souhlas jejich majitele, případně nájemce.

6.4. Zakázané způsoby lovu

Při lovu je nutné dodržovat nejen zásady etické a na ně navazující myslivecké, ale je nutné

dbát i na ochranu přírody a ochranu zvířat proti týrání. Obecně by měl být lov prováděn tak, aby zvěři nebylo působeno nepřiměřené utrpení. Jednotlivé zákazy jsou stanoveny v § 45/1 z. o myslivosti. Je zde obsaženo celkem 22 zákazů, upravených pod písm. a) až w). Obsáhlost tohoto ustanovení je dána snahou postihnout všechny možné nežádoucí případy, některá ustanovení jsou motivována i snahou co nejvíce ztížit možnost pytláctví – zákaz tlumičů, lovu v noci; oproti Německu je zakázáno dostřelovat zvěř krátkou zbraní.

V této své práci nebudu vyjmenovávat všechny zákazy, ostatně ty jsou snadno dohledatelné v zákoně, ale vyberu jen některé, které považuji za nejdůležitější nebo naopak za problematické. Oproti relativně nedávné minulosti je zakázáno trávit zvěř jedem či ji usmrcovat plynem. Ještě za doby trvání komunistického režimu se tak dělo ne běžně, ale dost často. Plyn se například používal k „vykuřování“ obsazených liščích či jezevčích nor. Postupně však sami myslivci přišli na to, že tento způsob je velmi kontraproduktivní. Takto zaplynovaná nora zůstávala dlouho neobsazená, lišky si vybudovali jinou, často na mnohem nepřístupnějším místě, které bylo těžké objevit. Trávení jedem není, myslím, potřeba vysvětlovat. Oba dva způsoby jsou však naprosto nehumánní, odporující základní myslivecké etice.

Je stanoven zákaz lovit v noci, tj. z mysliveckého hlediska hodinu po západu slunce až do hodiny do východu slunce. Z tohoto zákazu je stanovena logická výjimka pro lišku a prase divoké, kteří se v naprosté většině honiteb pohybují nejčastěji právě během noci. Ovšem k jejich lovu je nutná vhodná pozorovací a střelecká technika. Nutno podotknout, že nejen tento, ale i ostatní zákazy se vztahují pouze na zvěř. Nic tedy nebrání lovu zvířat, která nejsou zvěří, v noci, např. mývala.

Dále je zakázáno lovit zvěř na zemědělských honebních pozemcích, pokud na nich probíhá sklizeň. Tento zákaz je rozšířen na okruh 200 m od takových pozemků. Ačkoliv se jedná o výslovný zákonný zákaz, nejsou výjimkou případy, kdy je zjevně porušován. Často se tak děje při sklizni v poslední době stále více rozšířené kukuřice, kdy lovci čekají na vyběhnuvší černou zvěř. Je to totiž mnohdy jediný způsob, jak lze černou zvěř ulovit. V kukuřici „divočákům“ nic nechybí, mají tam kryt, potravu a pokud je tam i voda, nic je nenutí vycházet. V takovém případě je lov nemožný, tím spíše, pokud zemědělci nezřídí v kukuřici průseky. Někdy dochází i k situacím, kdy myslivci jsou k tomuto zakázanému lovu nuceni samotnými zemědělci. Ti tvrdí, že jim černá působí škody, myslivci s tím nic nedělají, a když mají možnost při sečení snížit stavy, tak se jim nechce. Nic ze zde uvedeného však porušování zákazu neomlouvá.

Teprve v nedávné době vstoupil v účinnost zákaz používat olověné broky k lovu vodního

ptactva. Tento zákaz je důsledkem přijetí Českou republikou Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť, směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích. Zajímavé je, že tato mezinárodní úprava se vztahuje pouze na mokřady, zatímco naše úprava rozšířila zákaz na veškeré vodní plochy. I z tohoto důvodu byl tento zákaz podroben myslivecké kritice, zejména po nabytí jeho účinnosti. Myslivci namítali, že nově používané ocelové broky jsou ve skutečnosti mnohem lehčí a místo aby zvěř usmrtily, tak oproti minulosti ve větším množství případů dochází k jejímu poranění a zvěř poté hyne ve velkých bolestech. Na objektivní hodnocení je zřejmě ještě brzo, vždyť tento zákaz byl aplikován pouhé dvě lovecké sezony. A každé nové pravidlo vyvolává určité emoce.

Zákazy některých způsobů usmrcení zvěře jsou uvedeny i v § 14 z. č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

I při dodržení veškerých zákonných zákazů musí mít lovec na paměti, že nesmí střílet na něco, co nemá dostatečně obeznané, na zvěř stojící na horizontu a tehdy, pokud si není dostatečně jistý přesným zásahem. S mysliveckou etikou souvisí např. nepřípustnost střílet zvěř v loži (zalehlou) nebo mláďata.

Zhodnocení

Lov je nezbytný k zachování druhové rozmanitosti. Je totiž nereálné, aby si příroda ve stavu, v jakém se v dnešní době nachází, poradila tzv. sama. To bylo možné v hluboké minulosti, ale dnešní krajina, kterou si člověk přetvořil k obrazu svému, tyto schopnosti nemá. Řada druhů nemá přirozené nepřátele, člověk tedy zůstává jediným faktorem schopným jejich regulace. Je však třeba vyvarovat se upřednostňování jednoho druhu vůči jinému. Každý druh má v přírodě své místo, je nenahraditelný. Cílem myslivců by mělo být pomáhat udržovat přírodní rovnováhu. Je smutné, když si to někteří z nich neuvědomují a nadřazují své egoistické zájmy nad zájmy celé přírody. Troufám si tvrdit, že jich je jen minimum, které lze najít v každém společenství. Drtivá většina myslivců si je tohoto důležitého úkolu vědoma a snaží se k němu přistupovat zodpovědně.

Důležitým produktem lovu je pak také samotné maso ulovené zvěře. Takto získaná zvěřina představuje jednu z nejhodnotnějších a nejzdravějších surovin vyskytujících se na našem jídelníčku. Právem je považována za specialitu. Existují sice také určitá rizika – např. trichinelóza (svalovec stočený) u černé zvěře, ale většinu z nich lze vhodnou úpravou odstranit.

7. Sokolnictví a myslivost

Sokolnictví má ještě bohatší minulost než samotná myslivost. První zmínky o sokolnictví pocházejí z doby od 4. - 2. st. př. n. l. ze střední Asie. Na naše území se rozšířilo během stěhování národů ve 4. - 5. st. n. l. Název je odvozen od sokola, který je považován za nejmajestátnějšího dravce. O významu sokolnictví svědčí jeho zápis do Seznamu světového nehmotného kulturního dědictví UNESCO.

Sokolnictví v České republice upravují právní předpisy na úseku ochrany přírody, myslivosti a ochrany zvířat proti týrání. Podmínky používání loveckých dravců upravuje z. o myslivosti v § 44, odst. 2 a 3. „*Loveckým dravcem se rozumí dravec chovaný k sokolnickému využití*“[51]. Může se jednat o jakýkoliv druh dravce, nemusí být splněny podmínky zařazení do některého z druhů zvěře uvedených v § 2, písm. c) z. o myslivosti. Užívat je pro sokolnické účely je možné pouze na základě povolení orgánu státní správy myslivosti. Ten takové povolení smí vydat jen po dohodě s orgánem ochrany přírody.

Určité regulační podmínky výkonu sokolnictví obsahuje i z. na ochranu zvířat proti týrání. Tento zákon uděluje pro výcvik loveckých dravců výjimku ze zákazu cvičit nebo zkoušet zvíře na jiném živém zvířeti. Výslovně také povoluje použití loveckých dravců pro ochranu letišť, městských aglomerací a jiných objektů.[52] Toto použití však musí být v souladu se zvláštními právními předpisy, zejména se z. o myslivosti a z. o ochraně přírody a krajiny.

Jelikož lovečtí dravci patří mezi zvláště chráněné živočichy, podléhá jejich držení a chov přísným pravidlům. Obecně je totiž zakázáno takto zvláště chráněné živočichy chovat, držet v zajetí či jinak nepříznivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje[53]. Pro jejich chov i držení je tedy nutné povolení výjimky. Tu je oprávněn udělit orgán ochrany přírody za podmínek stanovených § 56 z. o ochraně přírody a krajiny. Udělením výjimky se však osoba ještě nestává sokolníkem, je pouhým držitelem dravce. Sokolníkem se stane až složením mysliveckých a sokolnických zkoušek, přičemž oboje lze složit až po absolvování příslušné praxe. Tyto a další podmínky pro používání loveckých dravců a organizaci sokolnických zkoušek jsou stanoveny prováděcí vyhláškou k z. o myslivosti, vyhl. č. 244/2002 Sb. Ta dále mimo jiné stanoví povinnost označení dravce jmenovkou chovatele i s jeho adresou. Tyto údaje musí být čitelné, aby bylo možné případně dohledat majitele takovéhoto dravce. U

51 § 44/2 z. o myslivosti.
52 § 14/8 z. na ochranu zvířat proti týrání.
53 § 50 z. o ochraně přírody a krajiny.

sokolnických zkoušek je nutno prokázat znalosti ze čtyř skupin předmětů. K jejich organizaci je oprávněn Klub sokolníků ČMMJ (Českomoravské myslivecké jednoty).
Při lovu s loveckým dravcem platí stejná pravidla jako pro „běžný“ lov. Kromě základních dokladů (lovecký lístek, povolenka k lovu a doklad o pojištění) musí mít ten, kdo loví, také evidenční kartu dravce.
Tak jako v myslivosti i v sokolnictví se dodržuje řada tradic, které jsou zachovávány dlouhá staletí, přestože je žádný zákon nevyžaduje. Mnoho z nich souvisí s etikou, úctou ke zvěři a přírodě. Jako příklad lze uvést, že na zvěř se pouští pouze jeden dravec (to má své i ryze praktické důvody, které sledují zabránění tomu, aby se dravci tzv. „poprali“). Když mu zvěř unikne, je nemyslitelné, aby na ni byl puštěn jiný dravec. Pokud se dravci během jediného dne podaří ulovit 4 kusy zvěře, víc mu není dovoleno a lov pro něj tento den skončil.

Zhodnocení

Sokolnictví a myslivost mají mnoho společného. Ať už je to láska ke zvěři, přírodě jako celku nebo snaha o zlepšování přírodních podmínek. Jediné, co je odlišuje, je skutečnost, že myslivci loví se zbraní, kdežto sokolníci s loveckým dravcem. Umění vycvičit dravce není dáno každému, toho, kdo to dokázal, je možné právem považovat za odborníka. Náročnost tohoto úkolu nelze zcela jistě srovnávat ani s výcvikem loveckého psa, který však také není jednoduchý. Osobně považuji sokolnictví za velké umění. V mysliveckém sdružení, jehož jsem členem, má spolupráce se sokolníky už dvacetiletou tradici a tato každoroční setkávání jsou nejlepší ukázkou koloběhu v přírodě, kde přežije pouze nejsilnější.

8. Myslivecká stráž a myslivecký hospodář

Obě tyto funkce mají nezastupitelnou úlohu. Jejich výjimečnost je mimo jiné dána stanovením řady předpokladů pro jejich výkon. Mohou je tedy zastávat pouze odborně způsobilí jedinci. Funkce mají některé charakteristiky společné, jejich oprávnění i povinnosti se částečně překrývají.

8.1. Myslivecká stráž

Zákonná úprava je obsažena v § 12 - 16 z. o myslivosti. Ustanovení myslivecké stráže je povinen navrhnout uživatel honitby v zákonem stanovené lhůtě. V návrhu je nutný písemný souhlas osoby navržené do funkce myslivecké stráže. Pokud takto uživatel honitby neučiní, učiní tak orgán státní správy myslivosti. Počet osob, vykonávajících v jednotlivých honitbách tuto funkci, je závislý na její rozloze. Na každých započatých 500 ha honitby totiž musí dojít k ustanovení jedné myslivecké stráže (dále jen stráž). Zákon však nebrání ustanovení vyššího počtu osob. Funkci smí vykonávat pouze fyzická osoba, předpoklady, které musí splnit, jsou uvedeny v § 12/3 zákona. Kromě podmínky věku, odborné a zdravotní způsobilosti a bezúhonnosti zákon pro vznik funkce vyžaduje složení písemného slibu. Bezúhonnost se prokazuje opisem z Rejstříku trestů, který si vyžádá příslušný orgán. Odborná způsobilost se prokazuje mimo jiné písemným testem zahrnujícím otázky z oblasti práv a povinností stráže a souvisejících právních předpisů. Podrobnosti prokazování odborné a zdravotní způsobilosti myslivecké stráže (a vzory průkazu stráže a služebního odznaku) stanoví prováděcí vyhláška k z. o myslivosti č. 244/2002 Sb.

Pokud jsou všechny tyto podmínky splněny, ustanoví příslušný orgán určitou osobu mysliveckou stráží na dobu 10 let. Po uplynutí této doby dochází k zániku funkce. Pokud však osoba znovu prokáže splnění zákonných podmínek, nic nebrání jejímu opětovnému ustanovení do funkce. Jedna osoba může být ustanovena do funkce stráže ve více honitbách.

Kromě běžných důvodů skončení funkce, jako je uplynutí doby, vzdání se funkce, zánik honitby či smrt stráže, může také dojít ke zrušení ustanovení osoby mysliveckou stráží orgánem státní správy myslivosti. Buď z vlastní iniciativy, nebo na návrh uživatele honitby. Důvodem vedoucím k takovému rozhodnutí je skutečnost, že osoba tuto funkci nevykonává, přestala splňovat zákonné podmínky nebo byla ustanovena do funkce protiprávně.

Oprávnění stráže jsou uvedena v § 14 z. o myslivosti. Jejich výčet je velmi rozsáhlý, mým cílem není je dopodrobna rozvádět, spíše se je pokusím pouze nastínit. Řada oprávnění směřuje k zabránění pytláctví. Ať už se jedná o právo zastavovat vozidla v honitbě, zadržet osoby neoprávněně lovící zvěř, odejmout jim zbraně nebo jinou loveckou výzbroj. Pod tímto pojmem si lze představit luk, oka nebo třeba železa. Do další kategorie patří oprávnění usmrcovat za přesně stanovených podmínek invazivní nepůvodní druhy (nutrie říční, mýval severní, psík mývalovitý, norek americký), toulavé psy, kočky, zdivočelá hospodářská zvířata a zvířata uprchlá z farmových chovů. Pokud dojde k jejich usmrcení (nemusí se tedy vždy jednat pouze o střelbu), je povinen tuto skutečnost oznámit jejich vlastníkovi, je-li mu znám, a na jeho žádost mu ukázat místo usmrcení.

Pokud k řádnému plnění svých povinností potřebuje součinnost orgánů policie či obecní policie, je oprávněn si ji vyžádat. Za zjištěné přestupky je oprávněn ukládat a vybírat, za splnění podmínek z. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, pokuty v blokovém řízení. K efektivnímu plnění funkce také má právo vstupu na pozemky v honitbě.

Při výkonu funkce je povinen nosit služební odznak a prokazovat se průkazem stráže, je povinna je také zabezpečit proti ztrátě či odcizení.

Za škodu způsobenou mysliveckou stráží či myslivecké stráži odpovídá stát. Totéž platí při vzniku škody osobě, která stráži, s jejím souhlasem, poskytla svou pomoc. To neplatí, pokud si tato osoba způsobila škodu úmyslně.

Myslivecká stráž plní důležité úkoly při ochraně přírody a zvěře, a proto jí zákon poskytuje ochrana. Při výkonu své funkce má postavení úřední osoby.

8.2. Myslivecký hospodář

Také ustanovení mysliveckého hospodáře je povinen navrhnout uživatel honitby v zákonem stanovené lhůtě. Na rozdíl od myslivecké stráže ho nemůže ustanovit sám orgán státní správy myslivosti, bez návrhu uživatele. Není překážkou ustanovení jedné a téže osoby mysliveckým hospodářem ve více honitbách. Nemělo by se ale jednat o honitby sousedící. Taková situace by prakticky vedla k uskutečňování práva myslivosti v honitbě jediné, aniž by takový výkon byl podložen zákonem.

I podmínky pro výkon funkce jsou obdobné jako u myslivecké stráže. „*Pro ustanovování a*

odvolávání platí obdobně ustanovení § 12 odst. 3 a § 13"[54]. Není vyžadována tak přísná bezúhonnost, fyzická a zdravotní způsobilost ani složení slibu. Podrobnosti jsou opět uvedeny ve vyhl. č. 244/2002 Sb.

U mysliveckého hospodáře je ve větší míře zastoupena administrativní agenda. Náleží mu vypracování plánu mysliveckého hospodaření, jednání jménem uživatele honitby v záležitostech mysliveckého hospodaření. V myslivecké praxi je důležité oprávnění vést společné lovy, za jejichž řádnou organizaci a průběh nese největší odpovědnost.

Mezi povinnosti stanovené § 35/5 z. o myslivosti patří vedení různých záznamů a evidencí, dbát o řádný chov a lov zvěře, navrhovat a uskutečňovat opatření ke zlepšení mysliveckého hospodaření.

Rozsah jeho oprávnění i povinností je velmi obsáhlý, proto zákon připouští přenesení některých z nich na jinou osobu. Týká se to jen některých oprávnění, jen z vážných důvodů a pouze na určitou dobu. Toto ustanovení je nutné vysvětlovat velmi striktně, lze ho aplikovat pouze v opravdu zvlášť závažných případech a jen pro úkony, které opravdu nemůže konat. Je to možná např. při dočasné zdravotní indispozici nebo při krátkodobém pobytu v zahraničí.

Zhodnocení

Osoba mysliveckého hospodáře má velkou vazbu na uživatele honitby. Ačkoliv navenek zastupuje honební společenstvo, případně myslivecké sdružení, jeho předseda, pro vlastní výkon práva myslivosti je nejdůležitější osobou právě myslivecký hospodář. V jeho rukách jsou soustředěny nejvýznamnější práva a povinnosti týkající se každodenních činností v honitbě. Jak silnou osobností myslivecký hospodář je, tak úspěšně či neúspěšně funguje celá honitba.

Myslivecká stráž se spolu s rybářskou a lesní stráží a stráží přírody řadí mezi veřejnou stráž. Jejich úkolem je chránit přírodu a její jednotlivé složky. Jejich důležitost je vyjádřena postavením veřejného činitele pří výkonu funkce.

Výkon obou funkcí je nejen časově velmi náročný, ale vyžaduje i rozsáhlé odborné znalosti. Je třeba si uvědomit, že tyto funkce jsou zcela dobrovolné, nenáleží za ně žádný plat ani odměna. Jsou vykonávány v osobním volnu jednotlivých osob, často na úkor odpočinku a osobního volna. Přitom myslivost a její řádné vykonávání se bez nich neobejde.

54 § 35/7 z. o myslivosti.

9. Výkon myslivosti ve chráněných územích

V současnosti existuje v České republice podle z. o ochraně přírody a krajiny 6 kategorií zvláště chráněných území. Tato území jsou jedinečná svou rostlinnou a živočišnou skladbou, přírodou minimálně ovlivněnou člověkem. Liší se od sebe nejen svou rozlohou, ale i stupněm ochrany. Právě v zájmu ochrany jsou na těchto územích zakázány či omezeny různé činnosti, výkon myslivosti není výjimkou. Pro účinnější ochranu těchto území, kromě chráněné krajinné oblasti, může být v jejich okolí vymezeno ochranné pásmo.

Pro takto vymezená území jsou zpracovávány plány péče, které jsou závazným podkladem pro plány mysliveckého hospodaření. To je tedy zcela podřízeno ochrannému režimu chráněných území a musí být uskutečňováno v součinnosti s ním. Toto a jiná omezení a podmínky pro výkon myslivosti ve zvláště chráněných územích jsou stanovena zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Nejvýznamnější zvláště chráněnou kategorií je území národních parků. V České republice jsou v současnosti 4 takto chráněná území. Běžná činnost v nich podléhá zásadním omezením, a proto i výkon myslivosti zde může být omezen či dokonce zcela vyloučen. Učinit takové rozhodnutí je oprávněn orgán ochrany přírody. Dále zde zákon stanoví speciální zákaz některých mysliveckých činností – v národních parcích je „*zakázáno zavádět intenzivní chovy zvěře, například obory, farmové chovy a bažantnice, kromě záchranných chovů, a používat otrávených návnad při výkonu práva myslivosti*“[55]. Zákaz používání otrávených návnad je zdůrazněn i v ustanovení týkajících se chráněných krajinných oblastí, nehledě k tomu, že se jedná o zakázaný způsob lovu.

Stejný zákaz jako v národních parcích platí i v národních přírodních rezervacích, jen s tím rozdílem, že zde je vypuštěno sousloví *kromě záchranných chovů.* Výkon mysliveckého práva je v tomto případě podmíněn souhlasem orgánu ochrany přírody.

V přírodních rezervacích je výkon práva myslivosti obecně povolen. Pokud by se však dostal do rozporu s ochranou tohoto území, může být ze strany příslušného orgánu omezen.

Zbývající dvě kategorie chráněných území představují přírodní útvary menší rozlohy. K jejich ochraně postačují obecné zákazy a omezení stanovená zákonem. Výkon myslivosti zde nevyžaduje speciální úpravu.

55 § 16/1, písm. i) z. o ochraně přírody a krajiny.

10. Odpovědnost za škodu

Obecná definice škody a její znaky jsou upraveny v z. č. 40/1964 Sb., v občanském zákoníku. Lex specialis pro tuto oblast představuje z. o myslivosti. Pokud tedy tento zákon obsahuje speciální úpravu odpovědnosti, je nutné se řídit jeho ustanoveními.

Pod pojmem škoda se rozumí majetková újma, kterou lze vyjádřit v penězích. Teorie i praxe rozlišuje skutečnou škodu a ušlý zisk. Skutečnou škodou se rozumí zmenšení majetku poškozeného, kdežto ušlým ziskem to, co by poškozený získal, kdyby nedošlo ke škodné události.

Toto pojetí škody zůstává i v novém občanském zákoníku (dále jen NOZ)[56]. Škodou se rozumí „*újma na jmění*“[57]. NOZ ale nově používá termín „*povinnost k náhradě škody*“ oproti současné „*odpovědnosti za škodu*“. Důsledně také rozlišuje, zda škoda vznikla porušením povinnosti vyplývající ze zákona, smlouvy nebo dobrých mravů. Škoda se primárně nahrazuje uvedením do původního stavu, teprve pokud to není možné nebo o to žádá poškozený, hradí se škoda v penězích[58]. Dle NOZ je také možné uzavřít dohodu, kterou se určitá osoba vzdá práva na náhradu škody. Nelze se však platně vzdát práva na náhradu újmy způsobené člověku na jeho přirozených právech, způsobené úmyslně či z hrubé nedbalosti[59].

Obecné předpoklady vzniku škody jsou:

a. protiprávní jednání = porušení právní povinnosti

b. následek = vznik škody

c. kauzální nexus = příčinná souvislost mezi jednáním osoby a vznikem škody na straně druhé osoby

d. zavinění = vztah osoby („pachatele“) ke způsobenému následku

Podle zavinění se rozlišuje odpovědnost objektivní (za následek, k zavinění se nepřihlíží) a odpovědnost subjektivní (za zavinění, ke vzniku odpovědnosti se vyžaduje zavinění ze strany „ pachatele“).

[56] viz § 2952 z. č. 89/2012 Sb. (dále jen NOZ).
[57] § 2894/1 NOZ.
[58] § 2951/1 NOZ.
[59] § 2898 NOZ.

10.1. Škody způsobené na zvěři

Této problematice není v praxi věnována přílišná pozornost. Myslivecké subjekty se samozřejmě snaží tyto škody eliminovat, ale pokud dojde k jejich způsobení, v naprosté většině případů se tyto škody nevymáhají a situace se nijak neřeší. Přitom zákon jednoznačně vymezuje, v jakém případě se o škodu jedná a hlavně, kdo je za ni odpovědný - *„Za škodu na zvěři odpovídá každý, kdo ji způsobil porušením právní povinnosti. Škodou na zvěři se rozumí zejména neoprávněný lov zvěře (pytláctví), úhyn zvěře, zničení hnízdišť, poškození nebo zničení prostředí nutného pro život zvěře a vypuštění živočichů, kteří mohou narušit přírodní rovnováhu nebo narušit genofond geograficky původního druhu zvěře“*[60]. K vymáhání této škody vůči odpovědné osobě je oprávněn uživatel honitby. Musí tak učinit ve tříleté lhůtě ode dne, kdy škoda vznikla. Po uplynutí této doby bude toto jeho právo promlčeno.

Zvěř nemůže být předmětem vlastnického práva, tudíž se nabízí otázka, z jakého titulu toto oprávnění uživateli honitby přísluší. Je však nutné pozorně si přečíst uvedenou definici škody. V ní se hovoří pouze o zvěři zhaslé (mrtvé) či uhynulé a k ní už náleží vlastnické právo uživateli honitby a to i tehdy, když nebyla „získána“ při řádném výkonu práva myslivosti[61]. Logicky má proto i nárok na náhradu škody.

Vyčíslení škody v těchto případech není problematické, jedná se o skutečnou škodu vzniklou uživateli honitby, snadno vyjádřitelnou hodnotou zvěře. Složitější to bude u zničení hnízd, poškození či zničení prostředí zvěře. V takových případech se už jedná o ušlý zisk a určení jeho výše vyžaduje řadu zkoumání a hodnocení. Mezi hodnoty tvořící ušlý zisk by bylo možné bezpochyby zařadit snížení početnosti druhu (zejména jde-li o zvláště chráněný druh) nebo ztrátu z možného budoucího lovu zvěře.

Mezi důvody, proč takto vzniklé škody nejsou uplatňovány, může patřit skutečnost, že v některých případech nedojde ke zjištění osoby, která škodu způsobila a není ji tedy vůči komu uplatňovat. Dalším důvodem, pokud nedojde k dohodě o výši a úhradě škody, může být nutnost uplatňovat tento nárok soudní cestou a s ním související neochota toto řízení absolvovat či nedostatečné právní vědomí na straně uživatele honitby.

60 § 56 z. o myslivosti.
61 Srovnej s § 2, písm. h) z. o myslivosti.

10.2. Škody způsobené zvěří

Odpovědnost za škody způsobené zvěří je v současnosti v mysliveckých kruzích velmi diskutované téma. A nejen tam, také zemědělci se stále více začínají proti těmto škodám ohrazovat. Jedná se o odpovědnost za škodu na lesních či zemědělských pozemcích, porostech a plodinách na nich rostoucích, pokud se nacházejí v honitbě a jsou honebními pozemky. Nemusí být způsobeny pouze zvěří, ale může k nim dojít i v souvislosti s provozováním myslivosti. Pod tím si lze představit škodu způsobenou při společných lovech, ale rozumí se tím i škody způsobené činností loveckých psů. Pokud se na takto způsobenou škodu vztahuje pojistné z povinného pojištění jednotlivých držitelů loveckých lístků, uživatel honitby je odpovědnosti zproštěn. Nárok je třeba uplatnit ve lhůtě tří let ode dne, kdy mohlo být právo poprvé vykonáno.

Jiná situace nastane, pokud je škoda provozní činností způsobena na nehonebních pozemcích. Zákon o myslivosti tento případ speciálně neupravuje, proto je nutné použít obecnou úpravu obsaženou o občanském zákoníku. Podle této obecné úpravy *„každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti“*[62]. Odpovědnosti se lze zprostit, pokud příslušná osoba prokáže, že škodu nezavinila.

Mnohem častější a v poslední době stále aktuálnější a rozsáhlejší jsou škody, které na těchto pozemcích působí zvěř. Je však nutné rozlišovat, zda škodu způsobila zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem, či zvěř, kterou nelze lovit. Zvěř ve smyslu § 2, písm. c) z. o myslivosti nelze obhospodařovat lovem. Ze zde vyjmenovaných druhů je náhrada škody řešena jen u 7 druhů dle z. č. 115/2000 Sb. a hradí ji stát. Ostatní druhy se na našem území vyskytují pouze výjimečně či nepůsobí téměř žádné škody. Naopak v případech, kdy škodu způsobila zvěř vyjmenovaná v § 2, písm. d) z. o myslivosti (tedy ta, kterou lze lovit), se jedná o objektivní odpovědnost, tj. odpovědnost za následek, uživatele honitby. Uživatel honitby se jí tedy nemůže zprostit. Není však povinen hradit škodu v plné výši, pokud majitel honebních pozemků neučinil žádná opatření k jejímu zabránění. V drtivé většině případů se jedná o zvěř spárkatou, z níž největší škody na zemědělských pozemcích působí zvěř černá, v lesích pak zvěř jelení, případně mufloní.

Předcházet těmto škodám lze několika způsoby. Buď je možné přistoupit k důsledné regulaci škůdce či se zaměřit na ochranu ohroženého objektu. Opatření, která lze učinit k ochraně

62 § 420/1 z. č. 40/1964 Sb. občanský zákoník.

objektu je možno rozdělit do několika skupin[63]:

1) mechanická ochrana – sem lze zařadit nejrůznější typy oplocení, elektrické ohradníky či optická zradidla.
2) chemická ochrana – patří do ní různé repelenty a nátěry
3) biotechnická ochrana – jedná se o různé kombinace technických a biologických opatření. Jejich úkolem je zlepšit potravní a vůbec celkové životní podmínky zvěře. Jako příklad je možné uvést zakládání zvěřních políček či biopásů.
4) odváděcí přikrmování - toto opatření má smysl pouze v lesích, odkud se černá a jelení zvěř dostává do polí, kde působí škody. Přikrmovat v zemědělské krajině, kde má zvěř dostatek přirozené potravy, se naprosto míjí účinkem.

Za škody způsobené zvěří odpovídá uživatel honitby vždy, i tehdy, pokud pro daný druh zvěře nemá v honitbě stanoveny normované a minimální stavy a zvěř přes jeho honitbu třeba jen přechází nebo se v ní zdržuje pouze několik dní v roce. Na určení výše škody má vliv i skutečnost, zda vlastník či nájemce příslušných honebních pozemků dodržel svou výše zmíněnou zákonnou povinnost a učinil přiměřená a nezbytná opatření pro předcházení a zabránění těmto škodám.

Pro uplatnění nároků ze škod způsobených zvěří jsou zákonem stanoveny propadné lhůty. Pokud nárok v této lhůtě nebude u uživatele honitby uplatněn, dojde k jeho zániku. Tyto lhůty jsou poměrně krátké a to zejména v zájmu právní jistoty. Má se jimi předcházet situacím, kdy by byly nároky uplatňovány za dlouhou dobu, tím by se obtížně zjišťovala výše škod a prodlužovala by se nejistota uživatelů honiteb, zda škoda bude uplatněna či nikoliv. Všechny úkony je nutno činit v písemné formě, při zasílání písemností je nutné opatřit potvrzení o doručení. Zejména k účelu dokazování dodržení lhůt a postupu zákonem stanoveným způsobem.

Nárok na náhradu škody způsobené zvěří musí tedy poškozený uplatnit v těchto zákonných lhůtách:

a. *„ u škody na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech do 20 dnů ode dne, kdy škoda vznikla,*
b. *u škod na lesních pozemcích a na lesních porostech vzniklých v období od 1. července předcházejícího roku do 30. června běžného roku do 20 dnů od*

63 Ing. Roman Jelínek, časopis Myslivost 3/2007, str. 5-8.

uplynutí uvedeného období“[64].

Takto uplatněný nárok musí obsahovat i vyčíslení škody. U polních plodin, kde se škoda většinou zjišťuje až porovnáním průměrných výnosů, je lhůta zachována, pokud nárok byl uplatněn ve stanovené lhůtě a škoda vyčíslena do 15 dnů od provedení sklizně.

Po řádném uplatnění nároku zákon preferuje dohodu mezi uživatelem honitby a poškozeným. Uživateli honitby je dána lhůta 60 dnů, aby škodu nahradil či se s poškozeným na její úhradě písemně dohodl. Pokud tak neučiní, začne poškozenému běžet tří měsíční lhůta k uplatnění nároku u soudu.

10.3. Škody způsobené zvěří, které se nehradí

Neuhrazované škody působené zvěří jsou upraveny v § 54 z. o myslivosti. Pokud toto ustanovení zobecníme, lze říci, že se nehradí škody na určitých plodinách (květiny, zelenina), které nejsou dostatečně zabezpečeny proti vzniku škod. Dále se nehradí škody na jednotlivě rostoucích stromech a vysokocenných plodinách. Také se nelze domáhat nároku na náhradu při nedodržení agrotechnických lhůt a při nedostatečném zabezpečení plodin skladovaných na honebních pozemcích. Pokud nastanou pochybnosti, zda se jedná o vysokocennou plodinu či nikoliv, rozhodne orgán státní správy myslivosti, který za tímto účelem zpravidla ustanoví znalce. Jako příklad vysokocenné plodiny lze uvést chmel, tabák, kořeninovou papriku nebo léčivé rostliny.

V lesích se pak nehradí škody způsobené v oplocených kulturách a škody minimálního rozsahu. Aby se jednalo o škodu minimálního rozsahu, musí být poškozeno méně než 1 % jedinců a to každý rok po dobu nutného zajištění příslušného lesního porostu. Doba zajištění činí 7 let, v odůvodněných případech ji však může orgán státní správy lesů prodloužit[65]. Toto se týká poškození okusem, vytloukáním, či vyrýváním. Další podmínkou je, že takto poškození jedinci se nachází v prostoru celé kultury tak, že není třeba je dosazovat. Pokud se však jedná o únosnost škod způsobených loupáním a ohryzem, její výše stanovena není. V případech, kdy poškození přesáhne stanovenou hranici, je přesný postup pro oceňování škod zvěří upraven ve vyhlášce Mze č. 55/1999 Sb.

64 § 55/1 z. o myslivosti.
65 § 31/6 z. č. 289/1995 Sb., lesní zákon.

10.4. Škody způsobené zvláště chráněnými živočichy

Právní úprava těchto škod je obsažena v z. č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy (dále jen z. 115). Na tento zákon odkazuje § 54/3 z. o myslivosti. Zde je možné nalézt nepřesnost zákonodárce, protože nadpis paragrafu zní *neuhrazované škody způsobené zvěří.* Tento název je zavádějící – takové škody hradí stát.

Účelem z. 115 je „*mírnit konflikt mezi zájmy ochrany přírody a vlastníky domestikovaných zvířat, rybníků, zemědělských či lesnických pozemků apod.*“[66]. Nejčastěji se jedná o náhradu škod způsobených na lidském zdraví a životě, škod způsobených vybraným živočichům, kteří byli přiměřeným způsobem chráněni před těmito škodlivými vlivy. Přičemž škoda musí být prokazatelně způsobena na území ČR a to zvláště chráněným živočichem. Seznam zvláště chráněných druhů stanoví vyhl. č. 395/1992 Sb., o provedení některých ustanovení z. o ochraně přírody a krajiny. Logicky nelze požadovat náhradu škod způsobených všemi chráněnými druhy. Zákon 115 stanoví, že bude uhrazována pouze škoda způsobená 7 vybranými živočichy. Mezi ně patří medvěd hnědý, vlk, rys ostrovid, los evropský, vydra říční, bobr evropský a kormorán velký.

Mezi podmínky nutné pro uznání nároku patří povinnost ohlásit škodu do 48 hodin od jejího zjištění. O přiznání náhrady škody pak rozhodují příslušné krajské úřady či Magistrát hlavního města Prahy.

Dne 1. 4. 2013 nabyla účinnosti vyhl. č. 393/2012 Sb. Došlo k významné změně, protože se přestanou hradit škody způsobené kormoránem velkým, které každoročně představovaly největší objem vyplácených náhrad dle z. 115. Kormorán velký tedy přestal být zvláště chráněným živočichem, v z. 115 však bude nadále uváděn. To však nemění nic na výše napsaném, protože dle z. 115 se hradí pouze škody způsobené v době, kdy živočich patřil mezi zvláště chráněné druhy.

Škody způsobené kormoránem už tedy nebudou nahrazovány státem, což může pro některé rybářské subjekty znamenat značné ztížení jejich podnikatelských aktivit. Škody způsobené kormoránem totiž dosahují značné výše a neustále stoupají. Jenom v Kraji Vysočina byla v roce 2011 vyplacena náhrada za škody způsobené kormoránem ve výši 1 354 817.8 Kč[67].

Zatím však stále nedošlo k zařazení kormorána mezi zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem,

66 Lenka Tomášková, časopis Ochrana přírody, http://www.casopis.ochranaprirody.cz/clanky/zakon-c-115-2000-sb.html.
67 http://dwh2.kr-vysocina.cz/ReportServer/Pages/ReportViewer.aspx?%2fDOTACNITITULY%2fSS_vydry&rs:Command=Render.

stále je veden v § 2, písm. c) z. o myslivosti. Tím je ztížen i postup pro redukci jeho stavů. Bude nutné žádat o povolení ke snížení jeho stavů příslušný orgán státní správy myslivosti dle § 39 z. o myslivosti. Nebo tento orgán tuto redukci stavů nařídí sám.

Zhodnocení

Problematika škod zvěří a na zvěři je velmi obtížně řešitelná a vyvolává časté rozepře mezi zemědělci, lesníky a myslivci. Přitom bez jejich spolupráce je tento problém neřešitelný. Nelze vinit zvěř, že působí škody. Zvěř se chová jen tak, jak musí. Pouze se v dnešní kulturní krajině snaží přežít. To člověk ji nutí žít způsobem, který pro ni není přirozený a pak logicky páchá škody. Mezi nejvýznamnější příčiny škod patří časté rušení zvěře, která je poté ve stresu a působí značné škody zejména na lesních kulturách. Dále lze uvést nevhodné způsoby hospodaření, typicky rozsáhlé lány řepky a kukuřice, v nichž má zvěř půl roku klid, potravu a nelze ji lovit. Bez viny nejsou ani myslivci, kdy v některých případech se zvěří nesprávně hospodaří. Záměrně nestřílí samičí zvěř, aby si neohrozili budoucí přírůstky, nebo naopak střílí nejsilnější kusy a tím naruší hierarchii tlup černé zvěře. Často je to kombinace těchto faktorů a pak se řešení hledá velmi obtížně. Je nutné si uvědomit, že problém se sám nevyřeší, spolupráce všech zainteresovaných stran je nezbytná.

Svůj díl viny má i Ministerstvo zemědělství ČR, na což upozornil také veřejný ochránce práv, JUDr. Pavel Varvařovský[68]. Konkrétně se jedná o případy, kdy se v honitbách myslivecky nehospodaří. Tyto případy sice upravuje § 29/4 z. o myslivosti, podle kterého zde do pravomocného uznání honitby myslivecky hospodaří její dosavadní uživatel, Ministerstvo zemědělství však toto ustanovení odmítá aplikovat a zastává názor, že myslivost lze provozovat pouze v uznané honitbě. Tento právní názor je pak závazný i pro obecní úřady, které musí postupovat v souladu s ním. Prakticky jsou tak vytvářena území, kde se zvěř neloví, nelze snižovat její stavy a jí způsobené škody narůstají. Také není lovena zvěř zraněná či nemocná, ani zvěř dravá, jako například liška obecná či kuna skalní. Tím dochází ke škodám na ostatních volně žijících živočiších.

Z výše zmíněného vyplývá, že je nutné dbát na důsledné dodržování právních předpisů, zejména jejich ustanovení, která slouží k ochraně zvěře i majetku soukromých osob a v neposlední řadě i státu.

68 Časopis Svět myslivosti 1/2013, str. 14-15.

11. Deliktní odpovědnost

Právní odpovědnost představuje druhotnou povinnost každé osoby nést nepříznivé následky, vyplývající z porušení povinnosti původní. V právu životního prostředí hovoříme o deliktní odpovědnosti. Deliktní odpovědnost lze členit na odpovědnost trestní (trestné činy) a správní (přestupky a správní delikty).

11.1. Trestní odpovědnost

Trestní odpovědnost je odpovědnost za spáchaný trestný čin (dále jen TČ). TČ „*je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně*“[69]. Znaky TČ jsou:

1) protiprávnost činu
2) skutková podstata TČ – typové znaky charakterizující škodlivost činu pro společnost a odlišující ho od ostatních TČ. Typovými znaky jsou:
    a. objekt TČ = chráněná hodnota
    b. objektivní stránka TČ = jednání, následek a kauzální nexus
    c. subjekt TČ = pachatel
    d. subjektivní stránka TČ = zavinění
3) základní obecné požadavky na pachatele – osoba starší 15-ti let, příčetná.

V hlavě VIII. trestního zákona jsou stanoveny TČ proti životnímu prostředí. S myslivostí souvisí zejm.:

- § 304 TČ pytláctví
- § 302 TČ týrání zvířat
- § 303 TČ zanedbání péče o zvíře z nedbalosti
- § 306 TČ šíření nakažlivé nemoci zvířat
- § 299 TČ neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami
- § 300 TČ neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami z nedbalosti

69 § 13/1 z. č. 40/2009 Sb., trestní zákon (TZ)

Posledních dvou TČ (tedy TČ uvedených v § 299 a § 300) se dle § 7 z. č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, mohou dopustit i právnické osoby.

Ve své práci se zaměřím na tyto jednotlivé TČ, přičemž největší pozornost budu věnovat TČ pytláctví.

TČ pytláctví – skutková podstata je definována takto: „*Kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné, bude potrestán…*“[70]. V původním účinném znění tohoto zákona bylo místo „*loví“* slovo „*uloví“*. Proti takovému znění se ohrazovala část myslivecké veřejnosti, proto byla přijata novela zákona, která opět zavádí nedokonavé sloveso loví. Protesty veřejnosti byly, dle mého názoru, naprosto zbytečné a neopodstatněné. Ke spáchání TČ sice bylo třeba ulovit zvěř, nestačilo ji pouze lovit, ale jednání směřující k ulovení zvěře lze jednoznačně zařadit pod pokus TČ, který se trestá stejnou trestní sazbou jako dokonaný TČ[71].

Pokud pominu tu část, kde se hovoří o rybách, lze objekt tohoto TČ spatřovat v zájmu na ochraně přírody a práva myslivosti. Subjektem (pachatelem) může být kdokoli, pokud splňuje zákonné znaky. Subjektivní stránka vyžaduje úmysl, těžko si představit lovení zvěře z nedbalosti.

K naplnění skutkové podstaty dojde i při lovení na nehonebních pozemcích. Musí se však jednat o lov zvěře, nikoliv ostatních volně žijících živočichů. A to lov neoprávněný, tedy např. bez povolenky k lovu, lov osobou, která není držitelem loveckého lístku apod. Klíčové je ustanovení požadující lovení zvěře hodnoty nikoli nepatrné. V této hodnotě je stanovena hranice mezi TČ a příslušným přestupkem. *„Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5 000 Kč“*[72]. Toto je zřejmě nejproblémovější část celého ustanovení. Ministerstvo zemědělství vydalo Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře. Hodnota zvěře je zde většinou vysoko nad potřebnými pěti tisíci, až na většinu druhů drobné zvěře. Tyto tabulky ale vycházejí z hodnoty, nikoliv ceny zvěře. Zahrnují tedy nejen cenu zvěřiny, ale i hodnotu trofeje, minimální náklady na vrácení zvěře do honitby. Proti takto stanovené hodnotě lze namítat, že TZ ve svém § 137 uvádí, že výše škody se stanoví cenou,

70 § 304/1 TZ.
71 Viz § 21/1,2 TZ.
72 § 138/1 TZ.

za kterou se věc obvykle prodává. Praxe na tuto situaci reaguje tím, že soud zadává zpracování znaleckého posudku, či alespoň odborného vyjádření. Hodnota se tak stanovuje pro každý případ individuálně.
Odstavec druhý § 304 TZ obsahuje tzv. kvalifikovanou skutkovou podstatu. Od odst. 1 se odlišuje způsobem jednání, které je v těchto případech závažnější, a proto pachateli také hrozí přísnější trest.
Dokázat osobě spáchání TČ pytláctví bývá často velmi obtížné. Pokud není přistižena přímo při činu, je dokazování velmi ztíženo. K usnadnění dokazování slouží především § 76/2 z. č. 141/1961 Sb., trestní řád. Na základě tohoto ustanovení může kdokoliv (tedy i běžný myslivec) omezit osobní svobodu (=zadržet) osobu přistiženou při nebo bezprostředně po spáchání TČ, pokud je to nutné k zjištění její totožnosti, zabránění jejímu útěku či k zajištění důkazů. Neprodleně je však povinen takovou osobu odevzdat policejnímu orgánu, pokud to není možné, ihned mu tuto skutečnost oznámit.
Také myslivecká stráž má oprávnění zadržet v honitbě osobu porušující zákonné zákazy, tedy i osobu pytlačící. K tomuto oprávnění blíže v kapitole věnované myslivecké stráži.
Při pokusu zadržet takto nezákonně jednající osoby může samozřejmě dojít ke konfliktu. To je umocněno skutečností, že pytláci většinou mají u sebe zbraň. Strach je tedy jeden z důvodů, proč pytlákům jejich trestné jednání prochází. Právo však i v takovém případě poskytuje ochranu a to skrze institut nutné obrany. Její pomocí lze odvrátit útok hrozící či trvající. Je však nutné dbát na přiměřenost odvracení útoku. I přes tuto ochranu je nutno zachovávat v takových případech obezřetnost a nepodcenit situaci. Pokud je to možné, požádat o spolupráci PČR a počkat na její řešení situace.

TČ týrání zvířat – objektem tohoto TČ je zájem na ochraně zvířat před týráním, poškozováním jejich zdraví či jejich bezdůvodným usmrcením. Předmětem útoku je obratlovec kromě člověka, tedy se jedná o širší pojem než zvěř. Zvíře může být chované lidmi i volně žijící. Pachatelem může být kdokoli, včetně vlastníka zvířete. Jedná se o úmyslný TČ.
Objektivní stránka spočívá v týrání zvířete pachatelem zvlášť trýznivým nebo surovým způsobem, veřejně či na místě veřejnosti přístupném. Za týrání se považuje působení bolesti a utrpení, nucení zvířete k výkonům, které prokazatelně překračují jeho síly, omezování výživy aj. Pokud pachatel týrá zvíře před minimálně třemi osobami, je splněna podmínka veřejného týrání. Na místě veřejnosti přístupném se rozumí tam, kde se větší počet osob často zdržuje a má na toto místě běžný přístup (např. různá veřejná prostranství jako náves, náměstí, nádraží

a jiné). Pod tímto TČ by bylo možné kvalifikovat např. i chytání zvířat do želez.

TČ zanedbání péče o zvíře z nedbalosti – objektem je zde zájem společnosti na zajištění určité péče, pozornosti a ochrany zvířatům ze strany jejich majitelů a jiných osob, povinných o ně pečovat. Objektivní stránka spočívá v zanedbání potřebné péče o zvíře, které v jejím důsledku utrpí trvalé následky na zdraví či smrt. Subjektem tedy může být pouze osoba povinná o zvíře pečovat. Subjektivní stránka vyžaduje hrubou nedbalost = osoba věděla, že může svým jednáním způsobit takový následek, ale přiměřených důvodů spoléhala, že jej nezpůsobí[73]. Typicky se jedná o případ ponechání psa v létě v uzavřeném autě na přímém slunci. Při výkonu myslivosti by se tohoto TČ mohl dopustit oborník při zanedbání péče o zvěř v oboře jemu svěřenou.

TČ šíření nakažlivé nemoci zvířat – objektem TČ je zájem na ochraně života a zdraví lidí před rizikem pocházejícím z nakažlivých nemocí zvířat hospodářských, v zájmových chovech i volně žijících. Pod pojmem zavlečení ve skutkové podstatě se rozumí vyvolání nebezpečí vzniku nemoci na místě, kde se doposud nevyskytovala. Pod pojmem rozšíření se má naopak na mysli nárůst nemoci tam, kde se již vyskytovala, ale nedosáhla takové intenzity. Subjektem může být kdokoli, k trestnosti postačí zavinění z nedbalosti. Při myslivecké praxi by skutková stránka tohoto TČ mohla být naplněna při nedodržování povinnosti provádět sanitární odstřel zjevně nemocných kusů zvěře, ovšem musely by trpět některou z nakažlivých nemocí.

TČ neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami – objektem je zájem na ochraně těchto druhů. TČ vyjadřuje závazky z přijaté Úmluvy o mezinárodním obchodu s těmito druhy a také odráží úpravu z. č. 114/1992 Sb. Proto postihuje zejména obchod s jedinci zvláště chráněného druhu živočicha či rostliny nebo jejich exempláři, stejně tak druhů přímo ohrožených vyhubením či vyhynutím. Nevyžaduje se speciální subjekt, pachatelem tedy může být kdokoli. Zavinění musí být ve formě úmyslu. Např. odchyt rysa či vybírání mladých jedinců z hnízd různých druhů chráněných dravých ptáků a následný prodej těchto exemplářů. Na tento TČ navazuje následující § 300 TZ, který postihuje pachatele, který se dopustil stejného jednání, avšak z pouhé hrubé nedbalosti, nikoli úmyslně. Také proto je stanovena nižší sazba trestu odnětí svobody.

73 § 16/1, písm. a) TZ.

11.2. Odpovědnost za přestupky

„*Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin*“[74]. Pachatelem přestupku se může stát pouze fyzická osoba. Zavinění se vyžaduje ve formě úmyslu, v některých případech postačuje nedbalost. Skutkové podstaty přestupků v oblasti životního prostředí jsou obsaženy v z. o přestupcích a dále ve speciálních právních předpisech upravujících jednotlivé oblasti.

V zákoně o přestupcích jsou přestupky na úseku zemědělství, myslivosti a rybářství upraveny v § 35 zákona. Za spáchání těchto přestupků je možné uložit pokutu do různě odstupňované výše. Při neoprávněném lovu zvěře či ryb je její maximální výše stanovena na 8.000 Kč, přičemž za spáchání tohoto přestupku lze uložit i zákaz činnosti až na dobu 1 roku.

Speciální úpravu přestupků proti myslivosti upravuje z. o myslivosti, konkrétně jeho § 63. Odkazuje na jednotlivé paragrafy zákony, jejichž porušení lze kvalifikovat jako přestupek. Typickou sankcí je pokuta, její maximální výše smí činit 30.000 Kč. Částku lze zvýšit až na dvojnásobek, pokud pachatel spáchal přestupek opakovaně. O přestupcích rozhodují ve správním řízení obecní úřady obcí s rozšířenou působností, které v řízení postupují dle obecné úpravy přestupků obsažené v z. o přestupcích.

11.3. Odpovědnost za jiné správní delikty

Správních deliktů se mohou dopustit pouze právnické osoby a fyzické osoby při výkonu podnikatelské činnosti. Jedná se o absolutní objektivní odpovědnost, tzn., že k zavinění se nepřihlíží, rozhodující je následek. Odpovědnosti se také nelze téměř zprostit. Právní úprava správních deliktů není jednotně kodifikována, jsou obsaženy v množství právních předpisů. Správní delikty, kterých se lze dopustit na úseku myslivosti, jsou stanoveny § 64 z. o myslivosti. Sankce ve formě pokuty smí činit maximálně 200.000 Kč. Při opětovném porušení povinností dvojnásobek stanovené částky. Pro řízení platí subjektivní lhůta 1 rok, objektivní lhůta činí 3 roky. Částky takto vybraných pokut jsou součástí příjmů Státního fondu životního prostředí.

74 § 2/1 z. o přestupcích.

Zhodnocení

Problematika deliktní odpovědnosti je velmi rozsáhlá. Snahou je postihnout veškeré jednání, které poškozuje přírodu, ale také donutit jednotlivé osoby či společenství osob dodržovat zákonné povinnosti. Jednotlivé skutkové podstaty postihují veškerá nežádoucí jednání. Otázkou je výše pokut. Osobně jsem jednoznačně pro jejich zvýšení. Musí být na první pohled zřejmé, že stát považuje ochranu přírody za jednu ze svých priorit. Pokud výše pokut bude dostatečně vysoká, bude to mít na potenciální pachatele vysoce preventivní účinky. Důraz je také nutné klást na odhalování pachatelů a důsledné vymáhání uložených trestů.

12. Státní správa myslivosti

Státní správa myslivosti je třístupňová. Působnost v této oblasti vykonávají ministerstva, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Ústředním orgánem státní správy myslivosti je Ministerstvo zemědělství.
Výjimkou jsou národní parky, kde je státní správa myslivosti dvoustupňová. Ústředním orgánem státní správy myslivosti je zde Ministerstvo životního prostředí. Vše, co nenáleží do jeho působnosti, vykonávají jednotlivé správy národních parků.
Všechny tyto orgány dohlíží na dodržování příslušných právních předpisů i rozhodnutí týkajících se ochrany přírody, myslivosti, chovu zvěře atd. Při zjištění nedostatků jsou oprávněny uložit opatření k jejich odstranění, v krajním případě mohou rozhodnout o omezení využívání honitby do doby, než bude zjednána náprava. Při výkonu své působnosti mohou postupovat pouze v souladu se zákonem.

12.1. Státní správa myslivosti mimo území národních parků

Jak je uvedeno výše, Ministerstvo zemědělství je ústředním orgánem státní správy myslivosti pro veškeré území, s výjimkou národních parků. Na druhém stupni vykonávají státní správu krajské úřady v přenesené působnosti. Na prvém stupni pak obce s rozšířenou působností.

Ministerstvo zemědělství – jeho působnost vyplývá z tzv. kompetenčního zákona (z.č. 2/1969 Sb.). Zákon o myslivosti vymezuje jeho působnost v § 58. Jedná se o taxativní výčet. Kromě výše zmíněného mu přísluší také rozhodování ve věcech dovozu, vypouštění a vývozu druhů zvěře dle § 4/2 z. o myslivosti. Řídí výkon celé státní správy myslivosti, podílí se na mezinárodní spolupráci v oblasti myslivosti a z ní pocházejících projektů a programů. Vybrané právnické osoby pověřuje pořádáním mysliveckých a sokolnických zkoušek, zkoušek psů z výkonu, vedením evidence význačných trofejí a také pořádáním mezinárodních či celostátních výstav s tematikou myslivosti. V řadě případů je pověřena uspořádáním těchto akcí ČMMJ, respektive její jednotlivé kluby či okresní myslivecké spolky. V zájmu řádného plnění těchto činností zákon také stanoví povinnost ministerstva spolupracovat s občanskými sdruženími, která působí v myslivosti. Úkolem ministerstva je i zabezpečování vyšších odborných mysliveckých zkoušek. Co je jejich obsahem, stanoví zákon, bližší podrobnosti

stanoví příslušná vyhláška (vyhl. Mze č. 244/2002 Sb.). Ministerstvo může být pouze jejich pořadatelem, samotné zkoušky může zajišťovat jiný subjekt. Musí však mezi nimi dojít k uzavření mandátní smlouvy.
Myslivost představuje velmi specifický obor, proto ministr zemědělství zřizuje poradní sbor – Mysliveckou radu. Nemá žádnou rozhodovací pravomoc, je pouze poradním orgánem ministra. Její členy jmenuje ministr a schází se dle jeho potřeb. V radě by měly být zastoupeny uznávané osobnosti ze všech oborů souvisejících s myslivostí. V současné době má sedm členů.

Působnost krajských úřadů je vymezena v § 59 z. o myslivosti. Jedná se o přenesenou působnost, nikoli samostatnou, tzn. že na kraje stát přenesl určitý rozsah státní správy. Jedná se zejména o věci místního významu, kdy znalost místních poměrů a možnost jejich bližšího poznání umožňují správné vyhodnocení problému za vynaložení menšího úsilí. Zároveň jde o věci, které svým rozsahem přesahují území obcí, jako např. oblasti chovu zvěře. Důležité pravomoci se týkají mysliveckého hospodaření v honitbách, kde krajský úřad může omezit obvyklý způsob hospodaření dle § 4/1 z. o myslivosti či prohlásit pozemek za nehonební dle § 17/2 taktéž z. o myslivosti. Mezi další úkoly patří stanovení termínů sčítání zvěře a spolupráce s občanskými sdruženími, která působí v myslivosti. Na rozdíl od Ministerstva zemědělství spolupracuje nejen s těmito sdruženími, ale i s ostatní veřejností. Pokud se jedná o území hlavního města Prahy, vykonává zde tuto působnost Magistrát hlavního města Prahy.

Působnost obecních úřadů je v § 60 z. o myslivosti vymezena zbytkově. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností tedy vykonávají státní správu v oblasti myslivosti ve věcech, které nenáleží do působnosti Ministerstva zemědělství ani krajských úřadů. Na území hlavního města Prahy může být tato působnost svěřena statutem tohoto města jednotlivým městským částem.

Specifickým způsobem je řešen výkon státní správy myslivosti na pozemcích určených pro obranu státu. Působnost krajů i obcí v přenesené působnosti zde vykonává Ministerstvo zemědělství.

12.2. Státní správa myslivosti na území národních parků

V současné době jsou v České republice vyhlášeny čtyři národní parky. Prioritním zájmem na jejich území má být ochrana přírody, nikoli nejrůznější hospodářské činnosti. Proto i ústředním orgánem státní správy myslivosti je zde Ministerstvo životního prostředí, které vykonává i působnost krajů. Působnost obcí je svěřena správám jednotlivých národních parků. Tyto správy mají postavení orgánů ochrany přírody[75]. Jejich působnost je vymezena § 78 z. č. 114/1992 Sb. Totéž platí o Ministerstvu životního prostředí, jehož působnost však vymezuje § 79 téhož zákona. Úkolem obou institucí je chránit životní prostředí na území národních parků, k tomu jim zákon dává řadu oprávnění. Mezi oprávnění správy národního parku patří vydávání návštěvního řádu ve formě opatření obecné povahy. Také je oprávněna navrhovat plány péče o národní park či rozhodnout o vyloučení nebo omezení výkonu myslivosti v národním parku. Ministerstvo životního prostředí mimo jiné vykonává vrchní státní dozor v této oblasti a povoluje provoz záchranné stanice.

75 Viz § 75 z. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

13. Právní úprava myslivosti ve Slovenské republice

Myslivost je ve Slovenské republice upravena z. č. 274/2009 Z. z., o poĺovnictve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (dále jen zákon). Jedná se o komplexní právní normu, jejíž úprava se podobá našemu z. o myslivosti. Přesto je v obou zákonech řada odlišností, někdy i zásadních.

Našemu pojmu honitba odpovídá poĺovný revír. Může být tvořen jedním či souborem několika souvislých poĺovných pozemků. Poĺovné revíry tvoří poĺovné oblasti, které se vyznačují vhodnými podmínkami pro chov určitého druhu zvěře. V jejich rámci je možné vytvoření poĺovných lokalit. Tyto lokality musí mít vhodné přírodní podmínky pro chov mufloní a dančí zvěře. Poĺovné lokality i oblasti lze rozdělit na chovatelské celky, které sdružují několik revírů v působnosti jednoho obvodního lesního úřadu. Nejnižší výměra pro uznání revíru musí činit 1 000 ha pro revír s drobnou a srnčí zvěří nebo 2 000 ha v oblastech s chovem jelení zvěře[76].

Kromě obory může mít postavení samostatné honitby i bažantnice. Požadovaná výměra pro uznání obory je nejméně 50 ha lesních pozemků. Za samostatnou bažantnici lze uznat souvislé honební pozemky o výměře nejméně 250 ha, z toho musí být alespoň 50 ha lesa, remízků a křovin[77].Pokud je bažantnice součástí revíru, musí ji tvořit nejméně 25 ha lesa, remízků a křovin.

V revíru je možné vykonávat myslivost na vlastní účet či její výkon postoupit na základě písemné smlouvy. Smlouvy však nepodléhají schválení orgánem státní správy ve správním řízení, státní správa je pouze evidenčním orgánem[78]. Výše nájemného je ponechána na dohodě smluvních stran, pokud jsou však více jak 2/3 výměry revíru ve vlastnictví státu, výše nájemného bude určena výsledkem obchodní veřejné soutěže.

Zvěř není definována přímo v zákoně, ale v příloze č. 1 k tomuto zákonu. Nově byli mezi zvěř, kterou lze lovit, zařazeni jelen sika, kamzík horský alpský, šakal zlatý, norek severoamerický, nutrie říční, polák velký a polák chocholačka. Naopak krkavec velký byl zařazen mezi celoročně hájené druhy zvěře.

Cíle chovu a lovu zvěře jsou stejné jako u nás. Také na Slovensku k vyhodnocení jejich správnosti slouží chovatelské přehlídky. Rozdíl je ovšem v povinnosti předkládat trofeje. Podle § 23/3 zákona musí vlastník předložit trofeje velkých šelem a spárkaté zvěře i se spodní

76 § 3/3, písm. a) a b) z. o poĺovnictve.
77 § 7/2 z. poĺovnictve.
78 Jozef Herz, časopis Myslivost 6/2010, str. 46.

čelistí. Povinnost se netýká spodních čelistí muflonů, daňků a jednoročních jelenů. Přehlídky se konají každoročně, kromě toho se jednou za pět let koná celostátní výstava trofejí, na které probíhá vyhodnocení vývoje chovu i lovu.

Povinnosti uživatelů honebních pozemků i revírů jsou stanoveny obdobně. Slovenský zákon však jednoznačně vymezuje období nouze, kdy je nutné zvěř přikrmovat. Toto období je stanoveno dle § 2, písm. a) zákona od 1. 11. do 28. 2. následujícího kalendářního roku. Takto přesné určení má své výhody i nevýhody. Výhodou je jednoznačně daný čas, kdy přikrmovat, přičemž toto období je dostatečně dlouhé a zahrnuje pro zvěř nejnáročnější měsíce. Není ale vyloučeno, že zima může začít dříve či trvat déle a pak snad není nutné přikrmovat? V takových případech je zřejmě třeba apelovat na mysliveckou etiku, jelikož správný hospodář nenechá zvěř strádat.

Větší volnost je zákonem stanovena pro usmrcení toulavých psů a koček. Je zachována vzdálenost minimálně 200 m od posledního obývaného domu. Ovšem je možné je usmrtit i pokud jsou v menší vzdálenosti od obydlí, pokud zvěř pronásledují nebo se ji snaží usmrtit. Absolutní zákaz usmrcení se vztahuje na lovecké psy. Toto oprávnění náleží myslivecké stráži, uživatel honitby jej však může přenést také na jiné osoby, musí však mít lovecký lístek. Zákon zřídil Slovenskú poĺovnicku komoru. Jedná se o právnickou osobu založenou k plnění zákonem stanovených úkolů. Mimo jiné jí náleží vydávání, prodlužování a odnímání loveckých lístků či řešení disciplinárních provinění jejich držitelů. Orgány státní správy jsou Ministerstvo pôdohospodarstva, krajské a obvodní lesní úřady.

Úprava deliktní odpovědnosti se podobá naší právní úpravě. Také se rozlišuje odpovědnost za TČ, odpovědnost za přestupky a odpovědnost za jiné správní delikty. Za přestupky je možno uložit sankci spočívající v:

a. *„pokarhanie,*
b. *peňažnú pokutu od 30 eur do 3 000 eur,*
c. *zákaz činnosti až na jeden rok,*
d. *odňatie veci*“[79]

Navíc je stanovena v § 77 zákona odpovědnost za disciplinární provinění. Disciplinárním proviněním je „ *konanie držiteľa poľovného lístka, ktoré je v rozpore s týmto zákonom a nevykazuje znaky trestného činu, priestupku (§ 76) alebo iného správneho deliktu (§ 78)*“[80].

[79] § 76/4 z. poĺovnictve.
[80] § 77/1 z. poĺovnictve.

Dle § 77/2 zákona jsou tato provinění řešena komorou dle disciplinárního řádu jím vydaného. V dubnu tohoto roku byla přijata novela tohoto zákona č. 115/2013 Z. z. (část novely nabyde účinnosti 1. 7. 2013, část až 1. 1. 2014), který mimo jiné stanoví, že přestupku se dopustí i ten, kdo neodevzdá loveckou trofej na přehlídku loveckých trofejí nebo nesplní opatření uložené státní správou myslivosti.

Co se týče problematika náhrady škod způsobených zvěří, slovenská právní úprava se podobá té české. Určité rozdíly jsou jen ve lhůtách nutných k uplatnění nároku na náhrady škody. Za zmínku také stojí odpovědnost uživatele honitby za škodu způsobenou vlkem, pokud tento uživatel měl povolení k jeho lovu.

14. Závěr

Ve své práci jsem se pokusil podat ucelený přehled o právní úpravě myslivosti, přičemž největší pozornost jsem soustředil na zákon o myslivosti.

V této kapitole provedu shrnutí celé problematiky a zároveň upozorním na některé nedostatky a navrhnout jejich co nejúčinnější řešení.

Současný zákon a navazující právní úpravu je nutné považovat určitý kompromis. Za kompromis mezi zájmy vlastníků pozemků, myslivců i ochránců přírody. Nikdy nelze dosáhnout stavu, kdy budou spokojeny všechny tyto strany.

V současné době zesilují snahy o novelizaci tohoto zákona, které jsou ze strany myslivců vnímány se značnými obavami. Ačkoli i myslivci si uvědomují, že určité změny jsou nutné a žádoucí, mají strach z konečné podoby přijaté úpravy. Tyto jejich obavy jsou celkem pochopitelné, i sebelepší návrh zákona může být v současném Parlamentu výrazně změněn k horšímu. Ve smršti pozměňovacích návrhů původní záměr zanikne a bude vytvořen legislativní „paskvil“. A pozměňovací návrhy lze zcela jistě očekávat, protože myslivost je téma, ke kterému se každý zákonodárce rád vyjádří. A to nemluvě o situaci, kdy samotný návrh zákona bude nepovedený. Přitom naši myslivost lze považovat za unikátní, nemající ve většině zahraničních zemí obdoby. Cizinci ji právem obdivují.

Snahy o novelizaci iniciují zejména vlastníci pozemků a jejich různá sdružení. Jejich hlavním argumentem jsou stále více narůstající škody působené zvěří. Přitom současný zákon jim dává řadu nástrojů, jak tento problém výrazně ovlivnit, stačí jejich důsledné používání, využívání současným legislativních možností. Vždyť bez souhlasu vlastníků honebních pozemků nelze v rámci honitby uskutečňovat žádná zásadní opatření. Držitelem naprosté většiny honiteb je honební společenstvo, jehož členy jsou právě tito vlastníci. A přitom držitel honitby rozhoduje, kdo bude v honitbě vykonávat myslivost a za jakých podmínek. Držitel je oprávněn účastnit se sčítání zvěře a vyjádřit se k jeho výsledkům, jeho souhlas je nezbytný ke schválení plánu mysliveckého hospodaření, který je alfou a omegou veškeré činnosti v honitbě. Při důsledném uplatňování těchto oprávnění by se zcela jistě předešlo řadě konfliktů.

S čím naprosto nelze souhlasit, jsou požadavky na snížení minimální výměry honiteb. Hranice 500 ha je nejnižší, kdy lze zajistit alespoň základní hospodaření se zvěří. Tato hranice je postačující pouze pro drobnou zvěř, případně srnčí. Řádné hospodaření s ostatní spárkatou zvěří vyžaduje výměru mnohem vyšší, a to od 1 500 ha výše. Pokud se podíváme do okolních

států, na Slovensku je nejnižší výměra 1 000 ha, v Maďarsku 3 000 ha a v Polsku 3 500 ha. Je sice pravdou, že v Rakousku a Německu se minimální výměra pohybuje mnohem níž - od 115, v případě Německa od 75 ha. Platí tam však mnohá specifika. Navíc je nutné si uvědomit, že naše mentalita je naprosto jiná. Mnohá opatření, která se v Německu či Rakousku ukázala jako účinná, u nás prostě nefungují. Stále jsou v mnohých z nás zakořeněné předsudky - „*Raději ten kapitální kus střelím, i když bych neměl, co kdyby ho střelil soused.*" apod. Nehledě k rozdílným přírodním a hospodářským podmínkám v těchto zemích. Pokud tedy posunovat hranici minimální výměry honitby, tak pouze směrem nahoru. Osobně bych volil slovenskou úpravu.

Samozřejmě určité změny jsou potřebné. Jedná se však spíše o drobné úpravy či úpravy, některé lze provést prováděcími právními předpisy.

Nejaktuálněji vyžaduje řešení problematika škod, hlavně škod působených zvěří, ponejvíce černou. Pokud se současná situace nezačne účinně řešit, může to v krajním případě znamenat až zánik myslivosti v současné podobě. A to si jistě drtivá většina myslivců nepřeje.

Je nutné provést změny nejen u uživatelů honiteb, ale také ve způsobu zemědělského hospodaření. V prvé řadě je třeba odstranit stav, kdy se s černou zvěří v honitbách s výměrou pod 1 000 ha lesa prakticky nepočítá. Černá se v těchto honitbách vyskytuje a právě zde často působí největší škody. Proto je třeba mít zákonnou možnost střílet i zde zvěř starší dvou let. V současné situaci je nezbytné zaměřit se i na lov této starší zvěře, zejména bachyní. Právě tří, čtyřleté bachyně metají nejpočetnější vrhy selat, naopak staré bachyně už takový reprodukční potenciál nemají. Za každé situace je však nutné chránit vedoucí bachyně. Černá zvěř, kromě kňourů, totiž žije ve tlupách, kde je daná přesná hierarchie. V jejím čele je právě vedoucí bachyně, která nedopustí, aby se do chrutí dostaly také mladé bachyňky. Jejich odstřel vede k rozbití tlupy, mezi jejími členy zavládne doslova anarchie, a proto můžeme být svědky situací, kdy selata mají i 30ti kilové bachyňky a to v průběhu celého roku. Nejenže tyto jejich selata jsou nežádoucí z hlediska zachování kvality chovu, ale také geometrickou řadou narůstají početní stavy této zvěře.

Zajistit dodržování správného odlovu je velice obtížné. Proto bych byl pro stanovení zákonné povinnosti předkládání čelistí z veškeré ulovené černé zvěře a jejich zhodnocení na chovatelských přehlídkách. Uvědomuji si, že řada myslivců se mnou v tomto bodě nebude souhlasit, ale jinak správnost lovu a plnění jeho plánu nelze dokázat. I při stanovení této povinnosti bude docházet k zatajení ulovených kusů. Ale snad by to bylo v menší míře, než se děje dnes.

Významným faktorem vedoucím k přemnožení černé je také její šetření v lesních honitbách. Zde působí pouze minimální škody a často představuje jediné lovecké vyžití. Uživatelé těchto honiteb ji proto chrání, zejména pak bachyně, které jsou nositelky přírůstků. Při pořádání naháněk v těchto honitbách se lze setkat se zákazem střílení prasat např. nad 70 kg. Porušení tohoto zákazu je trestáno pokutou. Tento stav jednoznačně vede k obavám střelců střílet na větší kusy. V rychlosti, kterou černá kolem střelce proběhne, je obtížné určit její velikost. Často tak střelec ze strachu nevystřelí ani na kus o hmotnosti 50 kg, či menší. Přitom v dnešní době, která je z hlediska nabídky potravy pro černou přímo ideální, se lze setkat s lončáky s hmotností kolem 100 kg.

Dalším opatřením, vedoucím ke snížení stavů černé, musí být zákaz jejího vnadění v polních honitbách a naopak intenzivní vnadění v lesních honitbách. Je však nutné pamatovat na fakt, že čím více vnadisek, tím menší šance na ulovení zvěře. Pokud budeme mít v honitbě pět, deset vnadisek a v sousedních honitbách to samé, černá je bude navštěvovat nepravidelně a tím možnost jejího ulovení klesá. Když bude v honitbě jedno, maximálně dvě, pravděpodobnost jeho navštívení černou zvěří je vysoká.

Zákon o myslivosti sice nedoporučuje vytváření honiteb s hranicí na rozhraní pole-les, ale jedná se o pouhé doporučení. Je nutné toto stanovit jako zákaz, alespoň v případech nově vytvářených honiteb. V současnosti je tato hranice docela běžná a v kombinaci se zákazem lovu na čekané ve vzdálenosti 200 m od hranic sousední honitby vytváří pro černou vhodné podmínky. Prakticky se tak vytvoří pásmo široké 400 m, kde se černá může beze strachu pohybovat. A pokud černá vyjde z lesa, těchto 200 m ji bez problému stačí, aby se dostala do krytu, který ji poskytuje některá z pěstovaných polních plodin. Tím spíše, pokud je např. kukuřice či řepka nasetá přímo u lesa, což je běžný jev. Řešení je možné hledat také ve výjimce ze zákazu lovit 200 m od hranic, pokud by se tato výjimka vztahovala na černou zvěř.

Jak jsem zmínil již výše, problém škod působených černou zvěří se netýká pouze myslivců. Významnou měrou k němu přispívá i způsob zemědělského hospodaření. Je pochopitelné, že zemědělci dělají vše pro to, aby maximalizovali své zisky. Proto je nutné ze strany státu nastavit pravidla, jejichž dodržování přispěje nejen ke snížení škod, ale hlavně ke zlepšení životního prostředí. Současné rozsáhlé lány na sebe navazující řepky a kukuřice jsou pro černou doslova rájem. Je třeba stanovit maximální výměru jednotlivých zemědělsky obhospodařovaných pozemků. Dále je nutné zakotvit povinné střídání plodin, tak aby v rámci jedné honitby nebyla kupříkladu zasetá z větší části pouze kukuřice a řepka. Pokud by tato

opatření příslušný zemědělský subjekt nedodržel, nevznikl by mu nárok požadovat náhradu škody. K podpoře těchto opatření by také bylo vhodné upravit poskytování dotací ze strany státu. Dotace by měly být nastaveny způsobem: čím menší plocha, tím vyšší dotace. Navíc tyto dotace vázat na druh pěstovaných plodin se zcela zásadním omezením podpory pěstování plodin jako je např. řepka či kukuřice.

Je tedy nutné změnit systém dnešního velkoplošného hospodářství, který je k přírodě naprosto nešetrný. Je sledována pouze maximalizace zisků a na přírodu nejsou brány ohledy. I když se najdou lidé, kteří by chtěli přírodu změnit (mezi nimi i spousta myslivců), často narážejí na nezájem vlastníků či nájemců půdy, bez jejichž souhlasu jsou změny nemožné. Zde jako hlavní problém vidím nastavení zemědělské politiky, kde má svůj díl viny i EU. Pokud se poskytují dotace podle množství obdělávané plochy a pěstovaných plodin, samozřejmě to nutí zemědělce pěstovat plodiny na co největších plochách a pokud možno jen ty, které se jim vyplatí. Proto jsme dnes svědky nekončících lánů řepky a kukuřice, které se krajinu proměňují v monokulturní step. Když pominu estetický prvek krajiny, stále větší chemizaci a snahu vytěžit z půdy maximum, je tento způsob hospodaření negativní i pro zvěř, snad tedy s výjimkou černé, které tyto podmínky vyhovují. Naprosto nevyhovující je tento trend ovšem pro drobnou zvěř, která v takové krajině strádá. Pokud už je někde pěstováno obilí, tak je během několika dnů naráz sklizeno a zvěř si musí z přebytku náhle zvyknout na nedostatek. Tyto problémy by nehrozily při dostatečně pestré skladbě pěstovaných plodin. Situace, kdy se na podzim zaseje žito, které se v květnu, v době mléčné zralosti, poseče a na jeho místě se okamžitě zaseje kukuřice, která je ze všech plodin nejnáročnější na živiny, to vše pro potřeby bohatě dotovaných bioplynových stanic, není vhodná ani pro zvěř, ani pro samotné životní prostředí. A co teprve, když se tento postup opakuje dva, čtyři roky po sobě. Půda se tímto nesmírně vyčerpá a dále bude jen obtížně znovu zúrodňována. Takový přístup je k přírodě naprosto nešetrný. Zásadní otázkou tedy je, v jaké podobě bude schválena Společná zemědělská politika EU pro období 2014-2020, o níž se právě v současné době vedou diskuze.

Stát musí začít podporovat malé zemědělské subjekty, jednoznačně zvýhodňovat hospodaření šetrné k přírodě, nejrůznější projekty na zlepšení jejího stavu. Teprve až tato opatření budou pro zemědělce ekonomicky výhodná, dají souhlas k jejich realizaci. Musíme si uvědomit, že současné dílčí snahy jsou sice chvályhodné, ale velký efekt nemají. Vybudování jednoho remízku v 50ti a více hektarovém lánu sice zlepší alespoň estetický vzhled krajiny, ale zvěři spíše uškodí. Zvěř se sem natáhne ze širokého okolí a pak takový biopás poslouží jako

zásobárna pro predátory (lišky, kuny), kteří mají usnadněnou situaci a mohou sem chodit tzv. na jistotu. Nesmyslná je také povinnost biopásy zaorat do určitého data v jarních měsících, kdy se v nich nachází spousta mláďat krátce po narození, která nejsou schopná uniknout a zbytečně hynou. Proto je potřeba začít podporovat komplexní opatření, která umožní přetvářet krajinu do dřívější podoby. Musí být zvýhodněni ti zemědělci, kteří začnou obnovovat staré polní cesty, zakládat meze, pěstovat plodiny druhově pestré na co nejmenších plochách, udržovat vodotoče atd. Prosazení této myšlenky je málo pravděpodobné, ale za pokus to určitě stojí.

V našem nešetrném vztahu k životnímu prostředí jako celku sehrálo roli, dle mého názoru, i 40 let komunistické totality, kdy existovalo pouze státní vlastnictví a došlo tedy k zpřetrhání vazeb jednotlivých vlastníků k půdě. Dokud totiž lidé na své půdě hospodařili, tak si uvědomovali, jaké velké bohatství se v ní ukrývá. Období kolektivizace a násilného odnímání půdy toto pouto přerušilo, lidé už nepracovali na své, ale na cizí půdě. Lidé dnes považují přírodu a vše, co jim dává, za samozřejmost. Připadá mi, že málokdo myslí na budoucnost.

Pokud už škoda vznikne, je nutné ji účinně řešit. Zde by bylo vhodné uvažovat o úpravě zákonem stanovených způsobů. Na prvním místě je určitě nutné ponechat dohodu mezi poškozeným a odpovědným subjektem. Ovšem před přistoupením k soudnímu řešení sporu bych zavedl „mezifázi“. Spočívala by v působení určitého prostředníka, mediátora. Ten by měl stanovenu krátkou lhůtu, např. 14 dní, ve které by se snažil znesvářeným stranám pomoci a dovést je k dohodě. Teprve kdyby se mu to nepodařilo, bylo by možné řešit náhradu škody soudní cestou. Mediátorem by se mohla stát pouze odborně způsobilá osoba, orientující se v dané problematice. Každý obecní úřad obce s rozšířenou působností by měl povinnost ustanovit minimálně jednoho mediátora.

Za velmi problematické považuji ustanovení z. o myslivosti, které stanoví, že v případě mysliveckého sdružení ručí za škody způsobené zvěří jeho členové solidárně. Přitom se jedná o sdružení vzniklé dle z. o sdružování občanů, který stanoví, že takové sdružení je právnickou osobou nezávislou na svých členech. A že členství nesmí být nikomu na újmu. Úprava v z. o myslivosti tedy vykazuje jasný nesoulad s tímto zákonem, obecnými principy sdružení. A to i principy, které jsou obsaženy v NOZ. NOZ sice namísto sdružení zavádí pojem spolek, ale pravidlo, že „*členové spolku neručí za jeho dluhy*“[81], zůstává zachováno. Je zde na místě uvažovat alespoň o určité spoluzodpovědnosti státu, vždyť zvěř je národním bohatstvím.

Nepovedené je také stanovení jednoznačné odpovědnosti uživatele honitby, kde ke škodě

[81] § 215/2 NOZ.

došlo. Právě u černé zvěře je tato nelogičnost naprosto patrná. Největší škody působí černá v polních honitbách, ovšem tam se zdržuje většinou pouze v době vzrostlé vegetace, kde je její lov téměř nemožný. Jakmile dojde ke sklizení plodin, které ji poskytují kryt a potravu, odchází zpět do lesních komplexů. Uživatelé polních honiteb tedy mají dosti omezené možnosti její redukce, není v jejich silách škodám zabránit a přitom za ně odpovídají. Naopak v lesních honitbách tuto starost nemají a nic je nenutí k razantnímu snížení stavů. Je proto na místě uvažovat o jakési sdílené odpovědnosti, kdy poměrnou část z vyčíslených škod ponesou i uživatelé okolních lesních honiteb.

Nedostatky je také možné nalézt v ochraně zvěře, ale i ostatních živočichů. V prvé řadě je nezbytné provést změnu ustanovení zákona, které stanoví druhy zvěře. Mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem, je nutné nově zařadit psíka mývalovitého, mýval severního, norka amerického a nutrii říční. Jejich dobu lovu stanovit od 1. 1. do 31. 12., tedy celoročně a tím umožnit lov všem myslivcům, nikoli pouze myslivecké stráži. Jedná se o druhy zavlečené, v naší přírodě nežádoucí, tudíž není důvod je jakkoli chránit. Není v silách myslivecké stráže tyto živočichy z přírody odstranit. Stálý nárůst jejich stavů dokumentuje každoročně se zvyšující odlov.

Samostatnou otázkou je, zda vymezení druhů zvěře ponechat v zákoně. Možná by stačilo jejich stanovení formou vyhlášky. Jak ukazuje i výše zmíněný příklad, i žádoucí změna zákona nemusí nastat. Právním předpisem ve formě vyhlášky by bylo možné pružněji reagovat na aktuální problémy a přistoupit k jejich co nejrychlejšímu řešení.

Musíme se také zamyslet nad celkovým pojetím ochrany, zejména ochrany živočichů, tím pádem i zvěře. Ačkoli se jedná o přírodní bohatství, jehož ochranu stát garantuje, tato ochrana je často kontraproduktivní, jednotlivé ochranářské snahy se navzájem vylučují. Nelze podporovat velkoplošné hospodaření s co největší produkcí biomasy a přitom chtít druhově rozmanitou přírodu. Co se týká ochrany jednotlivých živočišných druhů, připadá mi přístup státu alibistický. Poskytne ohroženým druhům zákonnou ochranu, někdy i pod vlivem různých pseudoekologických spolků, a zbytek už nechá na nich, ať si nějak poradí sami. Tak se dostáváme do situace, kdy stále narůstají stavy krkavců, dravců (např. jestřáb lesní, káně lesní, moták pochop) apod. Jejich takřka jediným nepřítelem je člověk; pokud je ten nemůže lovit, mají ideální podmínky pro reprodukci. Naopak stavy živočichů, jejichž ochrana je mnohem náročnější a vyžaduje aktivní přístup, neustále klesají a to velmi rychle. Ať už se jedná o tetřeva hlušce, koroptev polní, zvěř drobnou, ale i chřástala polního, křepelky apod. Lze říci, že těmto druhům reálně hrozí, když ne vyhubení, tak stav pohybující se kolem

několika málo desítek jedinců na celém našem území.

V žádném případě netvrdím, že pokles jejich stavů způsobují pouze výše uvedení predátoři, tito však tvoří jeden z významných faktorů. Minimálně stavy krkavců jsou velmi vysoké a každý rok jich přibývá. I v lokalitách, kde se před dvěmi, třemi roky vůbec nevyskytovali, jsou dnes naprosto běžnou součástí přírody. A dle mého názoru jsou jejich stavy mnohem vyšší, než jaké uvádí myslivecká statistika. Jejich skutečnými stavy a vývojem populační hustoty se zodpovědně zabývají převážně pouze uživatelé honiteb se zbytky drobné zvěře. V honitbách bez drobné zvěře nepůsobí takové škody (z hlediska mysliveckého hospodaření se zvěří), proto i zájem na zjišťování jejich skutečných stavů je menší. Povolení částečné redukce určitých druhů dnes chráněných predátorů by jejich populace zcela jistě neohrozilo. Oprávnění k jejich lovu by měla pouze myslivecká stráž, případně myslivecký hospodář. Jinou možností by bylo zřízení oblastí chovu zajíce polního či bažanta obecného po vzoru dnešních oblastí chovu tetřeva hlušce, tetřívka obecného, jeřábka lesního a koroptve polní, kde i dnes lze oba druhy kun, jezevce lesního a prase divoké lovit celoročně. Určitě by stálo za úvahu, zda v takových oblastech chovu neumožnit i lov krkavce velkého, případně i jestřába lesního či motáka pochopa. Určitě ne celoročně, ale pouze jeden či dva měsíce v roce. Je také značně ekonomicky neefektivní, když stát dotuje různé záchranné programy, jako je například vypouštění koroptví a přitom přísně chrání jejich predátory, např. jestřába lesního. Tato problematika by si určitě zasloužila více pozornosti a diskuze odborníků. Obávám se však, že v tomto bodě myslivci s ochranáři nikdy shodu nenaleznou. Je třeba si uvědomit, že nikdy nesmí dojít k preferenci jednoho druhu na úkor druhého. Je nutné nalézt určitou rovnováhu, optimalizovat stavy na únosnou míru. Každý druh má v přírodě své místo a není nic krásnějšího než druhově pestrá příroda.

Nedostatkem současné právní úpravy je také povinnost vypracovat plán chovu a lovu, včetně společných lovů, drobné zvěře do 25. července. Svědomité splnění této povinnosti je absolutně nemožné. V této době žně teprve začínají, většina plodin je stále na polích, tudíž zjistit stavy drobné při sebelepší snaze nelze. Obchází se to tím způsobem, že se prostě napíší nějaká čísla a na podzim se uvidí jaká bude realita. Přitom by stačilo posunout termín např. do 1. září, vždyť hony na drobnou stejně probíhají většinou až od listopadu. Bohužel tento problém se týká čím dále méně uživatelů honiteb, protože drobné prostě rapidně ubývá.

S určitým despektem je nutno pohlížet na celou mysliveckou statistiku. Nepřiznává se to lehce, ale určité údaje mohou být zkreslené. Většina uživatelů honiteb povinnost podávat statistická hlášení plní svědomitě, ale je určité procento, které tuto povinnost zanedbává. Sice

povinnost splní, ale poskytnuté údaje jsou záměrně zkreslené či dokonce úplně vymyšlené. Důvodem může být snaha vyhovět kritériím, které stanoví jednotlivé normy a vyhnout se případným negativním důsledkům při jejich překročení. Zkreslení může být do určité míry způsobeno i používanými metodami sčítání zvěře, které jsou více či méně nepřesné. Ovšem lepší metody zatím vynalezeny nebyly a s určitými odchylkami je nutné počítat. Nepřesnost některých údajů je však nepřehlédnutelná a nelze za ní hledat nic jiného než záměr uživatelů honiteb. Jak jinak si vysvětlit situaci, kdy myslivcům se podaří odlovit celý roční přírůstek u jelení zvěře (při stanoveném koeficientu 0,8 koloucha na jednu laň), avšak jarní kmenový stav kolouchů v následujícím roce činí několik tisíc kusů. Vysvětlení je jediné a jednoduché – laní je ve skutečnosti mnohem více. Toto záměrné zkreslování devalvuje úroveň celé myslivosti. Vždyť účelem plánování je adekvátní reakce na populační vývoj, která umožní předejít případným problémům.

Je na místě také uvažovat o obnovení povinného vytváření oblastí chovu. Tato možnost je sice současně platným zákonem dána, ale záleží na dobrovolném rozhodnutí držitelů honiteb. Dle mého názoru oblasti chovu zajistí lepší hospodaření se zvěří, ať už jelení, mufloní či dančí. Mohl by to být jeden ze způsobů, jak přispět ke snížení přemnožených druhů zvěře. Pokud se určité území vezme jako celek, aniž by bylo rozděleno na 500 hektarové úseky, stavy zvěře jsou normovány ve vztahu k tomuto celému území, plán lovu se tedy také vytváří s ohledem na stavy zvěře na celém území, a to vede určitě k lepšímu přehledu o početnosti konkrétního druhu v dané lokalitě. Uživatele jednotlivých honiteb zařazených do této oblasti to nutí k vzájemné spolupráci, sledování společného prospěchu a nikoliv individuálních zájmů, jako je např. mít ve své honitbě co nejvíce zvěře.

Uvedené problémy považuji za nejdůležitější a jejich vyřešení za nejnaléhavější. Existují určitě i další problémy, např. zda nepovolit lov koček a psů „pouze“ pytlačících, bez nutnosti dodržet hranici 200 m od nejbližší obydlené nemovitosti. Jedná se však pouze o dílčí problémy.

Každopádně česká myslivost má před sebou řadu úkolů, jejichž úspěšné vyřešení bude ku prospěchu nejen samotným myslivcům, ale také životnímu prostředí a celé společnosti. K tomu, aby se tak stalo, bude však zapotřebí, aby myslivost obhájila své postavení ve společnosti, což se stále jeví jako obtížnější. Do jisté míry to souvisí také s proměnou venkova a jeho obyvatel, kteří měli k přírodě vždy blízko a vnímali myslivost jako záslužnou a nenahraditelnou činnost. Ovšem v dnešní době lidé odcházejí do měst, na venkově se zdržují pouze o víkendech, kdy pouze pečlivě pečují o své chalupy, chaty a jejich okolí.

Příroda, která se nachází za jejich plotem, je už nezajímá.

I přes všechny potíže, kterými myslivost procházela a prochází, se jí podařilo uchovat si své poslání a svůj půvab - i pro mnohé mladé lidí. Proto věřím, že se jí to podaří i do budoucnosti. Byla by věčná škoda opustit tak dlouholeté a osvědčené tradice. Doufám, že si myslivost stále zachová dnešní podobu, samozřejmě doplněnou o moderní poznatky a zkušenosti. Přál bych si, abych i já jednou mohl svým dětem, případně vnoučatům, ukázat ve volné přírodě zajíce, bažanta, koroptev či křepelku a být hrdý na to, že je to především zásluha myslivců.

Resumé

Die Rechtsregelung des Jagdwesen

In dieser Arbeit wird über die gegenwärtige Rechtsregelung des Jagdwesens in der Tschechischen Republik behandelt, einschließlich einer kurzen Zusammenfassung ihrer historischen Entwicklung. Die höchste Aufmerksamkeit wird dem Jagdwesensgesetz und seinen Durchführungsvorschriften gewidmet. Das Jagdwesen kann als die Gesamtheit der unterschiedlichen Tätigkeiten definiert werden. Diese Tätigkeiten beziehen sich auf die Wildpflege, ihre Jagd und auf die Bestrebungen für eine effektive Umweltvorsorge und ein nachhaltiges Wachstum. Deshalb sind im Bereich Jagdwesen auch die Rechtsvorschriften über den Umweltschutz, Tierschutz und Pflanzenschutz wichtig.

Auf der internationalen Ebene gibt es keine Rechtsregelung des Jagdwesens. Aber auch für das Jagdwesen ist eine Menge von dem internationalen Abkommen und EG-Vorschriften aus dem Umweltschutzbereich verbindlich. Dies ist durch einen engen Zusammenhang zwischen dem Jagdwesen und der Umwelt verursacht. Als Beispiel kann das Berner Übereinkommen über die Erhaltung der europäischen wildlebenden Pflanzen und Tiere und ihrer natürlichen Lebensräume und die Richtlinie Nr. 147/2009/EG genannt werden.

Ein von den weiteren Teilen der Arbeit zielt auf die Rechtsregelung des Jagdwesens in der Slowakei. Es handelt sich nur um eine Angabe der Grundbedingungen für die Verrichtung des Jagdwesensrechts in der Slowakei. Weiter werden auch die Elementarunterschiede zwischen der tschechischen und slowakischen Rechtregelung behandelt.

Das Jagdwesen und die Umwelt bilden eine gemeinsame harmonische Beziehung. Das Jagdwesen könnte nicht ohne die Umwelt existieren und ebenso ist das Jagdwesen für die Umwelt unentbehrlich. Die Weidmänner werden sich dieser Tatsache selbstverständlich bewusst. Und deshalb bemühen sie sich um die Verbesserung den aktuellen Zustand der Umwelt und ihre Instandhaltung auch für die nächsten Generationen.

Abstrakt

Cílem práce je zhodnotit právní úpravu myslivosti v České republice a navrhnout možná řešení k odstranění jejich nedostatků. Tato práce popisuje vývoj právní úpravy myslivosti od 16. st. až do současnosti, včetně právních předpisů Evropské unie a mezinárodních úmluv vztahujících se k myslivosti. Také srovnává právní úpravu myslivosti v České republice a ve Slovenské republice.

Subject of thesis: The legal regulation of hunting and gamekeeping

Abstract

The goal of the submitted thesis: *"The legal regulation of hunting and gamekeeping"* is to evaluate the hunting legislation in the Czech Republic and to propose possible solutions leading to eliminate their lacks. The thesis describes the development of hunting law from 16th century up to the present, including EU legislation and international conventions on the environment related to hunting. It compares also hunting legislation in the Czech Republic and the Slovak Republic.

Key words

Myslivost, Životní prostředí

Hunting and gamekeeping, Environment

Seznam použitých zdrojů

Použitá literatura:

1) Čechura V., Novák R., Vaněk J.: Komentář k zákonu o myslivosti, Vega, 2002
2) Čechura, V. : Myslivost a právo, Orac, 2000
3) Červený Jaroslav a kolektiv: Encyklopedie myslivosti, Ottovo nakladatelství, s. r. o., 2004
4) Damohorský M., et al.: Právo životního prostředí, C. H. BECK, Praha 2007
5) Damohorský M., Smolek M. : Zemědělské právo, IFEC, 2001
6) PENZUM, základy znalostí z myslivosti, DRUCKVO, spol. s r. o., 2012
7) Stejskal, V. : Prosazování právní odpovědnosti v ochraně biodiverzity, Beroun – IFEC, 2006
8) Stejskal, V. : Úvod do právní ochrany přírody, Linde 2006

Použité právní předpisy:

1) ústavní z.č. 1/1993 Sb., Ústava ČR
2) z.č. 2/1993 Sb., Listina zákl. pr. a svobod
3) z.č. 17/1992 o životním prostředí
4) z.č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
5) z.č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů
6) z.č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
7) z.č. 115/2000 Sb. o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy
8) z.č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu
9) z.č. 166/1999 Sb. o veterinární péči
10) z.č. 200/1990 Sb. o přestupcích
11) vyhl. Mze č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o myslivosti
12) vyhl. Mze č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu
13) z.č. 274/2009 Zb. o poĺovníctve
14) z.č. 289/1995 Sb. o lesích
15) vyhl. MŽP č. 395/1992 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny
16) z. č. 449/2001 Sb. o myslivosti
17) vyhl. Mze č. 491/2002 Sb. o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře

18) vyhl. Mze č. 553/2004 Sb. o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě
19) z.č. 246ú1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání
20) Nařízení Rady 97/338/EHS o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi
21) Směrnice č. 147/2009/ES o ochraně volně žijících ptáků
22) Směrnice č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Judikatura:

1) 28 Cdo 4899/2009: K občanskému sdružení a myslivosti
2) 22 Ca 442/2004: Uznání honitby
3) 8 As 26/2005-89: Souvislost honebních pozemků
4) Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 34/03: Nucené omezení vlastnického práva při tvorbě honiteb

Elektronické zdroje:

1) <www.guns-info.cz/download/honebnizakon.doc> [cit. 2013-03-05]
2) <http://www.zakonypreludi.sk/zz/1947-225>[cit. 2013-03-07]
3) <http://www.nulk.cz/files/narodni_seznam/nominace_narodni_seznam_sokolnictvi.pdf>[cit. 2013-03-15]
4) <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/clanky/zakon-c-115-2000-sb.html>[cit. 2013-03-24]
5) <http://dwh2.kr-vysocina.cz/ReportServer/Pages/ReportViewer.aspx?%2fDOTACNITITULY%2fSS_vydry&rs:Command=Render>[cit. 2013-03-25]
6) <http://www.spzzv.sk/zakon_o_polo_e_16jun_2009.pdf>[cit. 2013-03-27]
7) <http://www.uhul.cz/mezinarodni_aktivity/eu.php>[cit. 2013-04-03]
8) <http://www.epredpisy.sk/images/stories/pdf/novely/2013/115uz.pdf>[cit. 2013-05-29]
9) Právní informační systém ASPI

Časopisy:

1) Myslivost, ročníky 1932, 2006 - 2013
2) Svět myslivosti, ročníky 2011 - 2013
3) Ochrana přírody

Přílohy

Příloha č. 1: Statistické výkazy

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Povinnost podávat hlášení pro statistické účely vychází z § 38 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.
Myslivecký hospodář předá řádně vyplněný tiskopis příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do 15. 4. 2013.

Mysl (MZe) – 1 – 01

Identifikační kód honitby*							rok			
Držitel honitby		Uživatel honitby		Číslo honitby			2	0	1	2

* Identifikační kód honitby doplní obec

Roční výkaz o honitbě, stavu a lovu zvěře od 1. 4. 2012 do 31. 3. 2013

Název honitby: MORAVEC

Držitel honitby (název a adresa): HS MORAVEC, RADKOV 26, 592 53

Uživatel honitby (název a adresa): HS MORAVEC, MORAVEC, 592 54

IČ 43838700

I. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O HONITBÁCH:

1. Výměra honiteb v ha (podle stavu k 1. 4. 2012 – zaokrouhleno na celá čísla)

Druh honební plochy	Číslo řádku	Celková výměra honební plochy	z toho připadá na: obory	z toho připadá na: bažantnice (§ 69 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti) dříve samostatné	z toho připadá na: bažantnice (§ 2 písm. k) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti) část honitby
a	b	1	2	3	4
Zemědělská půda	76	951			
Lesní půda	77	130			
Vodní plocha	78	48			
Ostatní pozemky	79				
Honební plocha celkem	80	1 129			

2. Obhospodařování honiteb

Vlastnický vztah k honitbám	Číslo řádku	Honitby: počet	Honitby: ha	z toho připadá na: obory počet	obory ha	bažantnice (§ 69 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti) dříve samostatné počet	bažantnice dříve samostatné ha	bažantnice (§ 2 písm. k) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti) část honitby počet	bažantnice část honitby ha
a	b	5	6	7	8	9	10	11	12
Vlastní	81								
Společenstevní	82	1.	1 129						

Způsob využívání honiteb	Číslo řádku	Honitby: počet	Honitby: ha	z toho připadá na: obory počet	obory ha	bažantnice (§ 69 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti) dříve samostatné počet	bažantnice dříve samostatné ha	bažantnice (§ 2 písm. k) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti) část honitby počet	bažantnice část honitby ha
a	b	13	14	15	16	17	18	19	20
Ve vlastní režii	83								
Pronajaté	84	1	1 129						

3. Lovečtí psi

Skupiny plemen loveckých psů

Skupina plemen (dle FCI)	Číslo řádku	Počet skutečný
a	b	21
Ohaři	85	5
Barváři	86	
Honiči	87	
Slídiči	88	
Teriéři	89	3
Jezevčíci	90	1
Severští psi	91	
Celkem	92	9

Početní stavy psů s loveckou upotřebitelností

Psi se zkouškami z výkonu pro	Číslo řádku	Počet psů: stanovený	Počet psů: skutečný*
a	b	22	23
Drobnou zvěř	93	2	5
Spárkatou zvěř	94	2	3
Norování	95	1	4
Celkem	96	5	

4. Početní stavy zařízení pro přikrmování zvěře

Druh zařízení	Číslo řádku	Počet zařízení	Měrná jednotka	Počet jednotek
a	b	24	25	26
Slániska	97	30	x	x
Zásypy	98	25	m³	110
Krmelce	99	25	m³	200
Napajedla	100		m³	

5. Počet osob (držitelů platných loveckých lístků) trvale vykonávajících v honitbě právo myslivosti

Ukazatel	Číslo sloupce	Počet osob
Držitelé platných loveckých lístků	27	23

* Pokud má pes zkoušky pro více výkonů, může být uveden pouze pro jeden výkon, pro který je nejčastěji využíván. Účelem je zjištění, jak byl naplněn skutečný (fyzický) počet psů stanovený vyhláškou č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů a nikoliv zjištění počtu složených zkoušek.

II. KLASIFIKACE HONITEB – NORMOVANÉ A MINIMÁLNÍ STAVY ZVĚŘE A VÝMĚRA HONEBNÍCH PLOCH PODLE JAKOSTNÍCH TŘÍD

ZVĚŘ		Jelen evropský			Daněk skvrnitý			Mufion			Srnec obecný		
Jakostní třídy	Číslo řádku	počet v ks		ha	počet v ks		ha	počet v ks		ha	počet v ks		ha
		normovaný	minimální		normovaný	minimální		normovaný	minimální		normovaný	minimální	
		28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
I.	101												
II.	102												
II.	103										34	13	1081
IV.	104												
Obory	105												
Celkem	106										34	13	1081

ZVĚŘ		Prase divoké			Sika Dybowského a sika japonský			Jelen běloocasý			Kamzík horský		
Jakostní třídy	Číslo řádku	počet v ks		ha	počet v ks		ha	počet v ks		ha	počet v ks		ha
		normovaný	minimální		normovaný	minimální		normovaný	minimální		normovaný	minimální	
		40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
I.	107												
II.	108												
II.	109												
IV.	110												
Obory	111												
Celkem	112												

ZVĚŘ		Zajíc polní			Bažant obecný v bažantnici			Bažant obecný mimo bažantnici		
Jakostní třídy	Číslo řádku	počet v ks		ha	počet v ks		ha	počet v ks		ha
		normovaný	minimální		normovaný	minimální		normovaný	minimální	
		52	53	54	55	56	57	58	59	60
I.	113									
II.	114									
II.	115	98	54	1081				80	40	800
IV.	116									
Celkem	117	98	54	1081				80	40	800

III. VÝSLEDKY MYSLIVECKÉHO HOSPODAŘENÍ

1. Lov zvěře, zazvěřování a jarní kmenové stavy zvěře (k 31. 3. 2013) v kusech

Druh zvěře	Číslo řádku	Plán lovu zvěře (odstřel i odchyt)	Skutečný lov zvěře			Úhyn	Provedené zazvěřování (výhradně dospělou zvěří)	Vypuštěná mladá zvěř z krotkých a polodivokých chovů pro účely zazvěřování	Jarní kmenový stav zvěře k 31. 3. 2013 (sčítaný)
			bez ohledu na druh honitby		z toho lov v oboře				
			odstřel	odchyt					
a	b	61	62	63	64	65	66	67	68
Jelen evropský	118								
Laň	119								
Kolouch	120								
Zvěř jelení celkem	121								
Daněk skvrnitý	122								
Danělka	123								
Daňče	124								
Zvěř daňčí celkem	125								
Mufion	126								2
Muflonka	127		1						3
Muflončě	128								3
Zvěř mufloní celkem	129		1						8
Srnec obecný	130	10	10						17
Srna	131	10	7			2			18
Srnče	132	7	8						13
Zvěř srnčí celkem	133	27	25			2			48
Kňour	134								
Bachyně	135								
Lončák	136								
Sele	137		3						
Zvěř černá celkem	138		3						
Sika Dybowského a sika japonský	139								
Laň	140								
Kolouch	141								
Zvěř siky celkem	142								
Jelenec běloocasý	143								
Laň	144								
Kolouch	145								
Zvěř jelence celkem	146								
Kamzík horský	147								
Kamzice	148								
Kamzíče	149								
Zvěř kamzičí celkem	150								
Koza bezoarová	151								
Zajíc polní	152	100	150						115
Králík divoký	153								
Polák velký, chocholačka	154								
Lyska černá	155		2						
Bažant obecný kohout	156	100	69						44
Bažant slepice	157								97
Bažant královský	158								
Zvěř bažantí celkem	159	100	69						141
Perlička obecná	160								
Drobice horská	161								
Krocan divoký	162								
Kachna divoká	163		135						
Husa polní, běločelá a velká	164								

2. Výskyt dalších druhů zvěře a jejich lov

Druh zvěře	Číslo řádku	Početní stav v honitbě	Lov
a	b	69	70
Liška obecná celkem	165	14	4
Liška s pomocí norníků	166	x	4
Jezevec lesní	167	-	—
Kuna lesní a skalní	168	28	15
Ondatra pižmová	169	50	—
Holub hřivnáč	170	40	8
Straka obecná	171	20	4
Vrána obecná	172	22	1
Tchoř tmavý a stepní	173	10	—
Hrdlička zahradní	174	30	—
Špaček obecný	175	200	—

IV. VÝSKYT DALŠÍCH DRUHŮ ZVĚŘE A JEJICH LOV POKUD BYLA UDĚLENA VÝJIMKA

Druh zvěře	Číslo řádku	Početní stav v honitbě	Lov
a	b	71	72
Bobr evropský	176		
Kočka divoká	177		
Los evropský	178		
Medvěd hnědý	179		
Rys ostrovid	180		
Vlk eurasijský	181		
Vydra říční	182	3	—
Čírka modrá a obecná	183	20	—
Havran polní	184		
Holub doupňák	185	12	—
Jeřábek lesní	186		
Jestřáb lesní	187	10	—
Káně lesní a rousná	188	30	—
Kopřivka obecná	189	30	—
Kormorán velký	190	15	—
Koroptev polní	191	85	—
Krahujec obecný	192	10	—
Krkavec velký	193	12	—
Křepelka polní	194	20	—
Lžičák pestrý	195		
Moták pochop	196	30	—

Druh zvěře	Číslo řádku	Početní stav v honitbě	Lov
a	b	73	74
Poštolka obecná	197	10	—
Racek chechtavý	198	8	—
Raroh velký	199	-	—
Sluka lesní	200	10	—
Sojka obecná	201	20	—
Sokol stěhovavý	202	1	—
Tetřev hlušec	203		
Tetřívek obecný	204		
Volavka popelavá	205	10	—
Výr velký	206	8	—

V. LOV DALŠÍCH ŽIVOČICHŮ

Druh zvěře	Číslo řádku	Lov
a	b	75
Mýval severní	207	
Psík mývalovitý	208	
Norek americký	209	—
Nutrie říční	210	—
Toulavý pes	211	-
Toulavá kočka	212	15

Datum	Za uživatele honitby (jméno a příjmení)	Myslivecký hospodář (jméno a podpis)
	RADVAN KOSEK	LIBOR HABÁN
	E-mail: radvan.kosek@agpas.cz	
	Telefon: 604 286 761	Telefon: 603 997 725
Čj.	Podpis:	Podpis:
	Razítko:	

Poznámka – určeno ke zpracování na počítači – vyplňujte pouze strojem nebo hůlkovým písmem.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností:

Mysl / **1**

Evid. číslo honitby

Počet příloh

PLÁN MYSLIVECKÉHO HOSPODAŘENÍ V HONITBĚ ČÁST PLÁN CHOVU A LOVU PRO ZVĚŘ SPÁRKATOU

(§ 36 odst. 2 a 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů)

NA ROK 2013

Honitba (název)

MORAVEC

Držitel honitby (jméno, popř. jména, obchodní firma nebo název / adresa trvalého pobytu, popř. u cizinců adresa pobytu / sídlo)

MS MORAVEC, RADKOV 26, 592 53

Uživatel honitby (jméno, popř. jména, obchodní firma nebo název / adresa trvalého pobytu, popř. u cizinců adresa pobytu / sídlo)

MS MORAVEC, MORAVEC, 59254

Vypracováno dne: 24. 3. 2013

Podpis, popř. razítko uživatele honitby

Držiteli honitby zasláno dne: 25. 3. 2013

Vyplňuje držitel honitby:

Vyjádření držitele honitby: Souhlas* ~~Nesouhlas*~~

* *nehodící se škrtněte*

V MORAVCI dne: 26. 3. 2013

HONEBNÍ SPOLEČNOST MORAVEC 592 54 Moravec okres Žďár n/Sázavou

Podpis, popř. razítko držitele honitby

Komentář:

v případě nedostatku místa pro komentář, přiložte samostatný papír

Obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zasláno dne:

		zvěř: jelení							zvěř: daňčí							zvěř: mufloní						
		jeleni				laně	kolouši	zvěř jelení celkem	daňci				daňky	daňčata	zvěř daňčí celkem	mufloni				muflonky	muflončata	zvěř mufloní celkem
		věková třída			celkem				věková třída			celkem				věková třída			celkem			
		I.	II.	III.					I.	II.	III.					I.	II.	III.				
		od 1 roku do 4 let	od 5 do 8 let	od 9 let a více					od 1 roku do 3 let	od 4 do 6 let	od 7 let a více					od 1 roku do 3 let	od 4 do 6 let	od 7 let a více				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
A	Jakostní třída honitby (JTH) koeficient oček. produkce (KOP) poměr pohlaví, procentický poměr zastoupení samců, samic a mládat v populaci	01	JTH: Poměr pohlaví:		KOP %				JTH: Poměr pohlaví:			KOP %				JTH: Poměr pohlaví:			KOP %			
B	Minimální stav zvěře	02																				
C	Normovaný stav zvěře	03																				
D	Cílový stav zvěře	04																				
E	Předpokládaný stav zvěře k 31. 3.	05																				
F	Sčítaný stav zvěře k 31. 3. běžného roku	06																				
G	Upravený stav zvěře (§ 38 odst. 2 zákona)	07																				
H	Očekávaný přírůstek početních stavů zvěře	08																				
I	Letní stav zvěře před lovem	09																				
J	Návrh plánu lovu	010																				
K	Odsouhlasený plán lovu	011																				
L	Z odsouhlaseného plánu lovu (ř. 011) plán odchytu zvěře mimo dobu lovu (§ 40 zákona)	012																				
M	Plán vypouštění zvěře do honitby	013																				
N	Předpokládaný stav zvěře k 31. 3. příštího roku	014																				

		zvěř: srnčí								zvěř:										zvěř: prase divoké									
		srnci					srny	srnčata	zvěř srnčí celkem	samci					samice	mláďata	zvěř celkem	kňouři					bachyně	selata	zvěř prase divoké celkem
		věková třída				celkem				věková třída				celkem				věková třída				celkem			
		I.	II.	III.						I.	II.	III.						I.	II.	III.					
		od 10 měs. do 2 let	od 3 do 4 let	od 5 let a více														od 1 do 2 let	od 3 do 4 let	od 5 let a více					
		22	23	24		25	26	27	28	29	30	31		32	33	34	35	36	37	38		39	40	41	42
A	Jakostní třída honitby (JTH) koeficient oček. produkce (KOP) poměr pohlaví, procentický poměr zastoupení samců, samic a mláďat v populaci	01	JTH: III, Poměr pohlaví: 1 : 1			KOP 1 % 37 : 33 : 26				JTH: Poměr pohlaví:				KOP %				JTH: Poměr pohlaví:				KOP %			
B	Minimální stav zvěře	02	2	1	2	5	5	3	13																
C	Normovaný stav zvěře	03	5	3	5	13	13	8	34																
D	Cílový stav zvěře	04	6	3	5	14	14	9	37																
E	Předpokládaný stav zvěře k 31. 3.	05	4	6	5	15	15	11	41																
F	Sčítaný stav zvěře k 31. 3. běžného roku	06	17	5	5	17	18	13	48																
G	Upravený stav zvěře (§ 36 odst. 2 zákona)	07	7	5	5	17	17	13	47																
H	Očekávaný přírůstek početních stavů zvěře	08						17	17																
I	Letní stav zvěře před lovem	09	9	9	7	24	25	17	68																
J	Návrh plánu lovu	010	5	3	2	10	9	7	26																
K	Odsouhlasený plán lovu	011	5	3	2	10	9	4	26																
L	Z odsouhlaseného plánu lovu (ř. 011) plán odchytu zvěře mimo dobu lovu (§ 40 zákona)	012																							
M	Plán vypouštění zvěře do honitby	013																							
N	Předpokládaný stav zvěře k 31. 3. příštího roku	014	4	6	5	16	16	10	42																

Komentář:

Odůvodnění upraveného stavu zvěře (písm. G – řádek 07):

v případě nedostatku místa pro komentář nebo odůvodnění, přiložte další text na vlastním papíře.

Vysvětlivky k plánu mysliveckého hospodaření v honitbě část plán chovu a lovu pro zvěř spárkatou

A. Jakostní třída honitby - "JTH". Uvedou se údaje z rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby, jehož součástí je i zařazení honitby do jakostní třídy. Do téhož řádku se uvede poměr pohlaví mezi samci a samicemi, procentický poměr mezi dospělými samci, dospělými samicemi a mláďaty a koeficient očekávané produkce.

B. Minimální stav zvěře. Uvedou se údaje z rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby, jehož součástí je i stanovení minimálních stavů zvěře. Minimální stav zvěře se rozepíše podle procentického poměru mezi dospělými samci, dospělými samicemi a mláďaty a procentem zastoupení věkových tříd u dospělých samců (§ 4 vyhlášky č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd).

C. Normovaný stav. Uvedou se údaje z rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby, jehož součástí je i stanovení normovaných stavů zvěře. Normovaný stav se rozepíše podle procentického poměru mezi dospělými samci, dospělými samicemi a mláďaty a procentem zastoupení věkových tříd u dospělých samců (§ 4 vyhlášky č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd).

D. Cílový stav zvěře. Rozumí se jím takový početní stav zvěře, se kterým se rozhodl držitel, resp. uživatel honitby v honitbě hospodařit tak, aby naplnil povinnost stanovenou v § 3 odst. 2 zákona, tj. zajištění chovu zvěře v honitbě mezi minimálním a normovaným stavem.

E. Předpokládaný kmenový stav zvěře k 31. 3. Je to předpokládaný početní stav zvěře, který měl v honitbě zůstat po odlovu provedeném v minulém roce. Údaje se opíší z plánu minulého roku (písm. N řádek 014).

F. Sčítaný stav zvěře. Použijí se výsledky ze sčítání zvěře (§ 36 odst. 1 zákona) podle jednotlivých druhů zvěře – viz vzor tiskopisu v příloze č. 7 vyhlášky č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.

G. Upravený stav zvěře. Sčítaný stav zvěře k 31. 3. běžného roku (písm. F ř. 06) se upraví podle posouzení celkového stavu ekosystému, výsledků porovnání kontrolních a srovnávacích ploch a výše škod způsobovaných v uplynulém období zvěří na lesních a zemědělských porostech. Provedená úprava se podrobně zdůvodní v komentáři. Při stanovení výše upraveného stavu zvěře je možné vycházet i ze zpětných propočtů vývoje početních stavů zvěře a prováděných lovů zvěře v honitbě v předchozích letech.

H. Očekávaný přírůstek. Vypočte se vynásobením počtu samic v upraveném stavu zvěře (písm. G ř. 07) koeficientem očekávané produkce.

I. Letní stav před lovem se vypočte:
Pro výpočet se použijí číselně údaje z řádku G s tím, že z I. věkové třídy samců v řádku G (07) se převede 1/4 až 1/3 jelenů nebo jelenů sika nebo kamzíků, 2/5 srnců nebo daňků nebo muflonů do II. věkové třídy. Z II. věkové třídy se převede 1/4 jelenů nebo jelenů sika nebo kamzíků, 2/5 srnců a 1/4 až 1/3 daňků nebo muflonů do III. věkové třídy. Počet kusů, které se převádí do vyšší věkové třídy, se v nižší věkové třídě současně odečte. K takto upravenému stavu se v I. věkové třídě samců připočte jedna polovina mláďat z řádku G (07) a druhá polovina mláďat se pak připočte k početnímu stavu samic. U mláďat se v písm. I ř. 09 opíše počet mláďat z písm. H ř. 08 (očekávaný přírůstek).
Při převodu samců mezi jednotlivými věkovými třídami u populace prasat divokých a populace zvěře, jejichž četnost nedosahuje 50 kusů, postupuje uživatel honitby individuálně.

J. Návrh plánu lovu. Vypočte se odečtením cílového stavu zvěře (písm. D ř. 04) od letního stavu zvěře před lovem (písm. I ř. 09). V případě, že nelze při sčítání zvěře objektivně zjistit zastoupení jednotlivých věkových tříd samců, vypočte se jejich zastoupení v plánu lovu zpětně z celkového navrženého plánu lovu samců při respektování ideálního lovu, tj. 50% I. věková třída, 20% II. věková třída a 30% III. věková třída.

K. Odsouhlasený plán lovu. Uvede se plán lovu zvěře odsouhlasený držitelem honitby nebo s ním dohodnutý.

L. Plán odchytu zvěře mimo dobu lovu. Uvede se požadovaná výše odchytu zvěře, kterou bude uživatel provádět z plánu lovu zvěře v době mimo stanovenou dobu lovu (§ 40 zákona).

M. Plán vypouštění zvěře do honitby. Uvede se počet zvěře, která by měla být vypuštěna do honitby.

N. Předpokládaný stav zvěře k 31. 3. příštího roku. Vypočte se odečtením odsouhlaseného plánu lovu (písm. K ř. 011) od letního stavu zvěře před lovem (písm. I ř. 09) a přičtením počtu zvěře, která má být do honitby vypuštěna (písm. M ř. 013).

U prasat divokých jsou lončáci podle pohlaví uváděni v případě samců ve skupině kňourů označené I. věková třída a u samic ve skupině označené bachyně.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností:

Mysl / **4**

Evid. číslo honitby

Počet příloh

PLÁN MYSLIVECKÉHO HOSPODAŘENÍ V HONITBĚ ČÁST PLÁN PÉČE O ZVĚŘ

(§ 36 odst. 2 a 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů)

NA ROK 2013

Honitba (název)

MORAVEC

Držitel honitby (jméno, popř. jména, obchodní firma nebo název / adresa trvalého pobytu, popř. u cizinců adresa pobytu / sídlo)

MS MORAVEC, RADKOV 26, 592 53

Uživatel honitby (jméno, popř. jména, obchodní firma nebo název / adresa trvalého pobytu, popř. u cizinců adresa pobytu / sídlo)

MS MORAVEC, MORAVEC, 592 54

Vypracováno dne: 24. 3. 2013

Držiteli honitby zasláno dne: 25. 3. 2013

Podpis, popř. razítko uživatele honitby

Vyplňuje držitel honitby:

Vyjádření držitele honitby: Souhlas* ~~Nesouhlas*~~

* *nehodící se škrtněte*

V MORAVCI dne:

HONEBNÍ SPOLEČNOST MORAVEC 592 54 Moravec okres Žďár n/Sázavou

Podpis, popř. razítko držitele honitby

Komentář:

v případě nedostatku místa pro komentář, pokračujte na 4. straně tiskopisu

Obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zasláno dne:

Druh zařízení k přikrmování zvěře (např. krmelec, zásyp, slanisko, napajedlo...)	Počet	Místo, kde je zařízení umístěno (např. parcelní číslo, lokalita)	Druh předkládaného krmiva
KRMELEC + JESLE	7	BARŠOVICE, STRÁŽEK	OVES, ŘEPA, SENO, SŮL
	3	ČERNÝ LES	—//—
	5	NOVÝ, PITNUSEK, PAŘEZNÍK	—//—
	2	LACIŘ, BRADÁK, DOUBEK	—//—
	5	STRÁŽNÍČEK, KULATÝ, VRBINY,	—//—
		NOHAVICE, OBORA	—//—
	3	RADKOV, PILA, ŽABINEC	—//—
ZÁSYP	5	BARŠOVICE STRÁŽEK	PŠENICE, JEČ., KUK., PLEVY
	4	ČERNÝ LES	—//—
	5	NOVÝ, PAŘEZNÍK, BODIŠTĚ, PITNUSEK	—//—
	7	STRÁŽNÍČEK, KULATÝ, VRBINY,	—//—
		NOHAVICE, OBORA	—//—
	4	RADKOV, ŽABINEC, POSTIŠEK	—//—
SLANISKA	8	BARŠOVICE, STRÁŽEK	SŮL KAMENNÁ, PRŮMYS
	5	ČERNÝ LES	—//—
	5	NOVÝ, PITNUSEK, PAŘEZNÍK	—//—
	8	KULATÝ, VRBINY, OBORA, STRÁŽ.	—//—
	4	RADKOV	—//—
OHRÁDKA (ZADÍC)	3	BARŠOVICE	ŘEPA, OVES, JETEL
	2	ČERNÝ LES	—//—
	2	NOVÝ, BODIŠTĚ	—//—
	2	BRADÁK, VRBINY	—//—
	1	STRÁŽNÍČEK	—//—
	2	RADKOV	—//—

Ostatní způsoby přikrmování zvěře (např. políčka, okusové plochy, atd.)	Počet	Výměra	Místo, kde je objekt umístěn (např. parcelní číslo, lokalita)	Osetá plodina / dřevina
POLÍČKA	1	0,3ha	ODCHOVNA - MORAVEC	TOPINAMBUR
	1	0,1ha	PILA - RADKOV	—//—
	1	0,2ha	KOHAVICE - MORAVEC	KUKUŘICE
	1	0,2ha	BAŘŠOVICE - STRÁŽEK	TOPINAMBUR
	1	0,2ha	RADKOV - U VEPŘÍNA	KUKUŘICE
	1	0,2ha	RADKOV - PLOCHOVCE	—//—

Mysl 4 / str. 3

Obecní úřad obce s rozšířenou působností:

Mysl / **6**

Evid. číslo honitby

Počet příloh

PLÁN
MYSLIVECKÉHO HOSPODAŘENÍ V HONITBĚ
ČÁST PLÁN POČTU LOVECKÝCH PSŮ

(§ 34 odst. 2 a § 36 odst. 2 a 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů)

NA ROK 2013

Honitba (název)

MORAVEC

Držitel honitby (jméno, popř. jména, obchodní firma nebo název / adresa trvalého pobytu, popř. u cizinců adresa pobytu / sídlo)

MS MORAVEC, RADKOV 26, 59253

Uživatel honitby (jméno, popř. jména, obchodní firma nebo název / adresa trvalého pobytu, popř. u cizinců adresa pobytu / sídlo)

MS MORAVEC, MORAVEC, 592 54

Vypracováno dne: 24. 3. 2013

Držiteli honitby zasláno dne: 25. 3. 2013

Podpis, popř. razítko uživatele honitby

Vyplňuje držitel honitby:

Vyjádření držitele honitby: Souhlas* ~~Nesouhlas*~~

* *nehodící se škrtněte*

V MORAVCI dne: 26. 3. 2013

HONEBNÍ SPOLEČNOST MORAVEC 592 54 Moravec okres Žďár n/Sázavou

Podpis, popř. razítko držitele honitby

Komentář:

v případě nedostatku místa pro komentář, přiložte samostatný papír

Obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zasláno dne:

Plán počtu loveckých psů pro honitbu

list č. ..... listů celkem .....

Honitba	ha	Plánovaný počet loveckých psů se zkouškami z výkonu pro			Celkem
		vyhledání, dohledání a přinesení zastřelené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné nebo usmrcené drobné a ostatní zvěře	vyhledání a dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře	norování	
se stanovenými jakostními třídami a minimálními a normovanými stavy drobné zvěře					
se stanovenými jakostními třídami a minimálními a normovanými stavy spárkaté zvěře					
se stanovenými jakostními třídami a minimálními a normovanými stavy drobné i spárkaté zvěře	1139	2	2	1	5
bez stanovených jakostních tříd, minimálních a normovaných stavů drobné a spárkaté zvěře					
obora					

Poř. č.	Příjmení a jméno držitele psa	Vlastník psa	Pes				Datum, druh a výsledek zkoušky z výkonu	Zapsán do plemenné knihy ČLP	Změny
			Jméno	Plemeno	Rok nar.	Č. tetování / čip			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	PEČINKA PETR		ASTOR	V.M.O.	2001	890 01	28.9. 2002 PZ III CENA		
2.	DVOŘÁČEK B.		ELINA	KO	2006	758 08	1.9. 2007 PZ I. CENA		
3.	PEČINKA ST. mladší		AJRA	KO	2010	787 55	3.9. 2011 PZ I CENA		
4.	PEČINKA ST.		AJDA	NDr O	2008	3942	5.9. 2009 PZ. I. CENA		
5.	POKORNÝ M.		EGON	KO	2004	747 76	3.9. 2005 PZ. I. CENA		
6.	HABÁN L.		VOK	JCD	2009	18 844	MLZ-I.C 9.10. 2011 MBZH-I.C. 10. 10. 2011		
7.	KOSEK R.		AFRA	JCD	2009	187 92	ZN-I.C. 2010 MLZ-I.C 2010 MBZH-I.C. 2010		
8.	KOSEK R.		ARKA	JCD	2011	193 08	ZN.-I.C 2012 BZH. I.C. 2012		
9.	KACHLÍK D.		GRITT	J	2004	67278	ZN.-I.C. 2006		

Obecní úřad obce s rozšířenou působností:

Mysl / 7

Evid. číslo honitby

Počet příloh

VÝSLEDKY SČÍTÁNÍ ZVĚŘE

(§ 36 odst. 1 a 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů)

NA ROK 2013

Honitba (název)

MORAVEC

Držitel honitby (jméno, popř. jména, obchodní firma nebo název / adresa trvalého pobytu, popř. u cizinců adresa pobytu / sídlo)

HONEBNÍ SPOLEČENSTVO MORAVEC, 592 54, MORAVEC

Uživatel honitby (jméno, popř. jména, obchodní firma nebo název / adresa trvalého pobytu, popř. u cizinců adresa pobytu / sídlo)

MS MORAVEC, 59254, MORAVEC

Komentář:

v případě nedostatku místa pro komentář, přiložte další komentář na samostatném papíře.

Vyplňuje držitel honitby:

Vyjádření držitele honitby: Souhlas* ~~Nesouhlas*~~
** nehodící se škrtněte*

V MORAVCI dne: 10.3.2013

HONEBNÍ SPOLEČNOST MORAVEC 592 54 Moravec okres Žďár n/Sázavou

Podpis, popř. razítko držitele honitby

Komentář:

v případě nedostatku místa pro komentář, přiložte samostatný papír

Vyplňují držitelé sousedních honiteb:**

Vyjádření držitelů honiteb: Souhlas* Nesouhlas*
** nehodící se škrtněte*

V dne:

Podpis, popř. razítko držitele honitby

Komentář:

v případě, že bude více než jeden držitel sousední honitby, použije se pro vyjádření samostatný papír

Pořadové číslo	Datum sčítání	Honitba*, část honitby*, jméno osoby, která sčítá zvěř*		zvěř: jelení							zvěř: daňčí							zvěř: mufloni						
				jeleni				laně	kolouši	zvěř jelení celkem	daňci				daněly	daňčata	zvěř daňčí celkem	mufloni				muflonky	mufloňata	zvěř mufloní celkem
				věková třída			celkem				věková třída			celkem				věková třída			celkem			
		Název / jméno*	ha*	I. od 1 roku do 4 let	II. od 5 do 8 let	III. od 9 let a více					I. od 1 roku do 3 let	II. od 4 do 6 let	III. od 7 let a více					I. od 1 roku do 3 let	II. od 4 do 6 let	III. od 7 let a více				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1.	9/3	BARŠOVICE	258															2			2	3	3	8

* *nehodící se škrtněte*

Pořadové číslo	Datum sčítání	Honitba*, část honitby*, jméno osoby, která sčítá zvěř*		zvěř: srnčí							zvěř:							zvěř: prase divoké**						
				srnci				srny	srnčata	zvěř srnčí celkem	samci				samice	mláďata	zvěř celkem	kňouři				bachyně	selata	zvěř prase divoké celkem
				věková třída							věková třída							věková třída						
		Název / jméno*	ha*	I.	II.	III.	celkem				I.	II.	III.	celkem				I.	II.	III.	celkem			
				od 10 rměsíců do 2 let	od 3 do 4 let	od 5 let a více												od 1 roku do 2 let	od 3 do 4 let	od 5 let a více				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1.	9/3	BAŘŠOVICE	258	2	1	1	4	3	3	10														
2.	9/3	ČERNÝ LES	290	2	1	1	4	3	5	12														
3.	9/3	RADKOV	230	1	1	1	3	3	2	8														
4.	9/3	MOŘAVEC - VRB.	164	1	1	1	3	3	2	8														
5	9/3	MOŘAVEC - NOVÝ	89	0	1	0	1	4	0	5														
6	9/3	STRÁŽEK	50	0	1	1	2	2	1	5														
Σ			1081	7	5	5	17	18	13	48														

* *nehodící se škrtněte* ** *U prasat divokých jsou loňčáci podle pohlaví uvádění v případě samců u kňourů I. věkové třídy a u samic u bachyní.*

Pořadové číslo	Datum sčítání	Honitba*, část honitby*, jméno osoby, která sčítá zvěř*		Zajíc polní	Králík divoký	Koroptev polní	Bažant			Tetřev			Tetřívek			Divoký krocan	Jeřábek							
		Název / jméno*	ha*				Kohout	Slepice	Celkem	Kohout	Slepice	Celkem	Kohout	Slepice	Celkem									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1.	9/3	BADŠOVICE	252	28		25	5	5	10																
2.	9/3	ČERNÍ LÉS	90	20		20	3	5	8																
3.	-11-	RADKOV	230	29		10	10	35	45																
4.	-11-	NOHAVEC-VRB.	104	25		18	15	34	49																
5.	-11-	HRDOVEC NOVÝ	89	8		0	5	9	14																
6.	-11-	STRÁŽEK	50	5		12	6	9	15																
Σ			481	115		85	44	98	141																

* nehodící se škrtněte

Mysl 7 / str. 4

Zdroj: Ing. Radvan Kosek, předseda MS Moravec

Příloha č. 2: Vzory průkazů využívaných při výkonu myslivosti